

Stratégia MAS Bebrava

Miestna akčná skupina Bebrava, o.z.

Verzia: 1.2 z 11.11.2019

V znení dodatkov: č. 2 z 27.06.2017

V znení dodatkov: č. 1 z 24.11.2016

Obsah

1.	Základné informácie o MAS	10
1.1.	Identifikačné údaje MAS	10
1.2.	Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje.....	10
2.	Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD.....	12
2.1.	Vznik a história partnerstva	12
2.2.	Tvorba partnerstva a stratégie CLLD	17
3.	Analytický rámec.....	27
3.1.	Analýza zdrojov územia	27
3.1.1	Všeobecná charakteristika územia.....	27
3.1.2	Popis prírodných, ľudských, kultúrno-historických, ekonomických, inštitucionálnych a iných zdrojov.....	31
3.1.3	Popis doteraz realizovaných aktivít v území MAS Bebrava	78
3.2.	SWOT analýza	80
3.3.	Identifikácia potrieb	84
4.	Strategický rámec	87
4.1.	Definovanie vízie a strategického cieľa	87
4.2.	Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení	88
4.3.	Súhrn strategického rámca	99
4.4.	Integrované znaky stratégie CLLD	101
4.5.	Inovatívne znaky stratégie CLLD	103
5.	Implementačný rámec.....	105
5.1.	Popis riadiaceho a implementačného procesu	105
5.1.1.	Riadiaci proces – organizačná štruktúra MAS	105
5.1.2.	Implementačný proces	115
5.2	Akčný plán.....	130
5.3	Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD	164
5.3.1	Opis monitorovacích a hodnotiacich opatrení stratégie MAS	164
5.3.2	Monitorovacie ukazovatele.....	166
6.	Finančný rámec.....	168
6.1	Financovanie stratégie CLLD.....	168
6.2	Finančný plán pre opatrenia	170
7.	Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovost'	174
7.1.	Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia	174

7.2.	Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV	174
7.3.	Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP	175
7.4.	Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD	175
7.4.1.	Popis iných stratégii, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať.....	175
7.4.2.	Synergie a komplementarity	179
7.5	Popis multiplikačných efektov a spôsoby merania.....	180
8.	Prílohy k stratégii CLLD	Chyba! Záložka nie je definovaná.

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1: Identifikačné údaje MAS.....	10
Tabuľka č. 2: Počet obyvateľov 2010 - 2014.....	31
Tabuľka č. 3: Pohyb počtu obyvateľov v predprodukčnom veku 2010 - 2014.....	32
Tabuľka č. 4: Pohyb počtu obyvateľov v produkčnom veku 2010 - 2014.....	34
Tabuľka č. 5: Pohyb počtu obyvateľov v poprodukčnom veku 2010 - 2014.....	35
Tabuľka č. 6: Natalita obyvateľstva na území MAS Bebrava.....	35
Tabuľka č. 7: Mortalita obyvateľstva na území MAS Bebrava.....	36
Tabuľka č. 8: Migračné saldo.....	37
Tabuľka č. 9: Priebeh natality, mortality a migrácie obyvateľov MAS Bebrava v rokoch 2010 - 2014.....	38
Tabuľka č. 10: Najvyššie dosiahnuté vzdelanie.....	40
Tabuľka č. 11: Percento dosiahnutého vzdelania obyvateľov na území MAS Bebrava.....	41
Tabuľka č. 12: Zastúpenie materinského jazyka na území MAS Bebrava.....	42
Tabuľka č. 13: Počet obyvateľov podľa vierovyznania.....	43
Tabuľka č. 14: Cestná doprava v km.....	45
Tabuľka č. 15: Zásobovanie vodou, kanalizácia.....	47
Tabuľka č. 16: Zásobovanie elektrinou.....	48
Tabuľka č. 17: Počet svetelných bodov, obecný rozhlas.....	49
Tabuľka č. 18: Zásobovanie plynom	50

Tabuľka č. 19: Sociálne služby.....	51
Tabuľka č. 20: Prehľad MŠ, ZŠ a stredných škôl.....	52
Tabuľka č. 21: Prehľad škôl Bánovce nad Bebravou.....	53
Tabuľka č. 22: O športoviskách v ostatných obciach MAS Bebrava.....	56
Tabuľka č. 23: Majetok obcí.....	61
Tabuľka č. 24: Hospodárenie obcí.....	62
Tabuľka č. 25: Návrhy rozpočtu obcí.....	62
Tabuľka č. 26: Hodnotenie obcí/mesta.....	63
Tabuľka č. 27: Miera evidovanej nezamestnanosti.....	64
Tabuľka č. 28: Miera evidovanej nezamestnanosti okresov TN kraja a SR v %	65
Tabuľka č. 29: Podnikateľské subjekty Bánovce nad Bebravou.....	65
Tabuľka č. 30: Podnikateľské subjekty Brezolupy.....	65
Tabuľka č. 31 Podnikateľské subjekty Dežerice.....	66
Tabuľka č. 32: Podnikateľské subjekty Dolné Naštice.....	66
Tabuľka č. 33: Podnikateľské subjekty Dvorec.....	66
Tabuľka č. 34: Podnikateľské subjekty Halačovce.....	66
Tabuľka č. 35: Podnikateľské subjekty Malá Hradná.....	66
Tabuľka č. 36 Podnikateľské subjekty Malé Hoste.....	66
Tabuľka č. 37: Podnikateľské subjekty Otrhánky.....	67
Tabuľka č. 38: Podnikateľské subjekty Podlužany.....	67
Tabuľka č. 39: Podnikateľské subjekty Pochabany.....	67
Tabuľka č. 40: Podnikateľské subjekty Pravotice.....	67
Tabuľka č. 41: Podnikateľské subjekty Prusy.....	67
Tabuľka č. 42: Podnikateľské subjekty Ruskovce.....	67
Tabuľka č. 43: Podnikateľské subjekty Veľké Držkovce.....	68
Tabuľka č. 44: Podnikateľské subjekty Veľké Chlievany.....	68
Tabuľka č. 45: Podnikateľské subjekty Zlatníky.....	68
Tabuľka č. 46: Poľnohospodárske družstvá.....	69

Tabuľka č. 47: SWOT analýza.....	81
Tabuľka č. 48: Súhrnný prehľad strategického rámca.....	99
Tabuľka č. 49: Uplatnenie hodnotiacich kritérií pre projekty v MAS Bebrava v rámci PRV120	
Tabuľka č. 4.A: Opatrenie č.2 Stratégie CLLD.....	132
Tabuľka č. 4.B: Opatrenie č. 3 Stratégie CLLD.....	134
Tabuľka č. 4.C : Opatrenie č. 8 Stratégie CLLD.....	137
Tabuľka č. 4.D : Opatrenie č. 6 Stratégie CLLD.....	139
Tabuľka č. 4.E : Opatrenie č. 4 Stratégie CLLD.....	143
Tabuľka č. 4.F : Opatrenie č. 9 Stratégie CLLD.....	146
Tabuľka č. 4.G : Opatrenie č.1 Stratégie CLLD.	148
Tabuľka č. 4.H : Opatrenie č. 10 Stratégie CLLD.. ..	150
Tabuľka č. 4.I : Opatrenie č. 12 Stratégie CLLD.. ..	152
Tabuľka č. 4.J : Opatrenie č. 12 Stratégie CLLD.	154
Tabuľka č. 4.K: Opatrenie PRV akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	157
Tabuľka č. 4.L: Opatrenie PRV akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	158
Tabuľka č. 4.M: Opatrenie PRV akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	158
Tabuľka č. 4.N: Opatrenie PRV akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	159
Tabuľka č. 4.O: Opatrenie PRV akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	159
Tabuľka č. 4.P: Opatrenie PRV akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	160
Tabuľka č. 4.R: Opatrenia IROP akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	160
Tabuľka č. 4.S: Opatrenia IROP akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	161
Tabuľka č. 4.T: Opatrenia IROP akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	161
Tabuľka č. 4.U: Opatrenia IROP akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	162
Tabuľka č. 4.V: Opatrenia IROP akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	162
Tabuľka č. 4.X: Opatrenia IROP akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	163
Tabuľka č. 4.Y: Opatrenia IROP akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu.....	163
Tabuľka č. 50: Identifikácia možných rizík implementácie.....	166
Tabuľka č. 51: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR 2014-2020.....	166
Tabuľka č. 52: Celkové verejné výdavky – PRV SR 2014-2020.....	167
Tabuľka č. 53: Povinné ukazovatele na úrovni IROP 2014-2020.....	167
Tabuľka č. 54: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP.....	168
Tabuľka č. 55: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov.....	168
Tabuľka č. 56: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy nákladov v rámci príslušných programov.....	169

Tabuľka č. 57: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov.....	170
Tabuľka č. 58: Sumárna tabuľka finančného plánu.....	170
Tabuľka č. 59: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiju.....	171
Tabuľka č. 60: Zameranie stratégie podľa sektorov.....	172

Zoznam grafov

Graf č. 1: Pokles počtu obyvateľov MAS Bebrava.....	32
Graf č. 2: Natalita a mortalita na území MAS Bebrava.....	37
Graf č. 3: Migračné saldo	38
Graf č. 4: Migrácia, mortalita, natalita.....	39
Graf č. 5: Percento vzdelania obyvateľov MAS Bebrava.....	41
Graf č. 6: Počet osôb používajúci slovenský, český, maďarský, ukrajinský a rómsky jazyk... 43	43
Graf č. 7: Náboženská štruktúra obyvateľov.....	44
Graf č. 8: Počet žiakov SOŠ.....	54
Graf 9: Miera evidovanej nezamestnanosti (v %).....	64

Povinné prílohy :

- Príloha č. 1 Vymedzenie územia a obyvateľstva MAS
- Príloha č. 2 Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti MAS
- Príloha č. 3 Mapa územia MAS
- Príloha č.4 Zoznam členov MAS podľa sektorov (vrátane obcí)
- Príloha č. 5 Dokumenty preukazujúce proces tvorby a formovania partnerstva
- Príloha č. 5.1. Dokumenty preukazujúce proces tvorby stratégie CLLD
- Príloha č. 6 Zoznam zdrojov (analýzy) vstupných dokumentov
- Príloha č. 7 Organizačná štruktúra MAS
- Príloha č. 8 Personálna matica MAS
- Príloha č. 9 Štatúty, interné smernice, stanovy MAS

Zoznam nepovinných príloh:

Nepovinná príloha č.1 – tabuľka maximálnej základnej alokácie verejno- súkromného partnerstva

Nepovinná príloha č. 2 – Medializácia MAS Bebrava

Zoznam skratiek:

CLLD - Miestny rozvoj vedený komunitou

EFRR - Európsky fond regionálneho rozvoja

EK - Európska komisia

EPFRV - Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka

EŠIF - Európske štrukturálne a investičné fondy

EÚ - Európska únia

Gestor CLLD - Hlavným orgánom zodpovedným za koordináciu prípravy a implementácie CLLD na národnej úrovni je sekcia rozvoja vidieka a priamych platieb MPRV SR

IROP - Integrovaný regionálny operačný program

MAS - Miestna akčná skupina

MPRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Nariadenie (EÚ) 1303/2013 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (všeobecné nariadenie)

Nariadenie (EÚ) 1305/2013 - Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005,

NFP - Nenávratný finančný príspevok

PPA - Pôdohospodárska platobná agentúra

PRV - Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2020

RO - Riadiaci orgán

Stratégia CLLD - Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou

ZSOS - záujmová skupina občianskeho sektora

ZSPS - záujmová skupina podnikateľského sektora

ZSVS - záujmová skupina verejného sektora

Z. z. - Zbierka zákonov

ŽoNFP - Žiadost' o nenávratný finančný príspevok z PRV – projekt

príručka - Príručka pre žiadateľa o NFP

príručka 19.2 - Príručka pre žiadateľa v rámci podopatrenia 19.2 –

Zákon o EŠIF - Zákon č. 292/2014 Z.z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Systém riadenia – Systém riadenia PRV 2014 -2020

Systém riadenia CLLD - Systém riadenia CLLD (LEADER a komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020

Výberová komisia - Výberová komisia pre schvaľovanie stratégií CLLD a výber MAS (ďalej len „Výberová komisia“) je zriadená gestorom CLLD ako spoločný orgán zložený z členov riadiaceho orgánu pre PRV a riadiaceho orgánu pre IROP. Výberová komisia sa zriaďuje za účelom organizovania celého výberového procesu Miestnych akčných skupín (ďalej len „MAS“) v rámci podopatrenia 19.2 PRV, vrátane zabezpečenia hodnotenia predložených projektových zámerov pre Stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou (ďalej len „stratégie“) a overenia vhodnosti zadefinovania hodnotiacich a výberových kritérií predkladaných jednotlivými MAS pre plánované opatrenia a následne predkladané žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ďalej „ŽoNFP“). Na základe finančných alokácií Výberová komisia odporučí aby príslušným MAS bol po splnení podmienok podľa poradia udelený štatút MAS zo strany PPA.

Abstrakt

Regionálny rozvoj je predpokladom ku skvalitneniu života obyvateľov na nejakom území. Pre skvalitnenie života obyvateľov vidieka bol pre programové obdobie EÚ na roky 2014-2020 zadefinovaný nástroj s názvom Miestny rozvoj vedený komunitou, po anglicky „Community Local Leed Development“ (CLLD). Aby sa mohli žiadatelia uchádzať o finančnú podporu na rozvoj svojho regiónu, bola zadefinované dve základné podmienky. Prvou podmienkou bola nutnosť združiť sa podľa nastavených kritérií do občianskeho združenia tzv. miestnej akčnej skupiny (MAS). Druhou podmienkou bolo vypracovať stratégiu CLLD, v ktorej je nastavený proces investovania na danom území, postup výberu vhodných projektov na investovanie, a okruh oprávnených žiadateľov o podporu.

Táto stratégia, ktorú sme vypracovali, obsahuje okrem základných informácií o MAS Bebrava aj jej historiu. Obsahuje aj postup vzniku partnerstva inštitúcií na vymedzenom území. V časti Analytický rámec stratégie sme bližšie popísali územie a popis sme rozdelili na hlavné oblasti analýzy. V časti Strategický rámec sme uviedli popis intervenčnej logiky podpory rozvoja územia formou investícií. Je tu popísaná celá logická štruktúra intervencie od strategického cieľa, cez priority, špecifické ciele až po opatrenia. V časti Implementačný rámec sme navrhli riadiaci proces implementácie stratégie a tiež sme popísali monitorovacie a hodnotiace kritériá a ukazovatele pre výber vhodných projektov a definovali sme oprávnených žiadateľov o nenávratný finančný príspevok (NFP). V časti Finančný rámec sme spracovali prehľadné tabuľky pre jednotlivé spôsoby intervencie do projektov na území MAS Bebrava.

V poslednej časti sme zhodnotili prínosy tejto Stratégie MAS Bebrava, jej synergie a komplementarity. K spracovaniu stratégie sme pristupovali s plnou vážnosťou a zodpovednosťou tak, aby sme dosiahli vytúžený cieľ, primäť doposiaľ neaktívnu časť obyvateľov a inštitúcií k aktivitám vedúcim k rozvoju uvedeného regiónu a zvýšeniu kvality života obyvateľov vidieka na danom území, a to všetko pri zachovaní kvality životného prostredia.

1. Základné informácie o MAS

1.1. Identifikačné údaje MAS

Tabuľka č. 1: Identifikačné údaje MAS

Údaje o MAS	Názov MAS	Miestna akčná skupina Bebrava
	Dátum registrácie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov	01.08.2014
	Sídlo	Námestie L. Štúra 1/1, 957 01 Bánovce nad Bebravou
	IČO	42373891
	DIČ (ak relevantné)	2120039713
Údaje o banke	Názov banky	Prima banka Slovensko, a.s.- pobočka Bánovce nad Bebravou
	Číslo účtu	7282657001/5600
	IBAN	SK31 5600 0000 0072 8265 7001
	SWIFT	KOMASK2X
Údaje o štatutárovi	Meno a priezvisko	Marián Chovanec
	E-mail	primator@banovce.sk
	Telefón	00421 905 910 068
Údaje o kontaktnej osobe	Meno a priezvisko	Ing. Marián Bakita
	E-mail	koordinator@masbebrava.sk
	Telefón	0902073260

1.2. Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje

Územie obcí MAS Bebrava, na ktoré sa vzťahuje stratégia CLLD, sa nachádza v okrese Bánovce nad Bebravou. Katastrálne územie obcí MAS Bebrava predstavuje súvislé neprerušované územie sústredené, ktoré nie je prerušované žiadnym iným katastrálnym územím okolo okresného mesta Bánovce nad Bebravou, ktoré je taktiež členom MAS. Týmto je splnené kritérium súvislého územia MAS. V roku 2014 žilo na území MAS Bebrava 27 449 obyvateľov., čo predstavuje taktiež splnenie **kritéria pre minimálny a maximálny počet obyvateľov na území a to min. 10 000 a max. 150 000 obyvateľov** v rámci územia MAS. V roku 2014 žilo v meste Bánovce nad Bebravou 18 933 obyvateľov. V roku 2014 bola

celková hustota obyvateľstva bola na území **MAS Bebrava 136,42 obyvateľa na km²**, čo taktiež splňa kritérium maximálnej celkovej hustoty obyvateľstva a to 150 obyvateľov/km². Na území MAS Bebrava sa nachádza množstvo prírodných zdrojov s potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu a vidieckeho turizmu. MAS Bebrava je zložené z okresného mesta Bánovce nad Bebravou a 19 obcí, ktoré sa nachádzajú v jeho okolí. Mesto poskytuje základné služby pre obyvateľstvo územia, preto vhodným prepojením mesta s ostatnými časťami územia predstavuje potenciál pre rozvoj obcí, ako aj súkromného a tretieho sektora v nich.

Tabuľku Vymedzenie územia a obyvateľstva MAS, Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti MAS a Mapu územia MAS uvádzame v povinnej prílohe č.4 Zoznam členov MAS podľa sektorov.

2. Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD

2.1. Vznik a história partnerstva

Historický vývoj MAS Bebrava priamo nadväzuje na fungujúcu regionálnu organizáciu mikroregión Združenia obcí Bánovecko (ZOB). Vzhľadom na skutočnosť, že v tomto katastri bolo potrebné zastrešiť napredovanie tohto územia po stránke spolupráce verejného, súkromného a neziskového sektora sa starostovia rozhodli založiť o.z. MAS Bebrava. Ich úmyslom bolo uchádzať sa nielen o štatút MAS ale hlavne sa aktívne spolupodieľať na rozvoji informovanosti, služieb, turizmu a cestovného ruchu. Prípravný výbor vytvorili najaktívnejší členovia ZOB Marián Chovanec – primátor mesta Bánovce nad Bebravou, Milan Gešnábel – starosta obce Zlatníky, Ing. Marian Čerňanský - starosta obce Veľké Držkovce, RNDr. Ladislav Gieci - starosta obce Otrhánky, Ing. Pavel Miksa - starosta obce Podlužany. Prípravný výbor spracoval MAS Bebrava.

Prípravný výbor predložil v súlade so zákonom č. 83/1990 dňa 18.07.2014 návrh na registráciu občianskeho združenia s názvom Miestna akčná skupina Bebrava (MAS Bebrava) so sídlom na Námestí L. Štúra 1/1 , 957 01 Bánovce nad Bebravou. Tento návrh doručil na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ktoré dňa 28.07.2014 upovedomilo Prípravný výbor o začatí konania o registrácii občianskeho združenia s názvom Miestna akčná skupina Bebrava. Následne k dátumu 01. 08. 2014 Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky zaregistrovalo občianske združenie a stanovy MAS Bebrava pod č. VVS/1-900/90-44188. Po oficiálnom zaregistrovaní MAS Bebrava požiadala Štatistický úrad Slovenskej republiky o pridelenie identifikačného čísla (IČO). Dňa 22.09.2014 dostala MAS Bebrava od pracoviska ŠÚ SR v Trenčíne pridelené IČO: 42373891. 19.03.2015 MAS Bebrava požiadala daňový úrad Trenčín o vydanie daňového identifikačného čísla. Dňa 31.03.2015 jej bolo pridelené DIČ: 21200039713 a zároveň pridelené základné číslo účtu pre platenie daní: 8130065829/8180.

Prípravný výbor po zaregistrovaní združenia oslovil obce zo Združenia obcí Bánovecko s ponukou vstupu do MAS Bebrava. Vyplnené prihlášky boli zozbierané v kancelárii implementačného oddelenia MsÚ Bánovce nad Bebravou. Pracovníci MsÚ v Bánovciach nad Bebravou poverení kompletizáciou prihlášok starostlivo dohliadali na to, aby boli dodržané podmienky LEADER/CLLD ako územná celistvosť a celková hustota obyvateľstva. Do 12.09.2014 podali prihlášku tiež obce Brezolupy, Cimenná, Dežerice, Dolné Naštice, Dubnička, Dvorec, Haláčovce, Ľutov, Malá Hradná, Malé Hoste, Otrhánky, Podlužany, Pochabany, Prusy, Ruskovce, Veľké Držkovce, Veľké Chlievany, Zlatníky a mesto: Bánovce

nad Bebravou Celkom 18 obcí a 1 mesto. Následne prípravný výbor zvolal stretnutie zástupcov spomínaných obcí, ktoré sa konalo 12.09.2014. Po kontrole dodržania pravidiel LEADER / CLLD schválil Prípravný výbor vstup týchto obcí do MAS BEBRAVA a stali sa tak jej riadnymi členmi a zároveň Zhromaždením členov. Týmto krokom mohol prípravný výbor vytvoriť organizačnú štruktúru tak ako bola popísaná v zaregistrovaných stanovách združenia z dňa 18.07.2014.

Ďalšou úlohou teraz už Zhromaždenia členov ako najvyššieho orgánu MAS BEBRAVA bolo zvolenie štatutárneho zástupcu a zároveň predsedu združenia. Tým sa dňa 12.09.2014 na zhromaždení členov MAS Bebrava stal p. Marián Chovanec - zvolený bol jednohlasne zúčastnenými členmi. Zúčastnilo sa 13 z 19 členov. Zápisnica dokladujúca priebeh hlasovania je zaradená v prílohách. Následne predsedu združenia spoločne s členmi určili koordinátorov združenia, ktorými sa stali Mgr. Ondrej Kubala a Bc. Lukáš Studený.

Združenie sa zameralo na ďalší dôležitý bod a to zaregistrovanie identifikačného čísla organizácie (IČO) a založenie účtu. Vybavením registráciou na Štatistickom úrade SR v Trenčíne bol poverený Ondrej Kubala do 30. 09. 2014. Založením účtu bola poverená Ing. Mária Miková. Vzorovými podpismi disponujú predseda Marián Chovanec a starostka obce Dvorec Ing. Eva Srncová. Po schválení vstupu vyšie uvedených obcí do MAS Bebrava sa po krátkej diskusii Zhromaždenie členov zhodlo na založení účtu v Prima banke.

S ohľadom na princípy LEADER / CLLD boli na zasadnutí dňa 12.09.2014 pristúpené členské obce (Zhromaždenie členov) zaviazané, aby do najbližšieho zasadnutia Zhromaždenia členov, ktoré sa konalo 29.09.2015, oslovili a získali prihlášky od podnikateľov a občianskych združení (tretí sektor) pôsobiacich na ich katastrálnom území. Dôležité bolo, aby sa zachovalo kritérium o rovnomenom geografickom zastúpení jednotlivých sektorov v MAS. Dôraz bol kladený na zastúpenie subjektov naprieč všetkými sektormi a na to, aby boli splnené všetky náležitosti a dodržané percentuálne kritéria. Zástupcovia podnikateľského a tretieho sektoru (O.Z.) prostredníctvom zástupcov obcí doručovali prihlášky do kancelárie implementačného oddelenia MsÚ Bánovce nad Bebravou. O vstup do MAS Bebrava bol veľký záujem, čo dokladajú aj prihlášky, ktoré k dátumu 29.09.2014 odovzdali nasledujúce subjekty: Odbor klubu slovenských turistov B.n.B, Športovo herný a outdoorový klub o.z., kovovýroba PaM s.r.o., Viktoria VNL o.z., Laser – impress – Ivan Barančok, SHR Ľubomír Strempek, Pozemkové spol. vlastníkov lesov Ľutov, TJ Družstevník Veľké Chlievany, ZO JDS Veľké Chlievany DHZ Veľké Chlievany, Občianské združenie „A podľme“, SHR Poľnovýroba Ján Bátora, Zuzana Škorvagová – MERCURY, Dežerická EKO s.r.o., MsKS s.r.o., Drienovec,

Športový klub Prusy, ZUŠ Dezidéra Kardoša, HLOBEX s.r.o., TJ Sokol Zlatníky, Združenie vlastníkov lesov a pôdy - Pozemkové spol. Prusy, Miroslav Žubor STAVMON.

Preto predseda znova zvolal na 29.9.2014 Zhromaždenie členov, na ktorom sa na základe hlasovania Zhromaždenia členov jednohlasne stali všetci žiadatelia teda 12 podnikateľov a 10 občianskych združení a stali sa právoplatnými členmi MAS Bebrava, dovedna mala teda už 41 členov. Zápisnica dokladujúca priebeh hlasovania je zaradená v prílohách. V rámci podnikateľov má zastúpenie poľnohospodárstvo a lesníctvo, kovovýroba, stavebníctvo, remeselníctvo či životné prostredie a služby. V oblasti tretieho sektora tvoria členskú základňu organizácie zamerané na kultúru, šport, zvyky a tradície, remeselnú výrobu, folklór, turizmus a dobrovoľné hasičské zbory.

Po odhlasovaní členstva pristupujúcich z podnikateľského a tretieho sektora sa vzhl'adom na pristúpenie 22 nových členov voľba predsedu MAS Bebrava opakovala. Vo funkciu predsedu MAS Bebrava bol jednohlasne potvrdený p. Marián Chovanec. Po voľbe predsedu MAS Bebrava sa pristúpilo k hlasovaniu o podpredsedovi, ktorým sa jednohlasne stal za podnikateľský sektor JUDr. Jozef Zemaník.

Po tomto splnenom kroku došlo na zasadanie Zhromaždenia členov dňa 29.09.2014 k voľbe členov výboru a dozornej rady tak, aby boli splnené podmienky LEADER /CLLD. Zhromaždenia členov MAS Bebrava sa zúčastnilo 35 z celkového počtu 41 členov. V pomernom zastúpení 17 zástupcov obcí, 10 členov za podnikateľský sektor, 8 zástupov občianskych združení. Na tomto zasadane bol výbor a dozorná rada jednohlasne zvolená v nasledujúcom zložení:

Výbor MAS Bebrava:

- **Štyria členovia zastupujúci neziskové organizácie (občianske združenia):**
  - Základná umelecká škola Dezidera Karodša (*Bánovce nad Bebravou*)- Mgr.art. Silvester Lavrík
  - A POĎME (*Bánovce nad Bebravou*)- Ing. Anton Ševela
  - Športový klub Prusy (*Prusy*)- Mgr. Igor Súkeník
  - Drienovec - združenie priateľov ľudových tradícií (*Bánovce nad Bebravou*)- Mgr. Veronika Štrbavá
- **Štyria členovia zastupujúci miestnu verejnú správu(obce):**
  - Obec Podlužany- Ing. Pavel Miksa
  - Obec Veľké Chlievany- Bc. Zuzana Flórová
  - Obec Ruskovce- Bc. Jaroslav Mlynek
  - Obec Zlatníky- Milan Gešnábel

- **Traja členovia zastupujúci podnikateľské subjekty:**
  - Mestské kultúrne stredisko s.r.o. (*Bánovce nad Bebravou*)- Mgr. Zuzana Janáčová
  - HLOBEX s.r.o. (*Bánovce nad Bebravou*)- Diana Hlobeňová
  - Kovovýroba PaM s.r.o. (*Mala Hradná*)- Ing. Marián Varhaník

Dozorná rada MAS Bebrava:

- **jeden člen zastupujúci neziskové organizácie(občianske združenia)-**
Športovo herný a outdoorový klub (*Bánovce nad Bebravou*)- Mgr. Ondrej Kubala
  - **jeden člen zastupujúci verejnú správu(obce)-**
Obec Otrhánky- Ján Strempek
  - **jeden člen zastupujúci podnikateľské subjekty-**
LASER IMPRESS (*Bánovce nad Bebravou*)- Ing. Ivan Barančok
- Zápisnica dokladujúca priebeh hlasovania je zaradená v prílohách ku kapitole 2.2

Súčasné zaradenie v orgánoch nasledujúce:

Výkonný výbor združenia MAS Bebrava:

- **Štyria členovia zastupujúci záujmové skupiny občianskeho sektora**
  - Základná umelecká škola Dezidera Kardoša (*Bánovce nad Bebravou*)- Mgr.art. Silvester Lavrík
  - A POĎME (*Bánovce nad Bebravou*)- Ing. Anton Ševela
  - Športový klub Prusy (*Prusy*)- Mgr. Igor Súkeník
  - Drienovec - združenie priateľov ľudových tradícií (*Bánovce nad Bebravou*)- Mgr. Veronika Štrbavá
- **Štyria členovia zastupujúci záujmové skupiny verejného sektora miestnu verejnú správu(obce):**
  - Obec Podlužany- Ing. Pavel Miksa
  - Obec Veľké Chlievany- Bc. Zuzana Flórová
  - Obec Ruskovce- Bc. Jaroslav Mlynek
  - Obec Zlatníky- Milan Gešnábel
- **Traja členovia zastupujúci záujmové skupiny podnikateľského sektora:**
  - Mestské kultúrne stredisko s.r.o. (*Bánovce nad Bebravou*)- Mgr. Zuzana Janáčová
  - HLOBEX s.r.o. (*Bánovce nad Bebravou*)- Diana Hlobeňová
  - Miroslav Žubor STAVMON (Podlužany) Miroslav Žubor

Kontrolný orgán MAS Bebrava:

- **jeden člen zastupujúci záujmové skupiny občianskeho sektora**
Športovo herný a outdoorový klub (*Bánovce nad Bebravou*)- Mgr. Ondrej Kubala
- **jeden člen zastupujúci záujmové skupiny verejného sektora**
Obec Otrhánky- Ján Strempek
- **jeden člen zastupujúci záujmové skupiny podnikateľského sektora LASER IMPRESS (*Bánovce nad Bebravou*)**- Ing. Ivan Barančok

Ked'že MAS Bebrava bola prístupná vstupu nových členov koordinátori zhromažďovali prihlášky záujemcov o vstup. Do 12.12.2014 kedy sa na zasadnutí Výboru a Dozornej rady rozhodovalo o prijatí nových členov podali svoje prihlášky. Boli nimi: Informačné centrum Mladých, Bebran o.z., Športový klub polície. Ich prijatie bolo jednohlasne schválené. Zápisnica dokladujúca priebeh hlasovania je zaradená v prílohách. Do dňa 19.05.2015, kedy sa konalo ďalšie Zhromaždenie členov podali prihlášku obec Pravotice a TJ SOKOL Pravotice. Ich prijatie bolo na zasadnutí Zhromaždenia členov jednohlasne odsúhlasené. Zápisnica dokladujúca priebeh hlasovania je zaradená v prílohách.

Ďalej podali prihlášku Bánovská regionálna rozvojová agentúra. O ich vstupe sa hlasovalo na Zhromaždení členov, ktoré sa konalo dňa 07.09. 2015 za bolo 17 z prítomných členov čo bola nadpolovičná väčšina. Do dátumu Zhromaždenia členov požiadala o vystúpenie z MAS Bebrava Zuzana Škorvagova - Mercury.

Dňa 01.06.2017 došlo k zmene počtu členov, odstúpil ICM Bánovce nad Bebravou nakoľko vystupuje v rovnakom sektore ako Športovo herný a outdoorový klub a zastupuje ho rovnaká osoba. MAS Bebrava prijala aj výpoved' člena Kovovýroba PaM aj z dôvodu neplatenia ho ku dňu 01.06.2017 vyčlenila zo svojho členstva a štruktúry v personálnej matici. Súčasný pomer zastúpenia je 45 pričom ZSVS tvorí 20 členov, s percentom zastúpenia 44,44% , ZSPS tvorí 10 členov s percentom zastúpenia 22,22% a ZSOS tvorí 15 subjektov, ktorých percento zastúpenia tvorí 33,33%.

Tabuľku Zoznam členov MAS podľa sektorov uvádzame v prílohe č.8 Personálna matica.

2.2. Tvorba partnerstva a stratégie CLLD

Dňa 18.07.2014 sa uskutočnilo zasadnutie rokovania prípravného výboru podľa zákona č. 8/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov na základe založenia, prípravy a registrácie občianskeho združenia s názvom: Miestna akčná skupina Bebrava.

Následne, dňa 12.09.2014 sa zorganizovalo združenie obcí Bánovecko prípravného výboru MAS Bebrava na Mestskom úrade v Bánovciach nad Bebravou ohľadom prerokovania nasledovných bodov:

1. MAS (plánovanie strategických krokov)
2. Aktuálna výzva na získanie dotácie
3. Rôzne a diskusia.

Dňa 29.9.2014 sa uskutočnilo pracovné stretnutie za účelom volenia orgánov do Miestnej akčnej skupiny Bebrava.

MAS Bebrava sa zapojila do výzvy, ktorá bola vyhlásená Trenčianskym samosprávnym krajom 02.09.2014. Výzva bola určená na aktiváciu územia pre prípravu stratégie CLLD pre územie v pôsobnosti oprávnených žiadateľov pre obdobie 2014-2020 v rámci prístupu LEADER/CLLD na území TSK. Z tejto výzvy MAS Bebrava získala na projekt „Podpora činnosti a zviditeľnenie Miestnej akčnej skupiny“ celkovo 2 886 € na vybavenie kancelárie, informačného bulletinu a založenie internetovej stránky.

MAS Bebrava žiadala vo Výzve 4/PRV/2015 pre opatrenie 19 – Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER, podopatrenie 19.1 – Prípravná podpora o dotáciu 11 775 €, z čoho pre spracovávateľa stratégie bolo vyčlenených 6 995 €. Spracovávateľom stratégie MAS Bebrava sa stala Trenčianska regionálna rozvojová agentúra (TRRA) ako víťaz výberového konania na základe ponúknutia najnižšej ceny za spracovanie stratégie. Okrem nej sa výberového konania zúčastnila Regionálna rozvojová agentúra Topoľčiansko s ponúknutou cenou za spracovanie stratégie 7 000 € a Regionálna rozvojová agentúra Nitra s ponúknutou cenou za spracovanie stratégie 14 500 €.

Pred samotným podaním projektu sa dňa 5.11.2014 uskutočnilo zasadnutie Výboru združenia a dozornej rady MAS Bebrava s programom:

1. Oboznámenie sa so schváleným projektom „Podpora činnosti a zviditeľnenie MAS“
2. Tvorba bulletinu MAS Bebrava a umiestnenie kancelárie
3. Plánovanie stratégie MAS Bebrava
4. Rôzne a diskusia

Dňa 12.12.2014 sa organizovalo zasadnutie Výboru združenia a dozornej rady MAS Bebrava na MsÚ v Bánovciach nad Bebravou s programom:

1. Schválenie nákupu kancelárskeho zariadenia z projektu „Podpora činnosti a zviditeľnenie MAS“
2. Tvorba bulletinu a stránky MAS Bebrava – schválenie vizuálnej a informatívnej stránky
3. Schválenie a prijatie nových prihlásených členov MAS Bebrava
4. Rôzne a diskusia

Dňa 23.1.2015 sa uskutočnilo zasadnutie Výboru a Dozornej rady MAS Bebrava. Zasadnutie sa organizovalo na základe nasledovných bodov:

1. Oboznámenie s ukončením projektu „Podpora činnosti a zviditeľnenie MAS“
2. Prezentácia pracovnej verzie bulletinu MAS Bebrava
3. Umiestnenie kancelárie MAS Bebrava
4. Určenie účtovníka MAS Bebrava
5. Rôzne a diskusia

Dňa 19.5.2015 sa uskutočnilo v zmysle rokovacieho poriadku pracovné stretnutie s nasledovnými bodmi:

1. Oboznámenie členov MAS Bebrava s výstupom z konferencie LEADER
2. Výzva – prípravná podpora na zisk štatútu MAS
3. Stratégie jednotlivých členov a ich forma
4. Dohodnutie dátumu exkurzie (MAS Vršatec), členského za rok 2015
5. Diskusia

Dňa 9.6.2015 sa uskutočnilo pracovné stretnutie v MsÚ v Bánovciach nad Bebravou. Program pozostával z :

1. Oboznámenie členov výboru a dozornej rady s výstupom zo stretnutia so zástupcami MAS Vršatec
2. Vytvorenie harmonogramu pre úspešné zvládnutie prípravnej fázy stratégie
3. Stratégia jednotlivých členov a ich forma
4. Dohodnutie dátumu odovzdania stratégii jednotlivých subjektov
5. Diskusia

Žiadosť o NFP z Programu rozvoja vidieka SR 2014–2020 doručili koordinátori spoločne s predsedom MAS Bebrava na PPA 28.07.2015, čím splnili termín na odovzdanie projektu.

V zmysle rokovacieho poriadku MAS Bebrava sa uskutočnilo zasadnutie Výboru združenia a dozornej rady dňa 6.8.2015 o 10:00h s nasledovnými témami:

1. Informovanie výkonného výboru a dozornej rady o ukončenom VO

2. Prejednanie návrhu zmluvy so spracovávateľom stratégie MAS Bebrava
3. Určenie úloh a ďalších krokov potrebných k spracovaniu stratégie
4. Schválenie odmien
5. Rôzne a diskusia

Dňa 7.9.2015 sa uskutočnilo pracovné stretnutie z nasledovných dôvodov:

1. Zhodnotenie uplynulého obdobia od posledného valného zhromaždenia
2. Získanie pracovných podkladov od členov MAS Bebrava
3. Rozdelenie pracovných úloh na najbližšie obdobie
4. Prerokovanie prihlášok do MAS Bebrava (odstúpenie a pristúpenie členov MAS Bebrava)
5. Rôzne a diskusia

MAS Bebrava sa chcela zapojiť do ďalšej výzvy pre opatrenie: 19 – Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER, podopatrenie 19.2 – Podpora na vykonávanie operácií v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou. Na príprave podkladov do stratégie pracovali členovia s koordinátormi priebežne. Po uzavretí zmluvy s TRRA 10.09.2015 začala MAS Bebrava pracovať na tvorbe stratégie.

Nemenej podstatným bodom bolo nadväzovanie spolupráce s ďalšími MASkami a to s MAS Pramene, Kyjovské Slovácko v pohybu, z.s. a MAS Vršatec. Zmluvy deklarujúce túto spoluprácu sú zaradené v prílohách.

Za účelom propagácie boli zhotovené 2 bannery (1x banner, 5 m x 2,0 m a 1 x banner 0,75 m x 1,0 m). Tieto boli používané pri príležitostiach ako sú kultúrne, športové či spoločenské podujatia organizované členmi MAS Bebrava. MAS Bebrava sa tiež prezentovala na podujatiach ako letné kino júl/august 2015, Bánovská bežecká liga január/október 2015, Summer cup 12.09.2015, Street cup 2-3.10.2015, workshopoch október/november 2015. Ked'že sa MAS Bebrava chcela dostať čo možno najviac do povedomia obyvateľov regiónu a oboznámiť ich so svojou činnosťou snažila sa o svoju medializáciu. O svojich krokoch informovala MAS Bebrava priebežne verejnosť aj na svojom webovom sídle www.masbebrava.sk.

Výtlačky bulletinu MAS Bebrava boli použité na prezentáciu MAS Bebrava počas Mňam festu 19.09.2015 a zároveň celoročne bezplatne v Informačnej kancelárii mikroregiónu ZOB.

Dňa 23.9.2015 sa uskutočnilo zasadnutie Výboru združenia a dozornej rady MAS Bebrava na MsÚ v Bánovciach nad Bebravou s cieľom informovania o najbližšom postupe

nutnom k úspešnému spracovaniu stratégie MAS Bebrava. Ďalej zaradenie pracovných skupín pre tvorbu analytickej časti stratégie a úhrada členského za rok 2015.

Medializáciu deklarujú aj články v novinách, ktoré sú priložené v prílohách.

Dňa 24.08.2015 Bánovské noviny č. 33 nadpis: MAS Bebrava usiluje o štatút

Dňa 12.10.2015 Bánovské noviny č. 40 nadpis: Street cup v ŠHOK-u má za sebou 1 kolo

Dňa október 2015 Pardon č. 41/15 nadpis: Kreatívny ŠHOKeri

Dňa 19.10.2015 Bánovské noviny č. 41 nadpis: Výzva Miestnej akčnej skupiny Bebrava

Dňa 23.11.2015 Bánovské noviny č. 46 nadpis: Miestna akčná skupiny Bebrava

Ďalej sa MAS prezentovala aj v lokálnej televízii BTV v reportážach z 25.10.2015 a 12.11.2015, ktoré sa tiež nachádzajú v prílohách.

Za účelom spracovania analytickej časti stratégie bolo zvolané zasadnutie zamerané na určenie pracovných skupín a ich vedúcich pre spracovanie stratégie Miestnej akčnej skupiny Bebrava. To sa uskutočnilo 01.10.2015 o 10.00 hodine v zasadačke MsÚ Bánovce nad Bebravou. Inštruktáže sa zúčastnili pracovníci MsÚ Bánovce nad Bebravou a zástupcovia podnikateľov a tretieho sektora, ktorým pripadla úloha vedúcich pracovných skupín.

Postup práce pracovných skupín prebiehal systematicky a logicky pod vedením pracovníkov TRRA:

- a. štúdium potrebnej metodiky
- b. školenie pracovných skupín prostredníctvom TRRA
- c. rozdelenie analytickej časti na sedem oblastí
- d. pridelenie oblasti vedúcemu skupiny (vedúcim pracovnej skupiny a stal odborník na danú problematiku)
- e. oboznámenie sa s dostupnými už zozbieranými dokumentmi od členov MAS Bebrava (PHSR obcí, biznis plány podnikateľov, výročné správy neziskových organizácií), ale tiež podnetov od občanov na základe výzvy v miestnych Bánovských novinách.
- f. spracovanie svojej oblasti, v ktorej komunikovali so zástupcami obcí, podnikateľov a neziskovými subjektmi podľa príslušnej oblasti :
  1. demografická situácia- I. Mozolová
  2. (občianska a technická) infraštruktúra a miestne služby- J. Múdry
  3. kultúrne, historické a prírodné zdroje- S. Lavrík
  4. dostupné finančné zdroje, rozpočty a majetok obcí, ekonomické zdroje- E.Straňáková
  5. oblasť podnikania (podnikateľské zázemie, štruktúra podnikov),

tvorby pracovných miest, zastúpenie ekonomických sektorov-	I. Barančok
6. zamestnanosť/nezamestnanosť a pod., oblasť polnohospodárstva,	
cestovného ruchu-	M. Tókölyová
7. životné prostredie-	P. Baláž

V priebehu dvoch týždňov vytvorili spoločnú databázu informácií, z ktorej spracovávateľ stratégie následne čerpal.

- g. Po zozbieraní všetkých potrebných dát pracovná skupina vytvorila SWOT analýzu danej oblasti

Zámery a pokroky MAS Bebrava boli odprezentované na stretnutí poslancov Bánoviec nad Bebravou s žiadosťou na poslancov, aby v čo možno najväčšej miere boli nápomocný pri krokoch k získaniu štatútu MAS. Toto stretnutie sa konalo 13.10.2015. Dňa 19.10.2015 sa uskutočnilo pracovné stretnutie na základe prerokovania a doplnenia údajov o obciach a dohodnutie o ďalších krokoch.

V priebehu mesiaca október sa konali stretnutia so zástupcami občanov členských obcí MAS Bebrava, teda aj s poslancami jednotlivých obcí, zástupcami športu, základných, stredných a materských škôl a podnikateľov. Pre každú so spomínaných skupín boli pripravené workshopy, ktoré sa konali 22.-26. a 27. 10.2015 – Poslanci obecných zastupiteľstiev a 10.11.2015 – riaditelia ZŠ/MŠ a podnikatelia. Na nich im pracovníci TRRA ako spracovávatelia stratégie a koordinátori odprezentovali činnosť a fungovanie MAS BEBRAVA. Potom im bol daný priestor na vyjadrenie sa k pripravovanej stratégii, prípadne jej doplnenie o svoje podnete a zámery. Poslanci sa dostavili s pripravenými zámermi, ktoré chceli zahrnúť do celkovej stratégie MAS Bebrava. Návrhy sa nezameriavalí výlučne len na kataster jednotlivých obcí, ale zahŕňali spoločné záujmy viacerých členských obcí (napr. prepojenie obcí cyklotrasami, kultúrne a športové podujatia a pod.).

Zámery a podnete z týchto workshopov

- výstavba spoločných trás pre cyklistov dochádzajúcich za prácou a službami do mesta Bánovce a okolia
- založenie nových a podpora existujúcich malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb a družstiev s cieľom zvyšovať podporu malých podnikateľov a propagácie miestnych výrobkov
- výstavba miest na kultúrno- spoločenské využitie(park, amfiteáter)
- výstavba a tvorba oddychovo-relaxačných zón s lavičkami, zeleňou, tabuľami s historiou obce , detským ihriskom či športoviskom

- rekonštrukcia a modernizácia zastávok MHD
- zriadenie prípadne modernizácia budov knižníc či kultúrnych domov
- rekonštrukcia a modernizácia cintorínov a domov smútka
- obecná infraštruktúra – dostavba a rekonštrukcia (napr. chodníky)
- modernizácia obecných rozhlasov
- podpora folklóru, kultúrnospoločenských a športových podujatí (hody, turnaje, folklórne vystúpenia, festivaly)
- do vybavenie hasičských zborov

Zápisnica dokladujúca priebeh zasadania je zaradená v prílohách.

Jedným z posledných stretnutí , ktoré sa konalo 13.11.2015 bolo stretnutie masiek z TSK , na ktorom sa zúčastnili zástupcovia z MAS Vršatec, MAS Bebrava, MAS Beckov – Čachtice – Tematín, MAS Kopaničiarsky región. Zúčastnení sa dohodli na spoločných bodoch spolupráce:

- 1.) Cykloturistika – siet’ trás, doplniť systém podľa noriem STN a spoločné informačné tabule o trasách
- 2.) Náučné chodníky
- 3.) Rozhľadne
- 4.) Kultúrny a športový turizmus – spoločný informačný systém o podujatiach+ vzájomná propagácia
- 5.) Propagácia významných osobností z histórie aj súčasnosti v TSK
- 6.) A ďalšie projekty spolupráce

Zápisnica dokladujúca priebeh zasadania je zaradená v prílohách.

Po stretnutiach so všetkými skupinami z územia MAS Bebrava - verejný sektor (VS) aj súkromný sektor (SS) boli navrhnuté oblasti, do ktorých bude potrebné investovať tak, aby sa efekt investícií prejavil v regióne MAS Bebrava, a aby investície pokryli predovšetkým identifikované potreby uvedené v analytickej časti tejto stratégie. V prvej fáze boli zadefinované tri opatrenia, ktoré budú podporené z Programu rozvoja vidieka (PRV) a šest opatrení podporených z Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) a jedno opatrenie mimo implementácie stratégie CLLD, týkajúce sa financovania prevádzkových nákladov MAS a animácií.

Po vyhodnotení všetkých analýz a zozbieraných projektových zámerov bolo v druhom kole žiaduce rozšíriť počet opatrení podporených z PRV na celkove päť opatrení.

Z uvedeného dôvodu boli úpravou doplnené dve opatrenia podporené z PRV, čím sa celkový počet opatrení rozšíril na 5 z PRV + 6 z IROP a 1 z IROP mimo implementácie stratégie CLLD (financovanie prevádzkových nákladov MAS a animácie.). V stratégii MAS Bebrava je zadefinovaných celkom 12 opatrení, tie prislúchajú 4. špecifickým cieľom (ŠC) a následne prvé dva ŠC patria pod prioritu 1 a druhé dva ŠC patria pod prioritu 2.

Stratégia MAS Bebrava teda obsahuje dve priority, štyri špecifické ciele a 12 opatrení. Prehľadné usporiadanie je zrejmé z tabuľky č. 3 Súhrnný prehľad strategického rámca v kapitole č. 4.3 Súhrn strategického rámca v tejto stratégii.

V prílohe uvádzame Dokumenty preukazujúce proces tvorby partnerstva a stratégie CLLD spoločne s dokumentmi preukazujúcimi medializáciu MAS Bebrava.

Dňa 25.11.2015 sa uskutočnilo zasadnutie Výboru združenia a dozornej rady MAS Bebrava na Mestskom úrade v Bánovciach nad Bebravou.

Program pozostával z:

1. Prezentácia a odsúhlasenie opatrení a financií v stratégii MAS Bebrava
2. Zhotovenie doterajších krokov MAS Bebrava
3. Rôzne a diskusia

Dňa 11.12.2015 o 14:00 sa uskutočnilo zasadnutie Zhromaždenia členov MAS Bebrava za účelom schválenia stratégie CLLD s názvom „Stratégia MAS Bebrava“. O deväť dní neskôr 19.12.2015 sa uskutočnil XXII. ročník Vianočného halového futbalového turnaja o putovný pohár Slovenského Orla a Pohár primátora mesta Bánovce nad Bebravou.

Dňa 1.2. 2016 sa uskutočnilo zasadnutie zhromaždenia členov MAS Bebrava v zmysle rokovacieho poriadku s nasledovným programom:

1. Zmena a doplnenie stanov Združenie MAS Bebrava Doplnkom č. 1
2. Diskusia

Dňa 5.4. 2016 o 10:00 sa uskutočnilo stretnutie Valné zhromaždenie na mestskom úrade.

Program spočíval z nasledovných častí :

1. Oboznámenie o výsledkoch výzvy 19.1. a 19.2.
2. Informovanie o odovzdávaní stratégie a žiadosti o pridelenie štatútu MAS
3. Predstavenie „Iniciatívy LEADER 100+“
4. Rôzne
5. Diskusia

Dňa 8.6.2016 sa uskutočnilo zasadnutie Výkonného výboru združenia a revíznej komisie združenia MAS Bebrava s nasledovným programom:

1. Oznámenie o schválení žiadosti NFP a výsledok výzvy 19.1.
2. Informovanie o naplánovanej účasti MAS Bebrava na výstave Agrokomplex 2016
3. Naplánovanie ďalších krokov
4. Rôzne a diskusia

Dňa 12.7. 2016 sa zorganizovalo zasadnutie Výkonného výboru združenia a Revíznej komisie združenia MAS Bebrava kde bolo účelom nasledovné body:

1. Schválenie bulletinu a digitálnej fotoprezentácie MAS Bebrava pre agrokomplex 2016
2. Odsúhlasenie účinkujúcich na kultúrnom programe + remeselníka na výstave Agrokomplex 2016
3. Diskusia

V Júni 2016 sa konal Agrokomplex kde tento rok mala zastúpenie aj MAS Bebrava, ktorú zastupovali jej koordinátori a medzi zúčastnenými nechýbali ani niektorí starostovia obce. Dňa 17.9.2016 sa konal v meste Bánovce nad Bebravou 7. ročník Mňam Fest, ktorý má zastúpenie v ďalších 19 okolitých dedinách. Ide o najväčší farmársky festival na Slovensku, ktorý má veľký význam nie len pre našich poľnohospodárov a výrobcov kulinárskych špecialít, ale aj pre slovenských konzumentov. Mňam fest symbolizuje nielen konzumáciu kvalitných slovenských potravín, ale je aj o pracovných miestach a rozvoji vidieka.

Dňa 9.11.2016 sa uskutočnilo zasadnutie Výkonného výboru Revíznej komisie MAS Bebrava v priestoroch MsÚ Bánovce. Účelom zasadnutia bolo prerokovanie ďalších krokov k potrebných k úspešnému zvládnutiu výzvy č. 20/PRV/2016 na Opatrenie 19, podopatrenie 19.

Dňa 24.11.2016 o 9:30 bolo zvolané zasadnutie Valného zhromaždenia členov združenia MAS, ktoré sa konalo v miestnosti zasadačky MsÚ Bánovce nad Bebravou. Zasadnutie otváral zástupca primátora mesta Bánovce nad Bebravou a následne odovzdal slovo koordinátorom MAS Bebrava. Úvod zasadnutia prebiehal podávaním informácií koordinátorom o výsledkoch a priebehu kontroly PPA na projekt 19.2. – Prípravná podpora. Ďalej informovali z Informačného semináru k výzve na predkladanie žiadosti o schválenie stratégie CLLD. Slova sa ujal aj Ing. Stanislav Dreisig, ktorý spracoval dodatok k Stratégií MAS na základe poverenia výkonným výborom a predsedom MAS Bebrava. Prítomní spracovaný predkladaný dodatok k Stratégií MAS Bebrava jednomysel'ne odsúhlasili. Na záver stretnutia sa prerokovali a naplánovali ďalšie kroky.

Dňa 15.03.2017 sa uskutočnilo Zasadnutie Výkonného výboru združenia a Revíznej komisie združenia. V tento deň sa rokovalo o týchto bodoch:

1. Informovanie o zmenách týkajúcich sa udeľovania štatútu MAS pre verejno-súkromné partnerstvá
2. Prerokovanie a naplánovanie ďalších krokov
3. Diskusia.

Zasadnutie Výkonného výboru združenia a Revíznej komisie združenia usporiadala dňa 19.4. 2017 zhromaždenie.

Programom boli nasledovné body:

1. Výber tradičných podujatí a aktivity podporených z vytvoreného vnútorného grantového programu
2. Príprava a výber materiálov pre účely propagácie MAS Bebrava
3. Prerokovanie a naplánovanie ďalších krokov
4. Diskusia

Dňa 11.05.2017 sa uskutočnilo Valné zhromaždenie členov na základe uvedených bodov:

1. Informácie zo Školenia k zmenám Systému Riadenia CLLD pre programové obdobie 2014-2020
2. Odsúhlásenia úprav Stratégie MAS Bebrava vyplývajúce z dodatku č.5 Systém riadenia CLLD
3. Prerokovanie a naplánovanie ďalších krokov

Dňa 16.5.2017 sa uskutočnilo Valné zhromaždenie o 9:00 h s nasledovnými témami :

1. Úprav Stratégie MAS Bebrava vyplývajúce z dodatku č.4 a č.5 Systému riadenia CLLD (zmena štruktúry orgánov MAS)
2. Návrh zmien stanov MAS Bebrava
3. Volba členov výberovej komisie, monitorovacieho výboru, manažéra MAS Bebrava
4. Návrh úprav v Akčnom pláne v Stratégii MAS Bebrava (zníženie rozpočtu a počtu Opatrení)
5. Prerokovanie a naplánovanie ďalších krokov.

Dňa 1.6.2017 sa uskutočnilo Valné zhromaždenie členov v Bánovciach nad Bebravou na základe schválenie návrhu zmien stanov MAS Bebrava

Dňa 27.6.2017 sa uskutočnilo rokovacie stretnutie na základe nasledovných bodov:

1. Oboznámenie sa so stratégou o schválenie stratégie miestneho rozvoja komunitou a udelenie štatútu MAS pred je predložením a odovzdaním
2. Podpis podkladov príloh k stratégii MAS Bebrava
3. Prerokovanie a naplánovanie ďalších krokov (zodpovedanie otázok, pripomienky)

Ďalej sa v roku 2017 MAS Bebrava reprezentovala na Región EXPO a CHUŤ SLOVENSKA, ktorá sa konala v dňoch 12. a 13.5. v priestoroch výstaviska Trenčín. V rámci expozície boli prezentované nielen propagačné materiály z nášho regiónu ale aj výrobky miestnych remeselníkov.

V roku 2017 sa organizovali a podporovali nasledovné akcie:

Na podporu a rozvoj kultúrno spoločenského spolunažívania v okrese Bánoviec nad Bebravou záleží aj Miestnej akčnej skupine Bebrava. Preto sa rozhodla investovať čiastkou 50€ na nasledovné :

1. Študentský majáles 2017, ktorý sa uskutočnil 20.mája 2017 v Bánovciach nad Bebravou. Považuje sa za najväčšie kultúrno – spoločenské podujatie určené prioritne pre mládež. Hlavným organizátorom je Mestské kultúrne stredisko v spolupráci s Informačným centrom mladých, Radou mládeže, OZ Športovo herný outdoorový klub a OZ BeeN. Prioritou je vytvorenie priestoru pre mladšiu generáciu podľa ich potrieb, aby sa mohli kultúrne zabaviť. Počas podujatia sú pripravené slovenské kapely, dokumentárne filmy a rôzne spoločenské hry, ktoré spríjemnia čas.
2. „SAMI – SEBE“ sa uskutočnil dňa 25.6.2017 v obci Dvorec. Hlavným cieľom akcie bolo pripomenutie si 10.výročie vzniku Jednoty dôchodcov Slovenska (JDS) v obci. Pri tejto príležitosti prevzali „štafetu“ spoločenských stretnutí seniorov okresu. Podujatie sa organizuje každý rok, zakaždým ale v inej obci. Stretnutie podporuje spolupatrienosť seniorov, spoločenské záujmy a vlastnú prezentáciu svojej činnosti.
3. Zlatníky bez hraníc je akcia, ktorá sa uskutoční od 10.7.-16.7.2017. Jedná sa o stretnutie detí, hasičov a športovcov partnerských obcí Zlatníky SR – Zlatníky ČR. Od 10.7.-14.7. sa organizuje detský medzinárodný tábor spojený s hrami, sút'ažami a návštevou kultúrnych pamiatok po okolí. 15.7. je naplánovaný medzinárodný futbalový zápas partnerských obcí.
4. Tradičná tančená zábava – v súčinnosti s PSVL Ľutov sa bude organizovať dňa 29.7.2017 v obci. Zábavy sa zúčastňujú obyvatelia nielen z obce, ale aj z neďalekého okolia, pre vysokú každoročnú návštevnosť sa organizuje už 11. ročník.

Podklady uvádzame v prílohe č. 5.1 k stratégii CLLD: Dokumenty preukazujúce proces tvorby stratégie CLLD (informačné aktivity).

3. Analytický rámec

3.1. Analýza zdrojov územia

3.1.1 Všeobecná charakteristika územia

3.1.1.1 Výhody z hľadiska polohy a lokalizácie územia

Územie, na ktorom sa rozprestiera Miestna akčná skupina Bebrava, o.z. (ďalej MAS Bebrava) sa nachádza v južnej časti Trenčianskeho samosprávneho kraja. Katastrálne územie obcí, ktoré sú členmi MAS Bebrava sa nachádzajú v okrese Bánovce nad Bebravou. Územie obcí nachádzajúcich sa v západnej časti MAS Bebrava tvoria hranicu medzi okresom Bánovce nad Bebravou a Topoľčany, v severnej časti tvoria obce hranicu s okresom Trenčín a v juhozápadnej časti s okresom Partizánske.

Výhodou územia je poloha v rozvinutejšej časti Slovenska – Západné Slovensko. Ďalšou výhodou je, že tranzit zo stredného Slovenska smerom do Českej republiky musí prechádzať cez územie MAS Bebrava. Toto územie je kľúčovým aj z hľadiska prístupu ku stredisku miesta narodenia Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka. Územím MAS Bebrava prechádza hlavný cestný ťah, ktorý spája stred Slovenskej republiky s Českou republikou I/50 (E572). Vďaka tomuto spojeniu má MAS Bebrava veľmi výhodnú polohu z hľadiska dopravnej obslužnosti.

3.1.1.2 Nevýhody z hľadiska polohy a lokalizácie územia

Nevýhodou je fakt, že tranzitné spojenie medzi stredným Slovenskom s pokračovaním do Českej republiky nie je riešené rýchlostnou komunikáciou, ale po nevyhovujúcich cestách, ktoré sa iba udržujú upchávaním dier a spevňovaním kritických miest. Cieľom celého regiónu je vybudovanie rýchlosnej cesty s označením R2, ktorá by pomohla nielen územiu MAS Bebrava, ale i susedným okresom (Prievidza).

3.1.1.3 Geografická charakteristika územia

MAS Bebrava tvoria mesto Bánovce nad Bebravou a 19 obcí - Brezolupy, Cimenná, Dežerice, Dolné Naštice, Dubnička, Dvorec, Haláčovce, Ľutov, Malá Hradná, Malé Hoste, Otrhánky, Podlužany, Pochabany, Pravotice, Prusy, Ruskovce, Veľké Držkovce, Veľké

Chlievany a Zlatníky. Katastrálne územie obcí nachádzajúcich sa v MAS Bebrava tvorí 44 % rozlohy okresu Bánovce nad Bebravou. Väčšia časť obcí patriacich do MAS Bebrava sa nachádza po ľavej strane od hlavného cestného ťahu I/50 (E572) v smere do Českej republiky. Obce sú navzájom spojené cestami II. a III. triedy, pričom všetky majú napojenie na hlavný cestný ťah. Mesto Bánovce nad Bebravou slúži ako dopravné obslužné centrum pre MAS Bebrava, z ktorého vedú hlavné cesty do okolitých okresných a krajských miest.

Katastre územia MAS Bebrava sa z geomorfologického hľadiska rozprestierajú na Bánovskej pahorkatine na severe a Nitrianskej pahorkatine na juhu územia MAS Bebrava. Do Bánovskej pahorkatiny zasahuje časť Bebravskej nivy. Oblast' je pokrytá najmä pahoraktinným pásmom, pričom je miestami prerušovaná horskými povrchovými prvkami. Horský typ povrchu sa sústredí najmä do hraničných oblastí územia MAS Bebrava. Pôsobením riek a potokov sa na okrajoch horských pásiem vytvorili doliny Cimenská dolina a Držkovská dolina v západnej časti územia, ktorá vychádza z pohoria Považský Inovec a Bradlovská dolina a Pánska dolina vo východnej časti, ktorá sa vytvorila z pohoria Strážovské vrchy.

3.1.1.4 Historický vývoj územia (zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku 1. časť)

Na území dnešného mesta Bánovce nad Bebravou bolo popolnicové pohrebisko lužickej kultúry z mladšej doby bronzovej. Obec sa spomína od roku 1234 ako Ben, doložená je z roku 1295 ako Baan, z roku 1389 ako Banovice, z roku 1454 ako Fortalicium Ban, z roku 1461 ako Castellum Baan, z roku 1471 ako Banowcze, z roku 1499 ako Fortalicium Banowiecz, z roku 1773 ako Banowcze, z roku 1927 ako Bánovce nad Bebravou, maďarsky Bán.

V roku 1295 patrila panstvu Uhrovec, neskôr sa stala sídlom panstva Bánovce. Mestské výsady dostali Bánovce nad Bebravou pred rokom 1375, v roku 1406 sú doložené trhy. Od roku 1379 sa vyvíjali ako poddanské mestečko. Erb vo forme troch ruží používalo od 15. storočia. V novom typáriu z roku 1615 sú ruže vsadené do oválneho pol'a. Vynechanie štítu v poli typária naznačuje premenu privilegovaného mestečka na poddanskú obec. V roku 1454 je doložený hrad. V roku 1466 sa majiteľom hradu a panstva stal Ladislav Podmanický, v roku 1470 dostal povolenie postaviť opevnený kaštieľ. Od roku 1593 patrila panstvo Illésházyovcom, ktorí v roku 1628 postavili nový opevnený kaštieľ. Do prvej polovice 19. storočia tvorilo panstvo samostatný okres panstva Trenčín. Patrili mu Bánovce, Brezolupy, Pečeňany, Veľké Chlievany, Horňany, Bobot, Bobotská Lehota, Dubodiel, Trenčianska Svinná, Kochnáčovce, Malá Hradná, Cimenná, Prusy. V 17.-18. storočí boli Bánovce nad Bebravou čulým remeselníckym mestečkom (najsilnejšie cechy: súkennícky, čižmársky, tkáčsky, menšie boli:

cech debnárov, mydlárov, zámočníkov, krajčírov). V roku 1598 malo mestečko kúriu, 111 domov, v roku 1720 malo 115 daňovníkov, v roku 1784 malo 256 domov, 502 rodín a 2222 obyvateľov, v roku 1828 malo 290 domov a 2555 obyvateľov. V roku 1633 založili pivovar, bola tu tehelňa, mlyny, dielňa na výrobu čiernej potaše. V roku 1904 založili Ľudovú banku, v roku 1905 Gazdovskú a priemyselnú banku.

Za I. ČSR mali ráz poľnohospodársko-remeselníckeho mestečka s niekol'kými menšími závodmi (od roku 1934 preglejka) a peňažnými ústavmi. Priemysel tu začal vznikať až v 40. rokoch (1940 založená továreň na armatúry a vojenské prístroje, od roku 1943 ako výrobňa pletiarskeho tovaru Tricota- neskôr Zornica). Na čele triednych zápasov pracujúcich stala mestská organizácia Komunistickej strany Československa založená v roku 1924. Viedla hospodárske a sociálne zápasy poľnohospodárskych robotníkov a malorolníkov. Boje nezamestnaných (v januári v roku 1932 hlásil tunajší okresný úrad 5149 nezamestnaných) vyvrcholili 2 hladovými pochodmi v rokoch 1931-1933. Čulú činnosť vyvíjali komunisti aj v období illegality. Dňa 30. 8. 1944 obsadili obec povstalci, dňa 1. 9. 1944 vytvorili Revolučný národný výbor. Nemci mesto dňa 3. 9. 1944 zbombardovali a potom dobyli, dňa 16. 9. 1944 ho nakrátko opäť obsadili partizáni zo Žižkovej brigády. V Bánovciach nad Bebravou bolo sídlo Gestapa. Za účasť v SNP zavraždili fašisti dňa 26. 11. 1944 v lesíku Cibislávke asi 40 partizánov a občanov z okolitých dedín. Bánovce nad Bebravou boli osloboodené dňa 5. 4. 1945 rumunskými vojskami. Po roku 1945 nastal rozvoj priemyslu strojárskeho, drevospracujúceho, zmodernizovali sa staré závody. Rýchlo rástol počet obyvateľstva, vybudovali sa nové sídliska, sociálne, kultúrne a športové zariadenia a služby. Bánovce nad Bebravou majú priznaný štatút mesta.

3.1.1.5 Doterajší rozvoj územia (zdroj: <http://www.asb.sk>, upravené)

Presné trasovanie rýchlostnej cesty R2 umožnilo rozbehnúť viacero aktivít. „Patrí k nim napríklad výstavba rekreačných chát i rodinných domov v lokalite Pažit“. Do realizačnej fázy by sa mali napokon dostať aj možnosti bývania v lokalite Dlhé diely v blízkosti termálneho kúpaliska. Za kultúrnym domom v Dolných Ozorovciach sa zase pripravuje zámer individuálnej formy bývania a v Horných Ozorovciach je potenciál na rozvoj priemyslu. Úspešne sa tam etablovala talianska firma MTA, pričom tam je priestor na vstup ďalších investorov s dostupnosťou kompletnej technickej infraštruktúry. Pre priemysel je vyčlenená aj lokalita v katastri mestskej časti Biskupice s celkovou rozlohou približne 55 ha. Jej výhodou je väzba na plánovanú rýchlosťnú cestu R2. V katastri obce Horné Naštice a v územnom pláne

tejto obce sú v kontakte s priemyselným areálom bývalého závodu Tatra pozemky určené na priemyselné využitie s rozlohou 16,6 ha.

Pre Bánovce nad Bebravou bol schválený projekt Regenerácia centrálnej mestskej zóny z Regionálneho operačného programu v hodnote 1,338 mil. eur. Jeho cieľom bolo zvýšenie kvality života v meste prostredníctvom zlepšenia bezpečnosti a odstraňovania bariér v centrálnej mestskej zóne, jej estetická kultivácia a doplnenie o nové prvky.

Väčšina bytového fondu bola vybudovaná v 70. a 80. rokoch minulého storočia ako súčasť komplexnej bytovej výstavby spojenej s rozvojom priemyslu vybudovaním sídlisk Prednádražie, Stred, Sever a hlavne Dubnička. Bytová výstavba v 90. rokoch bola zameraná na dostavbu sídliska Dubnička III a na prestavbu internátov Zornice a SOU strojníckeho na byty (prevažne 1-izbové).

V roku 2009 sa riešila prestavba bývalého závodného klubu TATRA na 42 bytových jednotiek nižšieho štandardu a v roku 2010 bolo postavených ďalších 14 bytových jednotiek.

3.1.1.6 Zaujímavosti a zvláštnosti územia (zdroj: informácie od obcí)

Územie členov miestnej akčnej skupiny bolo osídlené už v mladšej dobe kamennej a neolite, o čom svedčia rôzne archeologické náleziská. Medzi doposiaľ najstaršie archeologické náleziská patrí sídlisko lengyelskej kultúry z mladšej doby kamennej v oblasti obce Pochabany, Dolné Naštice a Zlatníky.

V obci Brezolupy sa našli štyri kostrové hroby z obdobia pred vznikom Veľkomoravskej ríše. Dva hroby mali okrúhly základ a dva elipsovité. Našli sa tam roztratené zlomky hradištej keramiky. V hĺbke 25 cm boli odkryté dva kostrové hroby. V druhej mohyle okrem kostry sa našli časti dreva, tehloviny a črepy z nádob.

Obec Dvorec sa stala vyhľadávanou lokalitou archeológmi vďaka prítomnosti kaštieľa. V oblasti bolo objavené osídlenie od doby neolitu, sídliská zo staršej i mladšej doby bronzovej z obdobia Veľkomoravskej ríše. Významné je aj odkrytie stredovekého pohrebiska z 10.–12. storočia. Na prelome storočia bolo odkryté kostrové slovanské pohrebisko v ktorom bol objavený bohatý nález šperkov.

V obci Dežerice je zaujímavosťou „Dežerická cifrovačka“ – festival heligonkárov, ktorý bol prvý v Trenčianskom kraji, je vecou prestíže hrať na festivale.

V obci Haláčovce sa nachádza vodná nádrž vybudovaná v rokoch 1987–1990. Slúži ako rybník aj na rekreačné účely a konajú sa na nej rybárske preteky

V obci Ľutov sa nachádza obecná zvonica, ktorá má drevenú konštrukciu a bola vybudovaná v 18. storočí. Obec má veľký záujem o zachovanie tejto stavby pre budúce generácie.

V obci Malé Hoste sa nachádza národná kultúrna pamiatka Kostol sv. Martina biskupa. Bol postavený v r. 1787. Je v ňom organ majstra Wagnera a renesančný zvon.

V obci Malá Hradná sa nachádza Kostol sv. Vavrinca - diakona z 13. storočia. Patrí medzi najstaršie kostoly v nitrianskej diecéze. V kostole sv. Vavrinca sa nachádza mnoho kultúrnych pamiatok. V Malej Hradnej vznikol samostatný arcidiakonát, ktorý na svojej púti navštívili aj sv. Cyril a sv. Metod

V obci Ruskovce sa nachádza národná kultúrna pamiatka s názvom „Hrádok“. Je to archeologická lokalita z obdobia včasného stredoveku. Celé územie archeologickej lokality je predmetom ochrany až do preskúmania valového opevnenia z 12. – 13. storočia.

Obec Dolné Držkovce sú rodiskom prvého slovenského arcibiskupa ThDr. Karola Kmeťka(1875-1948), ktorého pamätná tabuľa umiestnená na Notárskom dome.

Notársky dom bol postavený v roku 1890. V tejto budove od nepamäti sídlil notár pre celú spádovú oblasť ôsmych obcí. Notársky dom bol zároveň aj sídlom poštového úradu.

3.1.2 Popis prírodných, ľudských, kultúrno-historických, ekonomických, inštitucionálnych a iných zdrojov

3.1.2.1 Demografická situácia územia MAS Bebrava

Na územiach obcí združených v občianskom združení MAS Bebrava o.z. žilo v roku 2010 28 405 obyvateľov. Postupne do roku 2014 sa znížil počet obyvateľov na území obcí združených v MAS Bebrava na 27 449 obyvateľov. Pokles počtu obyvateľov za posledných 5 rokov sledovaného obdobia (2010-2014) predstavuje 956 obyvateľov. Situáciu znázorňuje nasledovná tabuľka:

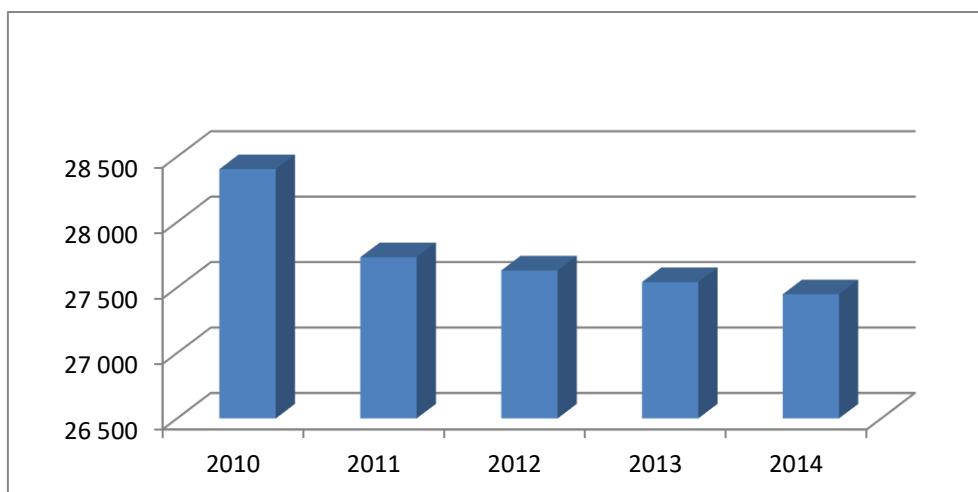
Tabuľka č. 2: Počet obyvateľov 2010 - 2014

Obec	2010	2011	2012	2013	2014
Bánovce nad Bebravou	20 179	19 503	19 323	19 133	18 933
Brezolupy	493	509	500	499	494
Cimenná	89	92	93	93	94
Dežerice	640	658	683	730	763
Dolné Naštice	454	470	512	520	556
Dubnička	97	114	112	120	118
Dvorec	440	425	417	424	428

Haláčovce	350	353	349	363	367
Ľutov	134	142	143	159	159
Malá Hradná	376	367	371	370	364
Malé Hoste	442	434	433	426	416
Otrhánky	413	403	406	403	402
Podlužany, okres Bánovce nad Bebravou	859	848	854	858	865
Pochabany	246	247	246	253	251
Pravotice	308	307	307	303	307
Prusy	547	554	559	569	598
Ruskovce, okres Bánovce nad Bebravou	516	506	514	513	513
Veľké Držkovce	660	642	656	647	653
Veľké Chlievany	481	487	484	481	484
Zlatníky	681	671	669	678	684
Spolu	28 405	27 732	27 631	27 542	27 449

Zdroj: datacube.statistics.sk

Pokles počtu obyvateľov znázorňuje aj nasledovné grafické vyjadrenie.

Graf 1: Pokles počtu obyvateľov MAS Bebrava

Zdroj: datacube.statistics.sk

Pátraním po dôvodoch poklesu počtu obyvateľov na území MAS Bebrava dospejeme k týmto skutočnostiam. Pri obyvateľoch v **predprodukčnom veku 0-14r.** sa vyvíjala situácia podľa nasledovnej tabuľky:

Tabuľka č. 3: Pohyb počtu obyvateľov v predprodukčnom veku 2010 - 2014

Obec	2010	2011	2012	2013	2014
Ľutov	22	22	22	25	24
Malá Hradná	55	55	59	56	58

Malé Hoste	63	63	63	55	53
Omastiná	3	3	4	3	3
Podlužany, okres Bánovce nad Bebravou	111	111	123	137	139
Pravotice	43	43	45	47	52
Prusy	68	68	68	72	79
Ruskovce, okres Bánovce nad Bebravou	59	59	65	65	64
Veľké Chlievany	75	75	81	79	77
Zlatníky	83	83	81	85	87
Bánovce nad Bebravou	2 977	2 977	2 761	2 688	2 638
Brezolupy	87	87	85	81	76
Cimenná	22	22	22	20	18
Dežerice	99	99	111	129	133
Dolné Naštice	74	74	91	93	101
Dubnička	7	7	9	10	9
Dvorec	65	65	58	62	61
Haláčovce	81	81	88	90	88
Otrhánky	54	54	51	54	50
Pochabany	26	26	28	33	35

Zdroj: datacube.statistics.sk

Za roky 2010 až 2015 sme zaznamenali u obyvateľov v predprodukčnom veku pokles o 229 obyvateľov. V sledovanom období (2010-2014) narástol počet obyvateľov v predprodukčnom veku v 13. obciach MAS Bebrava, a to v obciach Ľutov (+2), Malá Hradná (+3), Podlužany (+20), Pravotice (+9), Prusy (+11), Ruskovce (+5), Veľké Chlievany (+2), Zlatníky (+4), Dežerice (+34), Dolné Naštice (+27), Dubnička (+2), Haláčovce (+7) a Pochabany (+9). V ostatných obciach počet obyvateľov v predprodukčnom veku počas sledovaného obdobia klesol.

Celkový pokles u obyvateľov v predprodukčnom veku (do 14.r. vrátane) predstavuje 229 obyvateľov. Bez okresného mesta Bánovce nad Bebravou, kde bol pokles 339 obyvateľov v predprodukčnom veku by v ostatných obciach MAS Bebrava počet obyvateľov v predprodukčnom veku zaznamenal nárast o 110 obyvateľov.

U obyvateľov **v produkčnom veku** dochádzalo v sledovanom období k posunom podľa nasledujúcej tabuľky:

Tabuľka č. 4: Pohyb počtu obyvateľov v produktívnom veku 2010 - 2014

Obec	2010	2011	2012	2013	2014
Ľutov	97	99	98	111	114
Malá Hradná	262	252	255	255	252
Malé Hoste	311	306	304	306	299
Omastiná	17	23	23	24	24
Podlužany, okres Bánovce nad Bebravou	609	590	587	578	576
Pravotice	189	188	185	179	184
Prusy	398	410	407	412	432
Ruskovce, okres Bánovce nad Bebravou	403	387	391	388	390
Veľké Chlievany	351	352	350	352	355
Zlatníky	473	468	468	471	471
Bánovce nad Bebravou	15 258	14 647	14 407	14 176	13 918
Brezolupy	337	339	335	334	330
Cimenná	54	58	59	59	61
Dežerice	457	466	483	514	530
Dolné Naštice	305	315	344	343	369
Dubnička	69	83	82	84	84
Dvorec	317	298	294	295	295
Haláčovce	227	225	222	236	234
Otrhánky	311	304	305	295	290
Pochabany	176	177	178	179	175

Zdroj: datacube.statistics.sk

Celkove u obyvateľov v produktívnom veku (15-64r.) nastal v roku 2014 oproti roku 2010 pokles o 1.238 obyvateľov, na čom má výrazný podiel mesto Bánovce nad Bebravou, kde došlo k poklesu u obyvateľov v produktívnom veku o 1.340 obyvateľov. Bez okresného mesta by počet obyvateľov v produktívnom veku narástol v sledovanom období o 102 obyvateľov.

U obyvateľov v **poproduktívnom veku** (65+) došlo k nárastu o 522 obyvateľov. Podrobnosti sú uvedené v nasledovnej tabuľke:

Tabuľka č. 5: Pohyb počtu obyvateľov v poproduktívnom veku 2010 - 2014

Obec	2010	2011	2012	2013	2014
Ľutov	15	19	23	23	21
Malá Hradná	59	56	57	59	54
Malé Hoste	68	69	66	65	64
Omastiná	15	13	14	14	12
Podlužany, okres Bánovce nad Bebravou	139	142	144	143	150
Pravotice	76	78	77	77	71
Prusy	81	78	84	85	87
Ruskovce, okres Bánovce nad Bebravou	54	56	58	60	59
Veľké Chlievany	55	53	53	50	52
Zlatníky	125	122	120	122	126
Bánovce nad Bebravou	1 944	2 032	2 155	2 269	2 377
Brezolupy	69	78	80	84	88
Cimenná	13	11	12	14	15
Dežerice	84	86	89	87	100
Dolné Naštice	75	73	77	84	86
Dubnička	21	21	21	26	25
Dvorec	58	63	65	67	72
Haláčovce	42	41	39	37	45
Otrhánky	48	48	50	54	62
Pochabany	44	43	40	41	41

Zdroj: datacube.statistics.sk

Na základe údajov z tabuľky môžeme konštatovať, že poklesu počtu obyvateľov v poproduktívnom veku v období rokov 2010 až 2014 predstavuje mesto Bánovce nad Bebravou hodnotu poklesu 433 obyvateľov, čo je 83%.

Dôvodmi pre zmeny počtu obyvateľov na území MAS Bebrava sú natalita obyvateľstva, mortalita obyvateľstva, pristáhovaní obyvateľov a odstáhovaní obyvateľov. Natalita a mortalita obyvateľov na území MAS Bebrava je popísaná v nasledovných tabuľkách.

Tabuľka č. 6: Natalita obyvateľstva na území MAS Bebrava

Obec	2010	2011	2012	2013	2014
Bánovce nad Bebravou	243	227	182	182	179
Brezolupy	2	6	4	2	3
Cimenná	3	2	1	0	1
Dežerice	5	8	5	6	7
Dolné Naštice	3	6	11	9	10
Dubnička	1	2	2	0	0
Dvorec	5	6	2	1	7
Haláčovce	10	7	3	2	3
Ľutov	2	2	1	0	1
Malá Hradná	2	5	5	6	6
Malé Hoste	3	4	4	3	3
Otrhánky	2	6	2	5	1
Podlužany	6	14	14	21	9
Pochabany	3	2	2	5	3
Pravotice	3	5	6	3	7
Prusy	1	4	4	3	3
Ruskovce	2	4	7	9	2
Veľké Držkovce	7	6	11	8	9
Veľké Chlievany	4	5	1	5	3
Zlatníky	4	8	8	4	4
Spolu:	311	329	275	274	261

Zdroj: datacube.statistics.sk

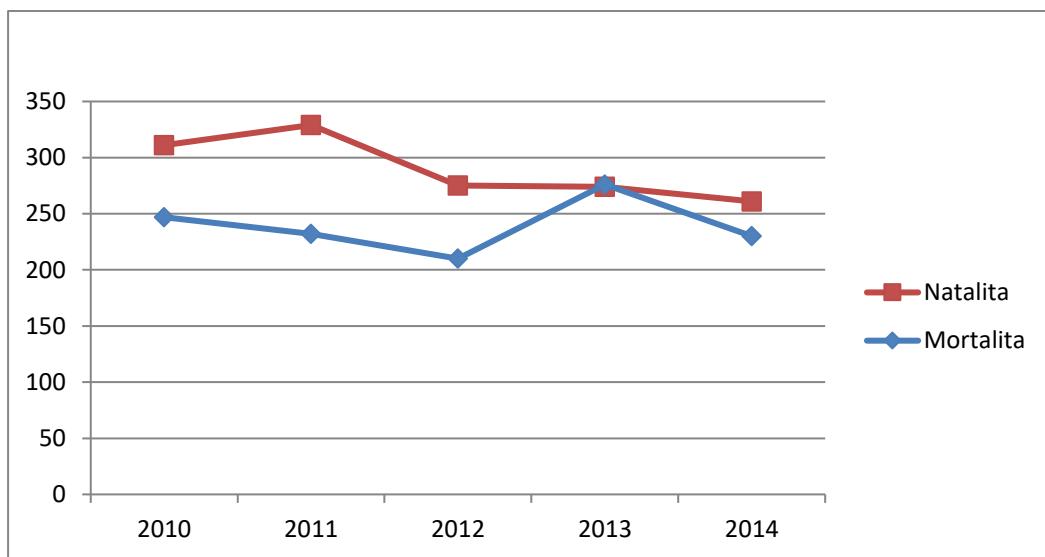
Tabuľka č. 7: Mortalita obyvateľstva na území MAS Bebrava

Obec	2010	2011	2012	2013	2014
Bánovce nad Bebravou	152	136	130	182	141
Brezolupy	5	4	4	3	6
Cimenná	1	2	1	1	0
Dežerice	8	9	3	9	3
Dolné Naštice	2	4	5	2	3
Dubnička	0	0	3	0	1
Dvorec	6	4	4	7	2
Haláčovce	11	2	6	3	2
Ľutov	1	1	1	1	4
Malá Hradná	3	6	3	9	7
Malé Hoste	8	7	4	7	9

Otrhánky	5	4	0	3	3
Podlužany	7	10	5	9	4
Pochabany	5	5	6	3	3
Pravotice	3	4	8	7	8
Prusy	6	4	6	8	3
Ruskovce	5	6	3	4	7
Veľké Držkovce	5	8	7	7	11
Veľké Chlievany	4	9	3	5	4
Zlatníky	10	7	8	6	9
Spolu:	247	232	210	276	230

Zdroj: datacube.statistics.sk

Priebeh natality a mortality na území MAS Bebrava znázorňuje nasledovný graf.

Graf 2: Natalita a mortalita na území MAS Bebrava

Okrem natality a mortality vplýva na počet obyvateľov územia MAS Bebrava aj pristáhovanie a vystúhovanie obyvateľov sledovanej oblasti. Migráciu obyvateľov popisuje nasledovná tabuľka migračného salda.

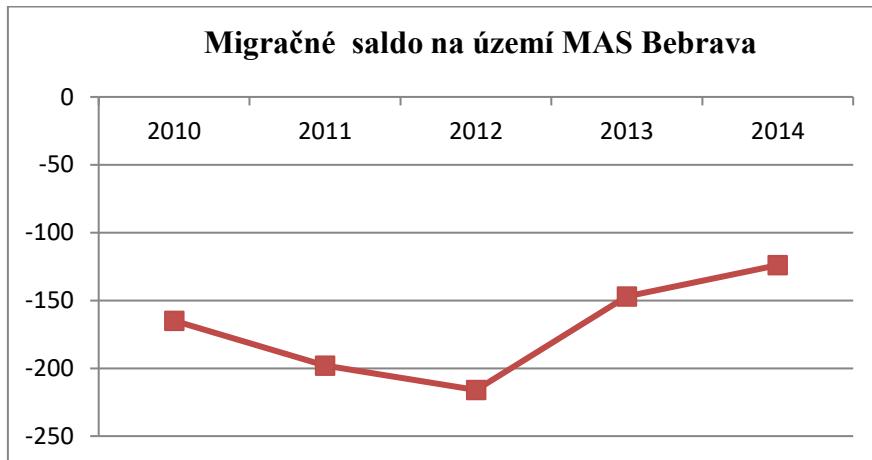
Tabuľka č. 8: Migračné saldo

Obec	2010	2011	2012	2013	2014
Bánovce nad Bebravou	-246	-244	-232	-190	-238
Brezolupy	0	4	-9	0	-2
Cimenná	0	0	0	1	0
Dežerice	-4	14	23	50	29
Dolné Nastice	26	14	36	1	29
Dubnička	6	1	-1	8	-1
Dvorec	3	2	-6	13	-1

Haláčovce	11	1	-1	15	3
Ľutov	5	3	1	17	3
Malá Hradná	5	-4	2	2	-5
Malé Hoste	-3	2	-1	-3	-4
Otrhánky	-3	-2	1	-5	1
Podlužany	34	9	-3	-8	2
Pochabany	-4	1	3	5	-2
Pravotice	14	-9	2	0	5
Prusy	12	8	7	15	29
Ruskovce	-4	-1	4	-6	5
Veľké Držkovce	10	13	10	-10	8
Veľké Chlievany	2	8	-1	-3	4
Zlatníky	3	1	-2	11	11
Spolu za územie MAS Bebrava	-165	-198	-216	-147	-124

Zdroj: datacube.statistics.sk

Priebeh migračného salda znázorňuje nasledovný graf.

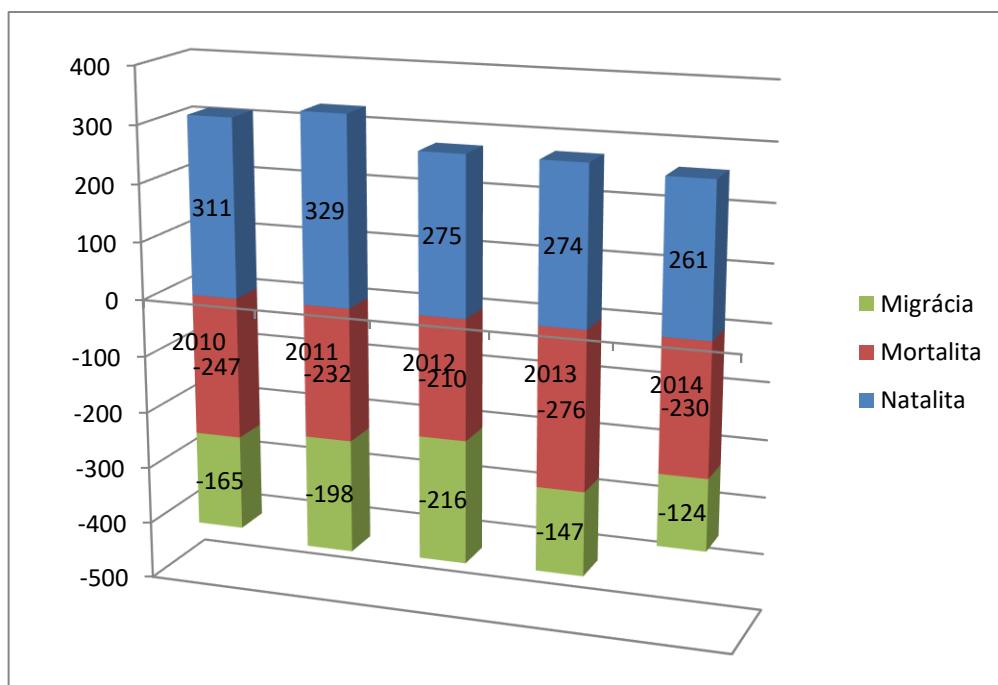
Graf 3: Migračné saldo

Na základe prírastku, úbytku a migrácie obyvateľov na území MAS Bebrava môžeme skonštatovať, že za sledované obdobie rokov 2010 až 2014 došlo na území vplyvom natality v roku 2014 oproti roku 2010 k poklesu o 50 obyvateľov. Vplyvom mortality došlo za sledované obdobie rovnako k poklesu počtu obyvateľov o 17 osôb. Vplyvom migrácie došlo na sledovanom území v roku 2014 oproti roku 2010 k poklesu počtu obyvateľov o 41 obyvateľov. Celkovo tak predstavuje na území MAS Bebrava pokles v roku 2014 o 93 obyvateľov (-50-17-41 = -108).

Tabuľka č. 9: Priebeh natality, mortality a migrácie obyvateľov MAS Bebrava v rokoch 2010 - 2014

rok	Natalita	Mortalita	Migrácia
2010	311	-247	-165
2011	329	-232	-198
2012	275	-210	-216
2013	274	-276	-147
2014	261	-230	-124

Zdroj: vlastný výpočet

Graf 4: Migracia, mortalita, natalita

Na základe uvedených údajov je zrejmý pokles počtu obyvateľov na území MAS Bebrava hlavne vplyvom migračného salda, ktoré je v celom sledovanom období záporné. Z tabuľky Migráčné saldo vidieť, že najviac prispieva k zápornému migračnému saldu okresné mesto Bánovce nad Bebravou. V obciach, mimo okresného mesta je migračné saldo kladné t.j. počet obyvateľov vplyvom migrácie predstavuje v roku 2014 nárast o 114 obyvateľov.

Vzdelanostná úroveň obyvateľov MAS Bebrava podľa SOBD 2011 je vyjadrená nasledovnou tabuľkou.

Tabuľka č. 10: Najvyššie dosiahnuté vzdelanie

Obec	Trvalo bývajúce obyvateľstvo	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie												
		základné	učňovské (bez maturity)	stredné odborné (bez maturity)	úplné stredné učňovské (s maturitou)	úplné stredné odborné(s maturitou)	úplné stredné všeobecné	vyššie odborné	vysokoškolské bakalárske	vysokoškolské mag., inž., dokt.	vysokoškolské doktorandské	vysokoškolské bez vzdelania	nezistené	
Bánovce nad Bebravou	19 564	2 076	3 051	2 156	828	4 882	632	254	435	1 846	52	2 959	393	
Brezolupy	504	70	80	41	18	122	17	6	12	41	1	92	4	
Cimenná	93	17	16	10	5	17	3	0	0	2	0	22	1	
Dežerice	646	68	135	105	26	131	18	3	8	41	1	108	2	
Dolné Naštice	470	55	94	54	13	101	13	4	7	40	3	83	3	
Dubnička	115	18	29	7	8	22	6	1	0	10	0	12	2	
Dvorec	425	65	69	72	14	82	11	3	5	35	0	69	0	
Haláčovce	345	32	66	42	15	59	9	3	6	19	0	85	9	
Lutov	138	26	35	15	4	24	0	1	2	5	0	26	0	
Malá Hradná	370	70	74	73	17	50	6	2	3	13	1	59	2	
Malé Hoste	436	101	104	44	28	55	12	2	12	10	0	67	1	
Otrhánky	403	51	72	58	13	95	18	3	6	27	2	55	3	
Podlužany	849	106	151	122	39	193	20	12	10	63	0	124	9	
Pochabany	247	42	51	33	11	45	7	2	7	17	1	30	1	
Pravotice	308	39	70	48	13	64	4	0	4	21	0	41	4	
Prusy	561	87	104	84	24	111	15	5	13	35	0	80	3	
Ruskovce	510	68	83	80	18	130	20	7	11	32	0	60	1	
Veľké Držkovce	633	102	121	73	31	140	21	5	16	37	0	84	3	
Veľké Chlievany	483	58	84	59	19	110	18	10	14	26	1	81	3	
Zlatníky	672	131	132	110	19	112	12	11	8	49	1	82	5	
Spolu za MAS Bebrava	27 772	3 282	4 621	3 286	1 163	6 545	862	334	579	2 369	63	4 219	449	
% zastúpenie vo vzdelaní		12,01	16,91	12,03	4,26	23,95	3,15	1,22	2,12	8,67	0,23	15,44		

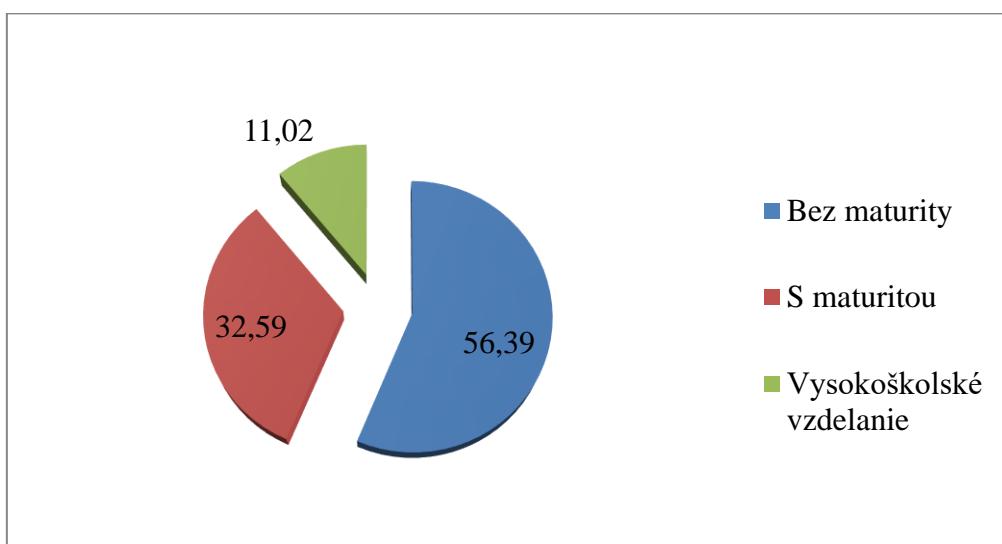
Zdroj: SODB 2011

Z tabuľky „Najvyššie dosiahnuté vzdelanie“ môžeme odvodiť niektoré závery, ako počet osôb so vzdelaním bez maturity, počet osôb so vzdelaním ukončeným maturitou a počet osôb s vysokoškolským vzdelaním. Takto rozčlenené vrstvenie je postačujúce pre vytvorenie obrazu o vzdelanosti obyvateľov na území MAS Bebrava.

Tabuľka 11: Percento dosiahnutého vzdelania obyvateľov na území MAS Bebrava

Typ vzdelania	Percento
Bez maturity	56,39
S maturitou	32,59
Vysokoškolské vzdelanie	11,02

Zdroj: vlastný výpočet

Graf 5: Percento vzdelania obyvateľov MAS Bebrava

Z uvedeného vyplýva, že najväčšie percento vzdelania bez maturity má viac ako 56 % obyvateľov. Naproti tomu len 11% obyvateľov MAS Bebrava dosiahlo vysokoškolské vzdelanie. Analýzou dospejeme k tomu, že je na území MAS Bebrava značne poddimenzovaná úroveň vzdelania obyvateľov. Nakoľko sa z demografického hľadiska predpokladá starnutie populácie v nasledovných rokoch, zvrátenie nepriaznivého vzdelanostného stavu obyvateľstva sa javí ako dlhodobý cieľ, ktorý bude problematické dosiahnuť a zvrátiť nepriaznivý stav v úrovni dosiahnutého vzdelania obyvateľstva na území MAS Bebrava.

Obyvateľstvo územia MAS Bebrava podľa materinského jazyka.

Na základe údajov z posledného Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 je materinský jazyk zastúpený na území MAS Bebrava nasledovne.

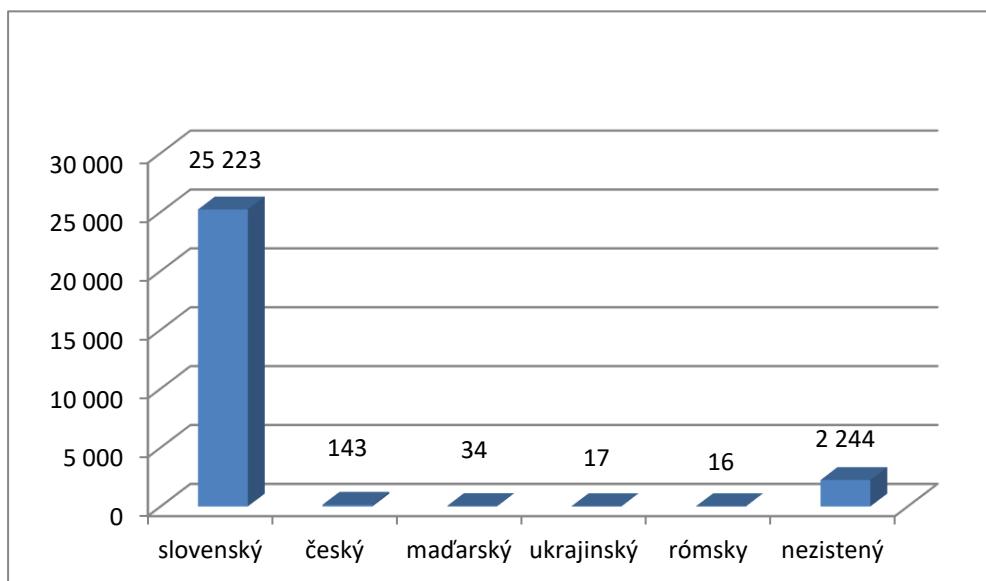
Tabuľka č. 12: Zastúpenie materinského jazyka na území MAS Bebrava

Obec	Materinský jazyk											
	slovenský	maďarský	rómsky	rusínsky	ukrajinský	český	nemecký	poľský	chorvátsky	judiš	ostatné	nezistený
Bánovce nad Bebravou	17 330	27	16	4	9	101	5	8	2	1	41	2 020
Brezolupy	482	1	0	0	0	1	0	1	0	0	4	15
Cimenná	92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Dežerice	621	0	0	0	0	7	0	1	0	2	5	10
Dolné Naštice	452	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	15
Dubnička	110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Dvorec	402	1	0	0	0	6	0	2	0	0	2	12
Haláčovce	333	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	11
Ľutov	134	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
Malá Hradná	339	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	30
Malé Hoste	430	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	4
Otrhánky	397	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Podlužany	803	0	0	0	6	6	0	0	0	0	4	30
Pochabany	238	1	0	0	0	2	0	0	0	0	3	3
Pravotice	298	0	0	0	0	1	0	2	1	0	0	6
Prusy	547	2	0	0	2	0	0	0	0	0	1	9
Ruskovce	493	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	14
Veľké Držkovce	620	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	9
Veľké Chlievany	460	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	20
Zlatníky	642	2	0	0	0	6	0	0	0	0	0	22
Spolu:	25 223	34	16	5	17	143	6	15	3	4	62	2 244

Zdroj: SODB 2011

Materinský jazyk slovenčinu využíva prevažná časť obyvateľov MAS Bebrava, za zmienku stojí aj vysoký počet nezisteného jazyka v rámci SODB 2011, až 2 244, čo tvorí približne 6% zistenia o materinskom jazyku.

Najviac používaným jazykom okrem slovenského sú česky, maďarský, ukrajinský a rómsky.

Graf 6: Počet osôb používajúci slovenský, český, maďarský, ukrajinský a rómsky jazyk

Náboženská štruktúra obyvateľov na území MAS Bebrava

Náboženská štruktúra obyvateľov predstavuje jeden z dominantných ukazovateľov správania sa obyvateľov územia MAS Bebrava vo vzťahu k ideológii a náboženskému presvedčeniu. Pri rozvoji územia je potrebné zohľadňovať aj túto stránku obyvateľov, ak predpokladáme ich širšie zapojenie do rozvoja územia, v ktorom žijú a pracujú. Nemateriálna stránka pôsobenia obyvateľov v regióne poskytuje priestor na voľno časové aktivity obyvateľov aj vo vzťahu k náboženskému vierovyznaniu.

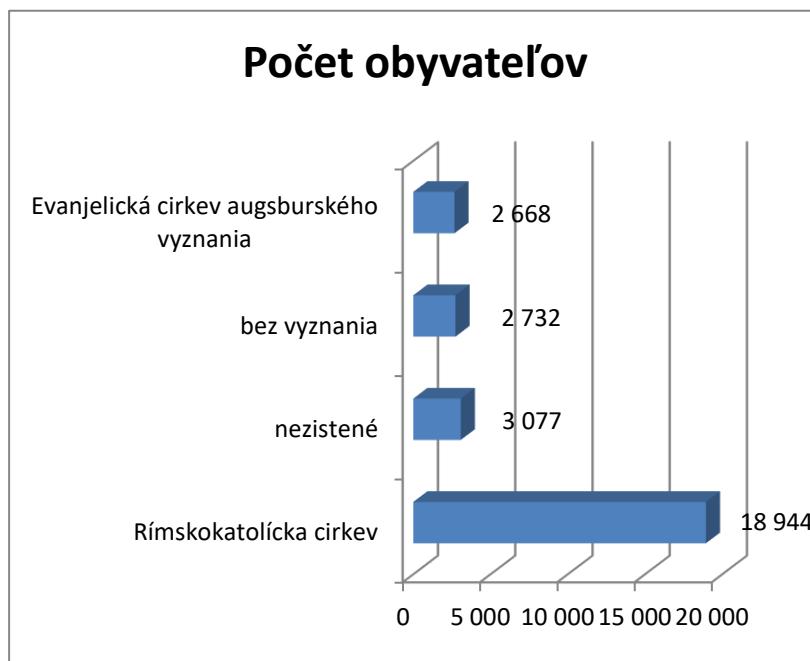
Najväčšie zastúpenie obyvateľov podľa vierovyznania zo SODB 2011.

Tabuľka 103: Počet obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	Počet obyvateľov
Rímskokatolícka cirkev	18 944
nezistené	3 077
bez vyznania	2 732
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2 668

Zdroj: vlastný výpočet

Najväčšie zastúpenie medzi veriacimi na území MAS Bebrava má Rímskokatolícka cirkev, čo predstavovalo viac ako 68% z celkového počtu obyvateľov MAS Bebrava v roku 2011. Ak odpočítame obyvateľov bez vyznania, potom sa toto percento ešte zväčší. Pohľad na obyvateľov na základe náboženskej štruktúry napovedá aj ďalšiemu prispôsobeniu rozvoja územia MAS Bebrava.

Graf 7: Náboženská štruktúra obyvateľov

3.1.2.2 Infraštruktúra a miestne služby na území MAS Bebrava (zdroj: informácie od obcí, web stránky)

Doprava

Cestná doprava

Na území mesta a obcí MAS Bebrava sa nachádzajú cesty 1. triedy a nižšie. Mestom Bánovce nad Bebravou prechádza štátnej cesta I. triedy č. I/50, ktorá zabezpečuje prepojenie okresov Prievidza, Trenčín a prepojenie miest s Banskobystrickým krajom. Cesta má medzinárodný význam. V blízkosti tejto komunikácie sa nachádza časť rýchlostnej komunikácie R2 (Ruskovce – Pravotice), ktorá bude riešená v súlade s uznesením vlády č. 162 z roku 2001. Úsek cesty R2 je aj v súlade s vyššími stupňami územno-plánovacej dokumentácie VÚC Trenčianskeho kraja.

Tabuľka 114: Cestná doprava v km

Obec	Rýchlostná cesta (km)	cesty I až III. triedy (km)
Bánovce n. B.	10,76	59
Brezolupy		2,5
Cimenná		2
Dežerice		5
Dolné Naštice		1,6
Dubnička		4
Dvorec		3
Haláčovce		1,5
Lútov		5
Malá Hradná		2
Malé Hoste		8
Otrhánky		1
Podlužany		8,2
Pochabany		5,5
Pravotice		6
Prusy		3
Ruskovce		3,5
Veľké Držkovce		8
Veľké Chlievany		3,1
Zlatníky		5
Spolu	10,76	136,9

Zdroje: maps.google.sk, podklady od obcí, www.cdb.sk

Z tabuľky vyplýva, že v regióne MAS Bebrava sa nachádza 10,76 km rýchlostných ciest a 136,9 km ciest I., II. a III. triedy. Mnohé z nich je potrebné opraviť a k niektorým dobudovať chodníky v obciach. Celková dĺžka ciest I., II. a III. triedy v okrese Bánovce nad Bebravou, podľa základných údajov zo Slovenskej správy ciest v členení podľa okresov je 181,12 km. Potom cesty I., II. a III. triedy na území MAS Bebrava predstavujú z celkovej dĺžky ciest v okrese až 75,6%. V PHSR Trenčianskeho samosprávneho kraja sa nachádzajú v časti Akčný plán aj nasledovné aktivity na území okresu Bánovce nad Bebravou.

Rekonštrukcia cesty II/516, Tr. Teplá – Dežerice, ktorá prepája Bánovecko s Považím. Predpokladaná hodnota rekonštrukcie je 4,6 mil. € a naplánovaná je na rok 2016. Rekonštrukcia cesty II/592, Bánovce nad Bebravou – Rybany (po hranicu NSK). Na rekonštrukciu tejto cesty je naplánovaných 1,4 mil. € a začiatok sa plánuje v roku 2017.

Železničná doprava

Jedinú železničnú trať pre osobnú dopravu po železnici v regióne predstavuje trať, ktorá prechádza regiónom a to je prepojenie Trenčín – Chynorany v okrese s dĺžkou 13,5 km.

Trat' vedie v regióne MAS Bebrava údolím po zastávku Ruskovce. Najväčšiu stanicu na trati nájdeme v Bánovciach nad Bebravou, pôvodná dvojpodlažná výpravná budova tu bola odovzdaná do prevádzky v roku 1943, zrekonštruovaná bola v roku 2009. V Dolných Našticiach sa nachádza zastávka s nákladišťom, ktoré bolo využívané počas repnej kampane na nakladku cukrovej repy. Ďalšou stanicou sú Rybany. Nasleduje zastávka Ostratice, v koncovom úseku pri mechanickej predzvesti vchodového návestidla do stanice Chynorany.

zdroj: ŽSR – upravené, www.grebe.host.sk/

Autobusová doprava

V regióne funguje doprava autobusovými prímestskými spojmi medzi obcami a okresným mestom Bánovce nad Bebravou, ktorú zabezpečuje SAD Prievidza, a.s. V meste Bánovce nad Bebravou je mestská hromadná doprava zastúpená autobusovými linkami miestnej hromadnej dopravy SAD Prievidza, a.s. Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami. Okrem toho prechádzajú regiónom spoje nadregionálnej dopravy, ktoré majú zastávku na autobusovej stanici v Bánovciach nad Bebravou.

Letecká doprava

Najbližšie letiská s verejnou dopravou od územia MAS Bebrava, u ktorých sa výhľadovo uvažuje s možnosťou verejnej leteckej dopravy sú v priestore Trenčín a Žilina – Hričov. Tieto letiská sú uvažované ako regionálne letiská s možnosťou medzinárodnej dopravy. Dostupnosť letiska v Trenčíne je cca 35 km, dostupnosť letiska v Žiline - Hričove je cca 90 km.

Tabuľka 125: Zásobovanie vodou, kanalizácia

Obec	Verejný vodovod – pokrytie v %	Verejná kanalizácia – pokrytie v %
Bánovce n. B.	100	100
Brezolupy	90	80
Cimenná	0	0
Dežerice	100	100
Dolné Naštice	100	30
Dubnička	100	0
Dvorec	100	0
Haláčovce	0	0
Ľutov	100	0
Malá Hradná	99	0
Malé Hoste	0	0
Otrhánky	0	0
Podlužany	86	0
Pochabany	0	0
Pravotice	100	0
Prusy	100	0
Ruskovce	90	0
Veľké Držkovce	100	0
Veľké Chlievany	100	0
Zlatníky	0	0

Zdroj: informácie od obcí

Na území MAS Bebrava má z 20 obcí úplné pripojenie na verejný vodovod 9 obcí, 4 obce majú neúplné pripojenie na verejný vodovod a nepripojených je 7 obcí. Dostupnosť k verejnemu vodovodu tak predstavuje 65% pripojenosť.

Verejná kanalizácia sa na území MAS Bebrava nachádza iba v štyroch obciach, čo predstavuje len 20% dostupnosť verejnej kanalizácie.

Zásobovanie elektrinou

Mesto Bánovce nad Bebravou je zásobované elektrickou energiou v súčasnej dobe z distribučných a priemyselných transformačných staníc – spolu 78 ks 22 /0,4 kV, a Horné Ozorovce 7, Biskupice 2, ktoré sú napojené z rozvodne TR 110/22 kV Bánovce nad Bebravou cez 22 kV vzdušné a káblové vývody, v mimoriadnom zapojení z rozvodne Topoľčany,

prípadne Partizánske. Celkovo na území mesta je 108 km vedení. Plánuje sa posilnenie vysokonapäťových kálových rozvodov z rozvodne TR 110/22 kV cez ul. Partizánsku, rovnako sa pripravuje samostatný kálový vývod z rozvodne do Horných Ozoroviec. Kapacita rozvodnej siete je dostatočná. Negatívnym javom je množstvo VN a NN vzdušných rozvodov v zastavanom území, kde je potrebná postupná výmena týchto rozvodov za zemné.

Tabuľka 136: Zásobovanie elektrinou

Obec	Dĺžka vedení (km)	Počet transformačných staníc
Bánovce n. B.	108	78
Brezolupy	11	1
Cimenná	1,5	1
Dežerice	5	7
Dolné Naštice	6	5
Dubnička	3	1
Dvorec	3	3
Haláčovce	3	3
Ľutov	3	1
Malá Hradná	10	4
Malé Hoste	9	4
Otrhánky	3	2
Podlužany	5,3	3
Pochabany	3	2
Pravotice	10	4
Prusy	5	2
Ruskovce	7	3
Veľké Držkovce	5,32	2
Veľké Chlievany	1	2
Zlatníky	8	4
Spolu	210,12	132

Zdroj: informácie od obcí

V ostatných obciach územia MAS Bebrava okrem mesta Bánovce nad Bebravou sa nachádza takmer 102 km elektrického vedenia, ktoré je väčšinou nadzemné a celkovo sa vedenia šíria od transformátorových staníc, ktorých je 49.

Nadzemné vedenia bude potrebné postupne meniť na zemné, čo si bude vyžadovať nemalé náklady. Isté náklady bude predstavovať i rekonštrukcia verejných osvetlení v obciach ne-

území MAS Bebrava. Stav verejného osvetlenia v obciach je znázorňuje nasledovná tabuľka. V uvedenej tabuľke je aj prehľad obecného rozhlasu v obciach.

Verejné osvetlenie v meste Bánovce nad Bebravou nie je zrekonštruované a pretrvávajú stanovištia na stožiaroch NN, ktoré sú majetkom ZSE, a.s. Verejné osvetlenie bolo zrekonštruované v rámci rekonštrukcie námestia a centrálnej mestskej zóny.

Tabuľka č. 17: Počet svetelných bodov, obecný rozhlas

Obec	Počet svetelných bodov	Obecný rozhlas (A/N)
Bánovce n. B.	1 521	A
Brezolupy	110	A
Cimenná	10	A
Dežerice	100	A
Dolné Naštice	60	A
Dubnička	25	A
Dvorec	55	A
Haláčovce	3	A
Ľutov	35	A
Malá Hradná	50	A
Malé Hoste	53	A
Otrhánky	46	A
Podlužany	89	A
Pochabany	77	A
Pravotice	36	A
Prusy	63	A
Ruskovce	55	A
Veľké Držkovce	108	A
Veľké Chlievany	106	A
Zlatníky	107	A

Zdroj: informácie od obcí

Z tabuľky vyplýva, že obecný rozhlas sa nachádza vo všetkých členských obciach MAS Bebrava. Verejné osvetlenie je tiež vo všetkých obciach MAS Bebrava. Všetky svetelné body na území MAS Bebrava predstavujú spolu 2 709 ks. Stav verejného osvetlenia v regióne je v jednotlivých obciach rozdielny, v mnohých obciach ešte neprebehla modernizácia. Výmenu

svietidel verejného osvetlenia budú obce riešiť v nasledovných rokoch podľa priorit a dostupnosti finančných prostriedkov.

Zásobovanie plynom

Tabuľka udáva prehľad zásobovania plynom v obciach na území MAS Bebrava.

Tabuľka č. 18: Zásobovanie plynom

Obec	Plyn pokrytie (%)
Bánovce n. B.	100
Brezolupy	110
Cimenná	0
Dežerice	100
Dolné Naštice	0
Dubnička	0
Dvorec	100
Haláčovce	100
Ľutov	100
Malá Hradná	0
Malé Hoste	100
Otrhánky	100
Podlužany	90
Pochabany	100
Pravotice	100
Prusy	100
Ruskovce	0
Veľké Držkovce	0
Veľké Chlievany	90
Zlatníky	90

Zdroj: informácie od obcí

Z tabuľky je zrejmé, že zásobovanie plynom je pokrytých celkom 14 obcí, z toho 3 obce nemajú 100% pokrytie. napriek tomu môžeme skonštatovať, že pokrytie zásobovania plynom dosahuje na území MAS Bebrava len cca 70%.

Tepelné hospodárstvo

V okresnom meste Bánovce nad Bebravou je tepelné hospodárstvo mesta v správe firmy BYTTERM, s.r.o. Tepelné vstupy do kotolní sú v prevažnej miere zemný plyn a na sídlisku Dubnička aj biomasa. Rovnako v niektorých bytových domoch sú kotolne na zemný plyn. Zaujímavosťou mesta je existencia hĺbkového termálneho vrchu, ktorý nie je dostatočne využívaný.

Vo väčšine obcí na území MAS Bebrava sa vykuroje zemným plynom, iba v obciach, ktoré nie sú plynofikované sa na vykurovanie a ohrev teplej vody využívajú pevné palivá. Jedná sa o 6 obcí, ktoré predstavujú 30% obcí bez plynofikácie územia MAS Bebrava, a tu je aj priestor pre zlepšenie ochrany životného prostredia na území MAS Bebrava.

Sociálne služby

Tabuľka č. 19: Sociálne služby

Obec	CSS	DSS	Opatrovanie	Terénná soc. práca	Nocľaháreň	Klub dôchodcov
Bánovce n. B.	špecializácia na Alzhaimrové ochorenie	prevádzky Archa, n.o.	60	Áno	Áno	5
Brezolupy			1			
Cimenná						
Dežerice						
Dolné Naštice						
Dubnička						
Dvorec						
Haláčovce						
Ľutov						
Malá Hradná						
Malé Hoste						
Otrhánky						
Podlužany						
Pochabany						
Pravotice						
Prusy						
Ruskovce						

Veľké Držkovce						
Veľké Chlievany						
Zlatníky						

Zdroj: informácie od obcí

Na území MAS Bebrava sa napriek starnúcej populácii nachádza minimum klubov dôchodcov a prakticky žiadne sociálne zariadenia (okrem okresného mesta). Potreba sociálnych zariadení pre rozlične postihnuté osoby, ako aj počet opatrovateľských služieb neustále narastá.

Z uvedeného sa javí značný predpoklad orientácie investícií do rozvoja sociálnych služieb pre obyvateľov obcí napríklad spádovým spôsobom zabezpečenia služieb.

Školská infraštruktúra

Tabuľka č. 20: Prehľad MŠ, ZŠ a stredných škôl:

Obec	Materská škola	Základná škola	Stredná škola
Bánovce n. B.	7	6	3
Brezolupy		1	
Cimenná			
Dežerice	1		
Dolné Naštice	1		
Dubnička			
Dvorec	1	1	
Haláčovce			
Ľutov			
Malá Hradná			
Malé Hoste			
Otrhánky			
Podlužany	1		
Pochabany			
Pravotice			
Prusy	1		
Ruskovce			
Veľké Držkovce	1		
Veľké Chlievany			
Zlatníky	1	1	
SPOLU:	14	9	3

Zdroj: informácie od obcí

V obci Brezolupy bola zriadená základná škola internátna pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou (do 1.9.2008 ZŠI pre nehovoriacich) z dôvodu zabezpečenia optimálnych podmienok pre vzdelávanie a osobnostný rozvoj detí s narušeným vývinom reči, ktoré nemajú vytvorené v bežnej ZŠ. Škola má prípravný až štvrtý ročník

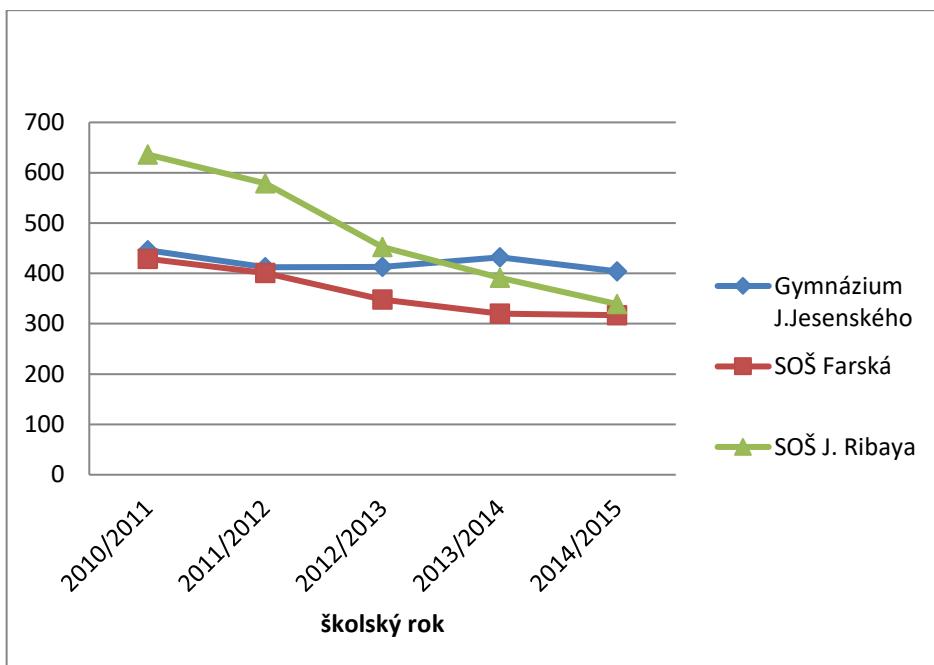
V Stratégii rozvoja stredného odborného školstva v TSK na roky 2013-2020 sa uvádzajú:

Do roku 2017 doplniť do ponuky stredných škôl študijné a učebné odbory, ktoré chýbajú alebo sú nedostatočne zastúpené vzhľadom na historický vývoj a súčasnú štruktúru ekonomiky v okrese Bánovce nad Bebravou: obnoviť výučbu v odboroch výroba obuvi a odevná výroba, dodatočne podporiť aj skupinu odborov strojárstvo a elektrotechnika.

Tabuľka č. 21: Prehľad škôl Bánovce nad Bebravou

Škola	Školský rok				
	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Gymnázium J.Jesenského	446	412	413	432	404
SOŠ Farská	429	401	348	320	317
SOŠ J. Ribaya	636	579	452	391	339
SPOLU:					

Zdroj: informácie od obcí

Graf 8: Počet žiakov v SOŠ

Na území MAS Bebrava sa nachádzajú tri stredné školy, všetky sú v okresnom meste Bánovce nad Bebravou. Na uvedených školách (1x Gymnázium J. Jesenského, 2x SOŠ) každoročne klesá počet žiakov. Klesajúci počet žiakov ohrozuje udržateľnosť škôl. Najväčší pokles vykázala medziročne v školských rokoch 2013/14 a 2014/15 SOŠ J.Ribaya a to o 52 žiakov, čo z celkového počtu žiakov v roku 2013/14 predstavuje medziročný pokles o 13,3%.

Zdravotníctvo

Na území MAS Bebrava sa všetky zdravotnícke služby sústrediajú do okresného mesta Bánovce nad Bebravou. Zdravotnícku a ústavnú zdravotnú starostlivosť obyvateľom mesta Bánovce nad Bebravou a okolia poskytuje Nemocnica Bánovce – 3. súkromná nemocnica, s.r.o., ktorá, prevádzkuje zdravotnícke zariadenie ústavnej zdravotnej starostlivosti rozdelené podľa odborného zamerania zdravotníckeho zariadenia:

Všeobecná ambulantná starostlivosť (ambulancia lekárskej služby prvej pomoci pre deti a dorast, ambulancia lekárskej služby prvej pomoci pre dospelých).

Špecializovaná ambulantná starostlivosť (ambulancia zubno-lekárskej služby prvej pomoci, ambulancie: algeziológia, anesteziológia a intenzívnej medicíny, geriatrická, gynekológia a pôrodníctva, fyziatrie, balneológia a liečebnej rehabilitácie, chirurgická, kardiologická, klinickej alergológie a imunológie, neurologická, ortopedická, pediatrická, pediatrickej kardiológie, pneumológie a ftizeológie, vnútorného lekárstva I. a II., úrazovej chirurgie).

Zariadenie spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek:

Fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia, funkčná diagnostika (USG v odbore kardiológia, gynekológia a pôrodníctvo, rádiológia)

Zariadenia na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti (gynekológia a pôrodníctvo, chirurgia, úrazová chirurgia, cievna chirurgia, plastická chirurgia, ortopédia I., II., urológia, otorinolaryngológia, oftalmológia).

Ústavná zdravotná starostlivosť – lôžkové oddelenia

- vnútorné lekárstvo (35 lôžok z toho 3 lôžka JIS),
- gynekológia a pôrodníctva (21 lôžok),
- pediatria (20 lôžok),
- neonatológia (10 lôžok).
- anesteziológia a intenzívna medicína (4 lôžka),
- oddelenie dlhodobo chorých (50 lôžok)

Ústavná pohotovostná služba

- vnútorné lekárstvo,
- gynekológia a pôrodníctvo,
- pediatria,
- anesteziológia a intenzívna medicína.

Oddelenie liečebnej výživy a stravovania

združenie: rozhodnutie TSK o prevádzkovaní zdravotníckeho zariadenia ústavnej starostlivosti, zo dňa 09.07.2015.

Okrem ambulantnej starostlivosti v pôsobnosti Nemocnice Bánovce – 3. súkromná nemocnica, s.r.o., občanom mesta zabezpečuje:

- zdravotnú starostlivosť ďalších 76 ambulantných zariadení
- lekárenskú službu 14 lekárni
- ošetrovateľskú službu zariadenie ADOS sv. Tadeáša (agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti)
- výdaj zdravotníckych pomôcok - PROTETIKA, a.s.

združenie: www.tsk.sk

V žiadnej inej členskej obci sa nenachádza zdravotnícka služba a všetci obyvatelia obci využívajú zdravotnícku starostlivosť mimo svojej obce.

Šport

Možnosti športového využitia širokej verejnosti sú v okresnom meste Bánovce nad Bebravou nasledovné:

- Asfaltové ihrisko – 11x (4x sídlisko Dubnička, 3x sídlisko Sever, 1x sídlisko Stred, 1x sídlisko Prednádražie, 1x H. Ozorovce, 1x D. Ozorovce, 1x Malé Chlievany).
- Ihrisko s umelou trávou – 1x na sídlisku Dubnička a 2x v objekte Základnej školy Partizánska.
- Bowling – sídlisko Dubnička.
- Kolkáreň – v športovom objekte v časti Kanada.
- Plaváreň.
- Skateboardová dráha 1x Dubnička, 1x Horné Ozorovce.
- Zimný štadión.
- Športová hala.
- Tenisové ihrisko – 2x na sídlisku Dubnička.
- Termálne kúpalisko.
- Skvošové ihrisko – hotel Arkádia.
- Posilňovňa – 1x sídlisko Dubnička, 1x hotel Arkádia, 1x CVČ, 1x v areály materskej škôlky na ul. Radlinského, 1x v budove na ul. J. Matušku
- Tenisová hala v sportcentre Hari.
- Sokolovňa – 2x telocvičňa
- Telocvične pri základných školách 5x.
- Telocvične pri stredných školách 2x.
- Lezecká stena – v objekte ZŠ Gorazdova

Tabuľka č. 22: O športoviskách v ostatných obciach MAS Bebrava

Obec	Futbalové ihrisko	Viacúčelové ihrisko	Posilňovňa	Tenisový kurt
Bánovce n. B.	3x	11x	5x	2x
Brezolupy	x			
Cimenná				
Dežerice	x			

Dolné Naštice	x			
Dubnička		x		
Dvorec	x	x		
Haláčovce	x		x	
Ľutov		x		
Malá Hradná				
Malé Hoste	x			
Otrhánky	x			
Podlužany	x			
Pochabany				
Pravotice	x			
Prusy	x			
Ruskovce	x	x		x
Veľké Držkovce	x			
Veľké Chlievany				
Zlatníky	x			
SPOLU:	16	15	6	3

Zdroj: informácie od obcí

Na území MAS Bebrava sa zo športových areálov najviac preferujú futbalové ihriská, hneď za nimi sú viacúčelové ihriská, potom nasledujú posilňovne a tenisové kurty. Okresné mesto sa silne odlišuje v športových možnostiach od ostatných obcí. Mnohí obyvatelia obcí využívajú aj športoviská v meste Bánovce nad Bebravou. Vzhľadom na finančné možnosti obcí sa javí budovanie viacerých športových areálov v obciach MAS Bebrava ako menej atraktívne. Rozvoj pohybových aktivít by mohol vychádzať predovšetkým so zameraním na mládež. V prípade možností získať finančné zdroje, prejavili viacerí občania z územia MAS Bebrava záujem o vybudovanie športového a detského ihriska.

3.1.2.3 Kultúrne, historické a prírodné zdroje

Kultúrne a historické pamiatky a budovy

Kaštieľ s parkom Dvorec – patrí medzi najzaujímavejšiu stavbu vo Dvorci. Kaštieľ vo Dvorci je neorokokový objekt letohrádkového charakteru, postavený na vysoko kvalitnej architektonickej úrovni. Postavil ho Juraj Csarada pravdepodobne v druhej polovici 19. storočia.

Kaštieľ rodu Ottlýkovcov - renesančný kaštieľ predstavuje staršie sídlo , ktoré bolo v roku 1693 opevnené a premenené na malú pevnosť. Z pôvodnej budovy zostala iba dvojpodlažná časť s dvoma krídlami. V súčasnosti je kaštieľ zrekonštruovaný a slúži ako reštaurácia.

Zvonica Ľutov – zvonica s drevenou konštrukciou z roku 1763 so zvonom, vyhlásená za národnú pamiatku.

Kaplnka Lurdskej P. Márie - pseudorománska stavba z 2.pol. 19.stor. nachádzajúca sa v obci Brezolupy. Predstavuje pôvodne jednoloďová s polkruhovým uzáverom a vstavanou vežičkou.

Kostol narodenia Panny Márie - kostol románskeho typu panských emporových kostolov z 12. stor nachádzajúci sa v obci Otrhánky. Jednoloďová stavba s polkruhovou apsidou. V kostole je umiestnený neskorogotický portál, pôvodné dvere zo 16. stor. obité kovaním. hlavný oltár zo 17. stor, a socha Panny Márie z konca 15. stor.

Kostol sv. Vavrinca - pochádza z 13. storočia. Nachádza sa v obci Malá Hradná. Ide o jednoloďovú stavbu s presbytériom a polygonálnym uzáverom, s pristavanou sakristiou.

Kostol sv. Mikuláša – kostol postavený v 15. storočí. Je situovaný na návrší severovýchodnej časti mesta Bánovce nad Bebravou. V roku 1808 bola loď kostola nanovo obložená. Na gotickú dispozíciu upozorňuje hlavná loď, prestavaná veža, vstupný portál, sedílie a ďalšie sprievodné prvky. Niektoré jeho časti sa datujú k obdobiu renesancie a baroka.

Pamätný dom Janka Jesenského – dom zo začiatku 20. stor. má fasádu zdobenú secesným ornamentálnym tvaroslovím. V súčasnosti je národnou pamiatkou. Na budove bola na počest časti života Janka Jesenského v meste Bánovce nad Bebravou odhalená pamätná tabuľa spoločne s bustou Janka Jesenského.

Pamätník Ľ. Štúra – vznikol v roku 1936. Patrí medzi prvé a zároveň najväčšie pamätníky Ľ. Štúra na Slovensku. Nachádza sa v meste Bánovce nad Bebravou. Je dielom akademického sochára Jozefa Pospíšila.

Na území miestnej akčnej skupiny Bebrava sa nachádza množstvo kultúrnych a historických pamiatok pripomínajúcich boje v Slovenskom národnom povstaní a boji proti fašizmu, napr. Cibislávka odhalená v roku 1962, Náhrobník padlým partizánom a spoločný hrob na miestnom cintoríne v Bánovciach nad Bebravou, Pomník pamiatke občanov ktorí zahynuli v koncentračných táboroch v obci Zlatníky a i.

Medzi najvýznamnejšie sochy a stĺpy na území patrí socha J. Nepomúckeho pri cintoríne v Bánovciach nad Bebravou a na Duklianskej ulici, Mariánsky stĺp na námestí v Bánovciach nad Bebravou, socha sv. Floriána, socha sv. J. Nepomúckeho v Dolných Našticiach a i.

Subjekty podporujúce kultúru

Infraštruktúra podporujúca rozvoj a realizáciu kultúrneho a spoločenského života je na území členov miestnej akčnej skupiny Bebrava zastúpená prostredníctvom kultúrnych domov, knižníc, kina a iných budov a priestorov umožňujúcich aktivity v oblasti kultúry.

Na území MAS Bebrava sa nachádza 14 kultúrnych domov, z čoho väčšina je v nedostačujúcom technickom stave a potrebuje rekonštrukciu. Kultúrny dom sa nenachádza v obci Dubnička, Dvorec, Malá Hradná, Malé Hoste, Prusy a Veľké Chlievany. Na území sa nachádzajú 3 obecné knižnice. Mesto Bánovce nad Bebravou, ako rozlohovo a populačne najväčší člen MAS Bebrava, disponuje kultúrnym domom, mestskou knižnicou, kinom a inými budovami určenými na kultúrne a spoločenské aktivity.

Mestské kultúrne stredisko v Bánovciach nad Bebravou, ako člen MAS Bebrava, organizačne a obsahovo zabezpečuje pre mesto a jeho okolie oslavu a podujatia, výchovno-vzdelávacie podujatia a rôzne kultúrne aktivity. V rámci realizácie kultúry na území MAS zabezpečuje služby kino CinemaLux v meste Bánovce nad Bebravou. Mestská knižnica L. Štúra zastrešuje možnosť vypožičania si kníh v rámci mesta a jeho okolia.

Na podporu kultúry na území MAS Bebrava slúži v meste Bánovce nad Bebravou základná umelecká škola Dezidera Kardoša. Hlavným zameraním je vyhľadávať a vzdelávať talenty v oblasti hudby, tanca, výtvarného a dramatického umenia.

Na území mesta Bánovce nad Bebravou a jeho okolia pôsobí v rámci informatívnej stránky pre obyvateľov Bánovské televízne vysielanie a Bánovské noviny. Obe informujú o dôležitých udalostiach v okolí.

Kultúrne a športové súbory, spolky a združenia

Na území MAS Bebrava sa v rámci podpory kultúry a športu vytvorilo množstvo súborov, spolkov a klubov. Z hľadiska športu má najväčšie zastúpenie futbal a rámci kultúry a spoločenských aktivít má množstvo obcí Dobrovoľný hasičský zbor a rôzne ľudové a dychové skupiny a spevácke zbory podporujúce zachovanie kultúrnych tradícií a zvykov. Medzi telovýchovné organizácie s najväčším počtom členov patria TJ Spartak-futbalový klub, Hokejový klub, Basketbalový klub, Karate klub, Zápasnícky klub, Jednota Sokol Gabor a Slovenský zväz turistov. Ďalej v meste pôsobia TJ Sokol Biskupice, Športový strelecký klub, FightGym, Stolnotenisový klub Malé Chlievany, Klub „xRoad,“ Strong Man, MaJ Fit Club, Bánovský kolkársky klub, Stolnotenisový oddiel Biskupice, ZO ZTŠČ MOTORSPORT a Ženský futbalový klub.

Vybrané kultúrne a športové združenia a spolky:

Športový herný a outdorový klub (Š.H.O.K) – občianske združenie zamerané na športovú, výchovnú a vzdelávaciu činnosť detí a mládeže vo voľnom čase na úrovni rekreačného a výkonnostného športu.

Drieňovec – je folklórny súborom mesta Bánovce nad Bebravou. Súbor s zameriava na zachovanie ľudovej kultúry, zvykov, ľudových piesní a tancov.

HODOČU – občianske združenie je zamerané na organizovanie aktivít na zatraktívnenie života na vidieku. Súčasťou občianskeho združenia je ochotnícke divadlo.

Ludové remeslá

V rámci ľudových remesiel a iných činností špecifických pre história územia MAS Bebrava sa zachoval len malý počet takýchto aktivít. V minulosti boli obce známe rôznymi činnosťami: Haláčovce – výroba cementových škridiel, Ľutov – ovocinárstvo a drevorezba, Malá Hradná – pletenie košíkov z prútia, Dvorec – výroba domáčich syrov.

Kultúrne podujatia

Vo väčšine obcí miestnej akčnej skupiny je zvykom usporadúvať malé slávnosti a oslavy Dňa detí, Dňa matiek, príchod sv. Mikuláša, fašiangy a rôzne iné slávnosti. Každá obec realizuje rôzne podujatia na hody.

Medzi špecifické kultúrne podujatia v rámci územia miestnej akčnej skupiny patrí najmä :

MŇAM FEST - festival vznikol s hlavnou myšlienkou „Zachráňme potraviny z regiónu“. Je zameraný na polnohospodársku a farmársku výrobu na regionálnej úrovni. V súčasnosti navštieva tento festival viac ako 10 000 ľudí. Farmársky festival Mňam Fest sa koná vždy každú predposlednú septembrovú sobotu v roku v Bánovciach nad Bebravou.

Držkovská držka – festival spojený so súťažou o najlepšiu držkovú polievku. Podujatie navštieva stále viac ľudí a je vyhláseným festivalom letných prázdnin v Trenčianskom samosprávnom kraji..

Deň Suchodolia – každoročne sa koná v jednej z obcí mikroregiónu Suchodolie. Na oslavách Dňa Suchodolia sa organizujú rôzne kuchárske súťaže spojené s kultúrnym programom.

Dežerická cifrovačka – v obci Dežerice sa každoročne organizuje medzinárodné stretnutie heligonkárov, kde sa pravidelne predstavujú heligonkári z rôznych kútov Slovenska, Čiech a Moravy. Podujatie je spojené s kultúrnym programom pre všetky skupiny ľudí.

Majstrovstvá Slovenskej republiky v tlaku na lavičke – športová súťaž sa koná každoročne v obci Zlatníky v kategórii dorast a junior.

3.1.2.4 Dostupné finančné zdroje, rozpočty a majetok obcí

Majetok členov miestnej akčnej skupiny Bebrava bol v roku 2014 ohodnotený na 46 430 961 €. V roku 2014 tvorili stavby z celkovej hodnoty majetku MAS Bebrava 33 656 807 €, čo predstavuje 72,49 %. Členom s najväčšou hodnotou stavieb bolo mesto Bánovce nad Bebravou s hodnotou 23 591 073 €, čo predstavuje 70 %. V období rokov 2010-2014 sa okrem roku 2012 hodnota stavieb na území MAS Bebrava zhodnocovala a zvyšovala. Tento trend naznačuje neustále budovanie a modernizáciu budov, ktoré majú členovia MAS Bebrava v správe.

Software a iný dlhodobo nehmotný majetok bol v roku 2014 vyčíslený na 148 516 €. V období rokov 2010-2013 sa hodnota software a DNM mierne zvyšovala. V roku 2014 nastalo rýchle zvýšenie hodnoty o viac ako 96 %. Tento nárast zapríčinuje neustále modernizovanie a elektronizácia verejnej správy, ktorá je spojená s využívaním moderných technológií.

Pozemky členov MAS Bebrava predstavovali v roku 2014 hodnotu 7 264 008 € a ostatný dlhodobo hmotný majetok 5 361 628 €. Obe sa v období 2010-2014 postupne zhodnocovali.

Celková hodnota majetku členov miestnej akčnej skupiny sa v období rokov 2010-2014 zvyšovala, pričom medziročný rast sa pohyboval od 0,3 po 5,7 %. Priemerný ročný rast hodnoty majetku miestnej akčnej skupiny Bebrava bol v tomto období takmer 3 %.

Tabuľka č. 23: Majetok obcí

Sumárne prehľady majetku obcí - členov MAS Bebrava v rokoch 2010-2014 (v €)					
	2010	2011	2012	2013	2014
Software a iný DNM	71 131,00	75 727,00	75 637,51	75 637,51	148 516,42
Stavby	30 291 249,44	30 956 683,65	29 502 015,07	32 389 718,97	33 656 807,49
Pozemky	5 366 700,92	5 334 793,92	6 973 722,94	7 191 246,43	7 264 008,45
Ostatný DHM	5 831 911,89	7 578 835,08	8 092 974,64	5 131 197,73	5 361 628,71
Spolu majetok	41 560 993,25	43 946 039,65	44 644 350,16	44 787 800,64	46 430 961,07

Zdroj : Obecné úrady členov MAS Bebrava

Výsledok hospodárenia členov MAS Bebrava nemal v období rokov 2010-2014 rovnomerný stúpajúci trend. V roku 2010 bol výsledok hospodárenia členov MAS Bebrava negatívny, čo zapríčinovali najmä zvýšené kapitálové výdavky mnohých obcí spoločne s mestom Bánovce nad Bebravou. Po roku 2010 bol výsledok hospodárenia v kladných číslach, aj keď nedosahoval

pravidelný ročný nárast. Stúpajúci trend výsledku hospodárenia začal v roku 2012, pričom medzi rokmi 2013 a 2014 nastal nárast výsledku hospodárenia o 245 %. Tento nárast bol možný vďaka zníženiu kapitálových výdavkov takmer o polovicu.

Tabuľka č. 24: Hospodárenie obcí

Sumárne prehľady hospodárenia obcí - členov MAS Bebravou v období 2010-2014 (v €)					
	2010	2011	2012	2013	2014
Bežné príjmy	11 396 964,13	12 329 251,83	12 527 481,23	13 029 212,06	13 596 381,03
Kapitálové príjmy	1 770 270,39	1 619 649,00	2 397 198,75	538 834,59	356 153,42
Fin. operácie - príjmy	2 649 924,38	1 275 418,63	1 614 030,98	1 509 761,37	999 699,37
Spolu príjmy	15 817 158,90	15 224 319,46	16 538 710,96	15 077 808,02	14 952 233,82
Bežné výdavky	11 918 270,87	11 619 964,98	11 960 575,84	12 250 236,89	12 554 042,14
Kapitálové výdavky	3 342 792,77	2 004 320,37	2 768 510,01	1 104 093,65	659 146,47
Fin. operácie - výdavky	563 961,00	567 335,00	335 974,47	373 967,97	443 304,06
Spolu výdavky	15 825 024,64	14 191 620,35	15 065 060,32	13 728 298,51	13 656 492,67
Prebytok/schodok	-7 865,74	1 032 699,11	1 473 650,64	1 349 509,51	1 295 741,15
Prebytok/ schodok po vylúčení FO	-2 093 829,12	324 615,48	195 594,13	213 716,11	739 345,84

Zdroj : Záverečné účty členov MAS Bebrava

Návrh rozpočtov obcí miestnej akčnej skupiny Bebrava na roky 2015-2017 kalkulujú s pozitívnym výsledkom hospodárenia. Celkový výsledok hospodárenia na najbližšie dva roky sa očakáva nižší, ako v roku 2014. Podľa kalkulácie návrhov rozpočtov to bude spôsobené znížením celkových príjmov obcí.

Tabuľka č. 25: Návrhy rozpočtu obcí

Sumárne prehľady návrhov rozpočtu obcí – členov MAS Bebrava na roky 2015 - 2017			
	2015	2016	2017
Bežné príjmy	13 343 034	13 546 977	13 897 367
Kapitálové príjmy	30 100	10 600	10 600,00
Fin. operácie - príjmy	769 042	559 300	559 300,34
Spolu príjmy	14 142 176	14 116 877	14 467 267
Bežné výdavky	12 891 908	13 173 460	13 434 607
Kapitálové výdavky	463 964	258 394	312 145,00
Fin. operácie - výdavky	273 769	208 088	208 947

Spolu výdavky	13 629 641	13 639 942	13 955 699
Prebytok/schodok	512 535	476 935	511 568

Zdroj : Návrhy rozpočtov členov MAS Bebrava

Tabuľka č. 26: Hodnotenie obcí/mesta

Názov obce / mesta	Hodnotenie bodové	Hodnotenie slovné
Bánovce nad Bebravou	5,0 / 6	výborné
Brezolupy	5,8 / 6	výborné
Cimenná	5,5 / 6	výborné
Dežerice	4,8 / 6	dobré
Dolné Naštice	2,9 / 6	nedostatočné
Dubnička	4,9 / 6	dobré
Dvorec	5,2 / 6	výborné
Halačovce	4,1 / 6	dobré
Ľutov	4,4 / 6	dobré
Malá Hradná	5,8 / 6	výborné
Malé Hoste	5,5 / 6	výborné
Otrhinky	4,6 / 6	dobré
Podlužany	5,3 / 6	výborné
Pochabany	5,4 / 6	výborné
Pravotice	4,7 / 6	dobré
Prusy	5,2 / 6	výborné
Ruskovce	5,1 / 6	výborné
Veľké Držkovce	5,7 / 6	výborné
Veľké Chlievany	5,7 / 6	výborné
Zlatníky	5,5 / 6	výborné

Zdroj: www.ineko.sk

3.1.2.5 Ekonomické zdroje

Oblast' podnikania

Samostatnú kapitolu pri rozvíjaní priemyslu tvoria priemyselné parky, ktoré sú plánované v okrajových častiach mesta a majú priniesť zvýšenú mieru zamestnanosti.

V priemyselnom parku v Dolných Ozorovciach našlo prácu 1 800 ľudí. Je pripravený ďalší priemyselný park v Horných Našticiach. Ďalším navrhnutým priemyselným parkom v rámci územného plánovania mesta sú Biskupice s rozlohou pozemku asi 25 ha. Urbanistická štúdia je spracovaná pre priemyselný park v Horných Ozorovciach, pričom lokality priemyselných parkov Horné Ozorovce a Biskupice ešte nie sú majetkovoprávne vysporiadane.

(zdroj: <http://www.asb.sk/biznis/regiony/banovce-nad-bebravou-spotencialom-rozvoja-priemyslu>)

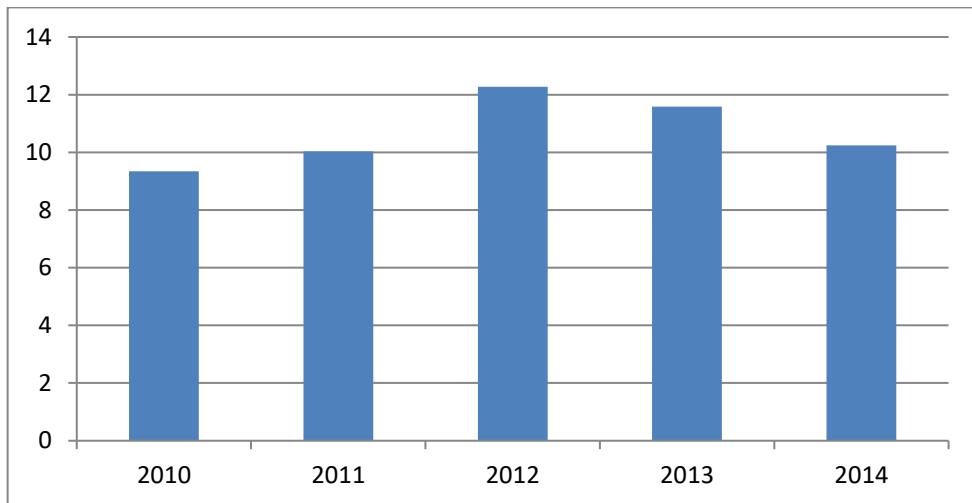
Tvorba pracovných miest a nezamestnanosť

Hlavnou úlohou pri zlepšovaní nevyhovujúcej sociálnej a ekonomickej situácie v regióne by malo byť vytváranie nových pracovných príležitostí napríklad v priemyselných parkoch. Z toho by mala vyplývať ekonomická stabilita s nadväznou starostlivosťou o údržbu a rozvoj bytového fondu. Tvorba pracovných miest bola v roku 2014, kedy počet evidovaných uchádzačov a uchádzačiek o zamestnanie predstavoval v území MAS Bebrava hodnotu 2 264 osôb, veľkou prioritou na území MAS Bebrava. **Mieru evidovanej nezamestnanosti v okrese Bánovce nad Bebravou podľa rokov znázorňuje nasledovná tabuľka:**

Tabuľka č. 27: Miera evidovanej nezamestnanosti

rok	2010	2011	2012	2013	2014
Okres Bánovce nad Bebravou	9,34	10,03	12,27	11,59	10,24

Zdroj: datacube.statistics.sk

Graf 9: Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)

Miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla svoje maximum v roku 2012, kedy mierne prekročila hodnotu 12%. Od roku 2012 má miera evidovanej nezamestnanosti klesajúcu tendenciu a v poslednom sledovanom roku 2014 dosiahla miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Bánovce nad Bebravou hodnotu 10,24%.

Miera evidovanej nezamestnanosti okresov Trenčianskeho kraja a Slovenskej republiky v percentách - zoradené okresy zoradené podľa roku 2014 od najvyššej miery evidovanej nezamestnanosti po najnižšiu.

Tabuľka č. 28: Miera evidovanej nezamestnanosti okresov TN kraja a SR v %

	2010	2011	2012	2013	2014
Okres Prievidza	12,05	12,88	12,97	13,9	12,47
Slovenská republika	12,46	13,59	14,44	13,5	12,29
Okres Partizánske	12,27	12,85	14,09	13,34	11,39
Okres Považská Bystrica	12,49	12,61	12,63	11,53	10,53
Okres Bánovce nad Bebravou	9,34	10,03	12,27	11,59	10,24
Trenčiansky kraj	9,51	9,95	10,89	10,74	9,56
Okres Ilava	6,72	7,3	9,37	9,07	7,92
Okres Trenčín	7,25	7,72	9,13	8,79	7,82
Okres Myjava	8,76	8,15	8,58	8,69	7,74
Okres Nové Mesto nad Váhom	7,63	7,99	8,8	8,52	7,69
Okres Púchov	7,51	7,25	8,31	8,2	7,15

Ako vidieť z tabuľky, okres Bánovce nad Bebravou patril v roku 2014 na štvrté miesto medzi okresmi Trenčianskeho kraja podľa miery evidovanej nezamestnanosti. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Bánovce nad Bebravou bola v roku 2014 nižšia oproti slovenskému priemeru o 2,05 %. Znamená to, že okres, v ktorom sa nachádza MAS Bebrava, sa radí podľa miery evidovanej nezamestnanosti do stredu medzi okresy v rámci Trenčianskeho kraja.

Podnikateľské prostredie

Výber najdôležitejších podnikateľských subjektov podľa miesta podnikania na území MAS Bebrava (zdroj: Obchodný register SR a MsÚ Bánovce nad Bebravou).

Tabuľka č. 29: Podnikateľské subjekty Bánovce nad Bebravou

Firma	Odvetvie
HELLA SLOVAKIA Signal Lighting, s.r.o.	Automobilový priemysel
GÁBOR Slovakia s.r.o.	Obuvnícky priemysel
eterna, s.r.o.	Textilný priemysel
RAK, spol. S .r.o	Obuvnícky priemysel
Radio WOW s.r.o.	Informačné služby - rádio
MTA Slovakia, s.r.o.	
LKW MAN Komponenten, s. r. o.	

Tabuľka č. 30: Podnikateľské subjekty Brezolupy

Firma	Odvetvie
DAINIPO, s.r.o.	obchodná činnosť, doprava, reklama
EURO DUHA spol. s r.o.	ubytovacie, stravovacie služby, iné služby
Kodai, s.r.o.	výroba nábytku, obchodná činnosť
MATRAMONT, s.r.o.	zámočníctvo, kovoobrábanie,

Tabuľka č. 31 Podnikateľské subjekty Dežerice

Firma	Odvetvie
DEŽERICKÁ EKO, s.r.o	Zber odpadov, prevádzkovanie skládky
DREVISTAV s.r.o	Stavebná činnosť, porez dreva píliarske práce
ORAVEX SLOVAKIA s.r.o.	Stavebná činnosť
MATRAMONT, s.r.o.	Stavebná činnosť, porez dreva píliarske práce

Tabuľka č. 32: Podnikateľské subjekty Dolné Naštice

Firma	Odvetvie
A S K s.r.o.	Opracovanie kovu
BATTO s.r.o.	Maloobchodné služby
eFeF KLIMA s.r.o.	
J.Z.Durmek, s.r.o.	

Tabuľka č. 33: Podnikateľské subjekty Dvorec

Firma	Odvetvie
D & D Deutsche – Slovakische Joint Venture, s.r.o.	Staviteľstvo
KOLLM s.r.o.	Stavebná činnosť
ROAD Group, s.r.o.	Stavebná činnosť
RS Style s.r.o.	Autobazár

Tabuľka č. 34: Podnikateľské subjekty Halačovce

Firma	Odvetvie
MAJTEX SK, s.r.o.	textilná výroba, obchodná činnosť,

Tabuľka č. 35: Podnikateľské subjekty Malá Hradná

Firma	Odvetvie
KOVOVÝROBA PaM s.r.o.	Strojárstvo
STAVBA R+R, s.r.o.	Stavená činnosť
HALVONET, s.r.o.	Počítače

Tabuľka č. 36 Podnikateľské subjekty Malé Hoste

Firma	Odvetvie
Výrobné družstvo Dolina	Strojárstvo a stavebníctvo
MAŇAKM s.r.o.	Stavebné práce a údržba
PSYCHE A+J s.r.o.	Sprostredkovateľská činnosť
Alcor Motors s.r.o	Strojárstvo

Tabuľka č. 37: Podnikateľské subjekty Otrhánky

Firma	Odvetvie
STREMKOSTAV, spol. s r.o.	Stavebná činnosť
STAVOSTAV s.r.o.	Stavebná činnosť
FLIMA, s.r.o.	Poľnohospodárstvo a záhradníctvo
FARMA ISKROŠ, s.r.o.	Poľnohospodárstvo a záhradníctvo
BYTSTAV s.r.o.	Stavebná činnosť

Tabuľka č. 38: Podnikateľské subjekty Podlužany

Firma	Odvetvie
TRIAM, s.r.o.	Baliace činnosti
Vojtech Hajdu – BELKO TRANS	Verejná cestná nákladná doprava
Poľnohospodárske družstvo Podlužany	družstvo
KMG, s.r.o.	Poľnohospodárstvo
J & J Šebo s.r.o.	Cestná motorová doprava

Tabuľka č. 39: Podnikateľské subjekty Pochabany

Firma	Odvetvie
3MV, spol. S r.o.	Stavby a inžinierstvo
ELEKTROMONTÁŽE JANUŠKA, s.r.o.	Stavebná činnosť
KAJROM s.r.o.	Stavby a inžinierstvo
Pixteton s.r.o.	Počítače

Tabuľka č. 40: Podnikateľské subjekty Pravotice

Firma	Odvetvie
PD „BREZINA“ Pravotice	Družstvo
REVELSE, s.r.o.	Elektro technické zariadenia - opravy
VITORIA, s.r.o.	Stavebníctvo

Tabuľka č. 41: Podnikateľské subjekty Prusy

Firma	Odvetvie
Poľnohospodárske družstvo Prusy	Družstvo
HLOBEX s.r.o.	Stavebná činnosť
STAV-PEG s.r.o.	Stavebná činnosť
Grande finance s.r.o.	Finančná sféra / leasing
SOYMARTINO, s.r.o.	Marketing
OR SR	

Tabuľka č. 42: Podnikateľské subjekty Ruskovce

Firma	Odvetvie
ALLEGRO s.r.o.	Nákladná doprava / baliace činnosti
DAMIPA s.r.o.	Nákladná doprava / baliace činnosti
EVAX Slovakia s.r.o.	Drevárska výroba

TOPARGO, s.r.o.	Rastlinná a živočíšna výroba
R.CH., s.r.o.	strojárstvo

Tabuľka č. 43: Podnikateľské subjekty Veľké Držkovce

Firma	Odvetvie
ICARY, s.r.o.	Servis – služby – odťahová služba
MSM – Montáže, s.r.o.	
SimplyTop s.r.o.	
IQcomplet s.r.o.	Daňové pordenstvo
INTERFISH-SLOVAKIA, s.r.o.	Dovozno-distribučná spoločnosť

Tabuľka č. 44: Podnikateľské subjekty Veľké Chlievany

Firma	Odvetvie
KOŠÍK, spol. s r.o.	Pneuservis
AUTOFRANCK s.r.o.	Autodoprava
IT KOM, s.r.o.	Počítače
EMTZ plus s.r.o.	Textilná/odevná výroba
Poľnohospodárske družstvo BEBRAVA	Družstvo

Tabuľka č. 45: Podnikateľské subjekty Zlatníky

Firma	Odvetvie
KERAM plus, s.r.o..	Lesníctvo
LD-KOŠÍK, s.r.o.	Nákladná cestá doprava
VEKAMONT, s.r.o.	Nákladná doprava / montáže
TOPTREES, s.r.o.	Lesníctvo
Urban IMT s.r.o.	Stavebíctvo

Podnikateľské subjekty sa nachádzajú takmer v každej obci MAS Bebrava, okrem obcí Ľutov, Dubnička, Dežerice a Cimenná.

Na základe uvedeného je na území MAS Bebrava značný potenciál pre rozvoj podnikania alebo pre podporu podnikania za účelom tvorby nových pracovných miest.

Hlavné ekonomicke sektory priemyslu na území MAS Bebrava sú:

- Potravinársky priemysel
- Obuvnícky priemysel
- Textilný priemysel
- Automobilový (strojárenský) priemysel

Strategické podniky na území MAS Bebrava sa nachádzajú priamo v okresnom meste Bánovce nad Bebravou.

Oblast' poľnohospodárstva

Na území MAS Bebrava sa nachádzajú firmy, ktoré sa zaobrajú poľnohospodárstvom. I keď podľa vyjadrenia zástupcov firiem ide prevažne o problematickú oblasť z dôvodu nevyváženej dotačnej politiky Európskej únie, snažia sa majitelia podnikov prežiť aj v zložitej situácii, ktorú majú v porovnaní s inými firmami v zahraničí. Na území MAS Bebrava sa nachádzajú nasledovné firmy v oblasti poľnohospodárstva.

V nasledujúcej tabuľke sú znázornené poľnohospodárske družstvá a samostatne hospodáriaci roľníci:

Tabuľka č. 46: Poľnohospodárske družstvá

Poľnohospodárske družstvá	
Poľnohospodárske družstvo Brezina, Pravotice	Pravotice 140, 95635 Pravotice Poľnohospodárska výroba. Chov ošípaných a hovädzieho dobytka. Pestovanie obilní a olejnín.
Poľnohospodárske družstvo, Prusy	PD, 95703 Prusy Rastlinná a živočíšna výroba.
Poľnohospodárske družstvo Bebrava, Veľké Chlievany	Veľké Chlievany, 95655 Veľké Chlievany Poľnohospodárske družstvo.
TOPAGRO s.r.o.	Ruskovce 197, 95654 Rastlinná a živočíšna výroba.
MVL AGRO s.r.o.	Veľké Držkovce, 95654 Poľnohospodárske služby
MVL AGRO, s.r.o	Hrežďovská 67 , 957 01 Bánovce nad Bebravou
Gold Agro, s.r.o	Horné Ozorovce 225, 957 03 Bánovce nad Bebravou
Poľnohospodárske družstvo Podlužany	956 52 Podlužany
Samostatne hospodáriaci roľníci	
SHR Poľnovýroba Gajdoš Zdenko	Otrhánky 102 , 956 55 Otrhánky
SHR ĽUBOMÍR STREMPEK	Otrhánky 243 , 956 55 Otrhánky
Poľnovýroba Ján Bátor	Ruskovce 58 , 956 54

Na území MAS Bebrava sa prevažne pestujú oziminy, zemiaky, kukurica, olejniny, obilniny. Nachádza sa tu aj ovocinárstvo a pestovanie chmeľu. Plodiny sa na poliach striedajú v jednotlivých rokoch podľa rozhodnutia toho ktorého družstva. Družstvá často vykonávajú aj nepoľnohospodársku činnosť a pôsobia v oblasti nákupu a predaja tovarov a služieb nepoľnohospodárskeho charakteru.

Na území MAS Bebrava sa nachádza 6 poľnohospodárskych firiem, kde je tiež potenciál na vytvorenie nových pracovných miest, ale aj na vytváranie nových vzťahov a v budúcnosti aj služieb zásobovania obyvateľov regionálnymi produktmi v oveľa väčšej miere ako do roku 2015.

Oblast' cestovného ruchu

Cestovný ruch je na území MAS Bebrava veľmi málo rozvinutý a sústredzuje sa predovšetkým do oblasti okresného mesta Bánovce nad Bebravou. V rámci cestovného ruchu sa prevažne jedná o jednodňových turistov. Pritom potenciál cestovného ruchu je na území značný vďaka minerálnemu prameňu, archeologickým územiam, krásnej prírode a viacerým vodným nádržiam. Využitie prírodných daností sa ukazuje, ako jeden z rozvojových faktorov pre územie MAS Bebrava. V území sa nenachádzajú žiadne cyklotrasy, nie sú tu propagované atrakcie či už vytvorené ľudskou rukou, alebo prírodou.

V rámci dokumentu ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU CESTOVNÉHO RUCHU V TRENCIANSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI A NÁVRH CIEĽOV ROZVOJA VRÁTANE DEFINOVANIA POTREBNÝCH NÁSTROJOV boli stanovené tri špecifické ciele pre rozvoj cestovného ruchu v Trenčianskom kraji.

- Špecifický ciel' 1: Vhodnými prostriedkami podporovať rozvoj domáceho cestovného ruchu, zlepšenie marketingu a infraštruktúry cestovného ruchu
- Špecifický ciel' č. 2: Zadefinovanie existujúcich, klúčových, jedinečných produktov CR a ich podpora a rozvoj s orientáciou na cielové trhy
- Špecifický ciel' č. 3: Vytvorenie nových produktov cestovného ruchu s orientáciou na cielové trhy využívajúc prírodné, kultúrne a historické danosti Trenčianskeho kraja.

Zdroj: dokument vypracovaný VUC Trenčín

Z uvedeného vyplýva smerovanie rozvoja CR aj v území MAS Bebrava do roku 2023.

Predovšetkým tretí špecifický ciel' bude potrebné rozvinúť a uplatniť pri rozvoji cestovného ruchu do roku 2023 na území MAS Bebrava.

3.1.2.6 Životné prostredie

Územie miestnej akčnej skupiny sa nachádza na hranici dvoch podsústav Alpsko-himalájskej sústavy. Podsústava Karpaty tvorí prevažne severný, východný a západný okraj územia miestnej akčnej skupiny. Podsústava Karpaty ďalej na území MAS tvorí provincia Západné

Karpaty, subprovincia Vnútorné Západné Karpaty, oblasť Fatransko-tatranská, celok Považský Inovec a podcelok Vysoký Inovec.

Stredná a južná časť územia sa nachádza v podsústave Panónska panva, ktorú ďalej tvorí provincia Západopanónska panva, subprovincia Malá Dunajská kotlina, oblasť Podunajská nížina, celok Podunajská pahorkaktina a podcelok Bánovská pahorkatina.

Geomorfologické členenie územia

Oblasť miestnej akčnej skupiny Bebrava zasahujú a ohraňujú pohoria Považský Inovec zo severnej a severozápadnej strany. Považský Inovec zasahuje do územia miestnej akčnej skupiny na rozhraní medzi Vysokým a Nízkym Inovcom. Považský Inovec je charakteristický mohutným kryštalickým jadrom v ktorom prevládajú kryštalické bridlice. Oblast' Považského Inovca je bohatá na podzemné vodné pramene, pričom vodné toky ústia do povodia Váhu a Nitry. V rámci pohoria Považský Inovec sa na území MAS Bebrava nachádza množstvo vrchov a kopcov v oblasti obcí Zlatníky a Cimenná. Sú to najmä Starý Háj, Rovniny, Hrabina, Starý Háj a i.

Strážovské vrchy predstavujú okraj územia, na ktorom leží miestna akčná skupina Bebrava zo severnej strany. Podcelok Strážovských vrchov, Nitrické vrchy a Kňaží stôl ohraňujú územie zo západnej strany a z juhozápadnej strany ohraňuje územie Rokošské predhorie, ktoré predstavuje celok Nitrických vrchov.. Podstatnú časť pohoria tvoria príkrovo-vrásové mezozoické komplexy s meniacou sa odolnosťou hornín. Oblast' Strážovských vrchov je bohatá na prírodné minerálne a termálne pramene. V rámci Strážovských vrchov sa nachádza na území MAS Bebrava množstvo vrchov, najmä Drieňovec, Rokoš, Bradlo, Sedlo pod Kňažím stolom a i.

Geologická stavba územia

Podunajská pahorkatina, na ktorej okraji leží miestna akčná skupina Bebrava je tvorená prevažne neogénom, v nadloží ktorého sa nachádzajú kvartérne sedimenty. Podložie západnej časti územia tvoria cordieritické rule, nebulitické migmatity a ďalšie neskoro orogénne migmatity. Na území sa vytvorili taktiež spraše a sprašové hliny. Svaly a úpäťia pohorí prekrývajú deluviálne sedimenty. Sú to hlavné nivné sedimenty s ílovito-hlinitými a štrkovými fáciami. Celé územie miestnej akčnej skupiny Bebrava zasahuje do flyšového pásma, kde sa striedajú ílovité bridlice s lavicami pieskovcov.

Klimatické pomery

Územie miestnej akčnej skupiny Bebrava leží vzhľadom k veľkosti územia v dvoch prelínajúcich sa klimatických oblastiach. Severná časť Podunajskej pahorkatiny, na ktorej sa nachádza územie miestnej akčnej skupiny Bebrava patrí do teplej až mierne teplej klimatickej oblasti. Teplé klimatické oblasti sa nachádzajú v nížinných a rovinatých častiach oblasti. Sú charakteristické miernou zimou a mierne suchým až suchým podnebím. Priemerná ročná teplota sa pohybuje od 9–10 °C. Okrajové časti územia, spoločne s vyššie položenými územiami sa vyznačujú mierne teplým klimatickým pásmom s miernou zimou. Priemerná ročná teplota sa v týchto oblastiach pohybuje od 8–10 °C, pričom vo vyššie položených oblastiach územia sa môže priemerná teplota znížiť na 6–8 °C.

Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v rozmedzí 500-1000 mm, pričom letné obdobie je charakteristické deficitom zrážok. Veternosť v danom území je pomerne premenlivá, pričom prevažujú severné a severozápadné vetry.

Ovzdušie

Najväčšou územnou zložkou miestnej akčnej skupiny tvorí okresné mesto Bánovce nad Bebravou, ktoré najviac ovplyvňuje kvalitu ovzdušia prostredníctvom ekonomických subjektov, ktoré v ňom realizujú svoje činnosti, ale aj prostredníctvom preneseného výkonu štátnej správy v oblasti ochrany životného prostredia.

V bytovom a verejnom sektore je najväčším znečisťovateľom ovzdušia v rámci mesta Byttherm, s.r.o. Bánovce nad Bebravou. V priemyselnej sfére sa na znečisťovanie ovzdušia najväčšou mierou podieľajú nasledovné stredné a veľké zdroje znečisťovania ovzdušia: Tanax a.s. – v konkurze, Hella Slovakia Signal Lighting, s.r.o., Gabor, s.r.o., Zornica Banko Fashion, a.s., Milsy, a.s., Linea-D, s.r.o. Ku 31.12.2014 bolo na území mesta Bánovce nad Bebravou celkovo evidovaných 219 prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, z toho:

- 127 malých zdrojov znečistenia ovzdušia (eviduje a spoplatňuje mesto Bánovce nad Bebravou),
- 102 stredných zdrojov znečistenia ovzdušia (eviduje a spoplatňuje Okresný úrad Bánove nad Bebravou, odbor starostlivosti o životné prostredie),
- 6 veľkých zdrojov znečistenia ovzdušia (eviduje a spoplatňuje Okresný úrad Bánove nad Bebravou, odbor starostlivosti o životné prostredie).

Ovzdušie je zaťažované základnými znečistujúcimi látkami tuhé prachové a plynné exhaláty, pričom medzi najväčších producentov patrí energetický priemysel, komunálna energetika a v nemalej miere aj doprava. V okrajových oblastiach miestnej akčnej skupiny Bebrava je kvalita ovzdušia ovplyvňovaná vyšším podielom lesných plôch.

Podzemné a povrchové vody

Oblast' územia miestnej akčnej skupiny patrí do povodia rieky Bebrava, podľa ktorej dostala aj miestna akčná skupina názov. Patrí medzi najväčšie rieky v oblasti a svojím tokom pribera v rámci oblasti väčšinu potokov. Tvorí hlavný prítok rieky Nitra, ktorá sa následne vlieva do rieky Váh. Rieka Bebrava je vrchovinovo - nížinný typ rieky, ktorá pramení v Strážovských vrchoch, v podcelku Zliechovská hornatina v nadmorskej výške cca 770 m.n.m. na juhozápadnom svahu Židovho vrchu. Rieka Bebrava vytvára v rámci Bánovskej a Nitrianskej pahorkatiny dolinu, v ktorých sú situované obývané celky krajiny a odvodňuje značnú časť daného územia. Rieka Bebrava je dlhá 47,2 km a pribera počas prietoku cez územie, na ktorom sa nachádzajú katastrálne územia členov miestnej akčnej skupiny Bebrava, prítoky Machnáč, ktorý predstavuje pravostranný prítok rieky Bebrava pri obci Horné Ozorovce. V oblasti mesta Bánovce nad Bebravou priteká do rieky Bebrava z ľavej strany potok Jelešnica a Dubnička a z pravej strany potok Svinica. Za mestom sa následne pripája k rieke z pravej strany potok Inovec a z ľavej strany najväčší prítok v oblasti, potok Radiša. Odvodňovanie západnej časti územia zabezpečuje potok Livina, ktorá sa taktiež vlieva do rieky Bebrava pri obci Livina a tvorí jeho pravý prítok. V oblastiach územia, kde nie je dostatočne vybudovaná protipovodňová ochrana sa zväčša na rozhraní zimných a jarných mesiacov vyskytujú povodne.

Oblast' je pomerne bohatá na povrchové vodné nádrže. Najväčšou vodnou plochou z hľadiska vodných nádrží na území miestnej akčnej skupiny Bebrava je vodná nádrž Prusy v blízkosti mesta Bánovce nad Bebravou. Rozloha vodnej nádrže predstavuje 35,12 ha. Vodná nádrž je využívaná na rekreačné účely, ale najmä na chov a lov rýb. Okrem vodnej nádrže Prusy sa nachádzajú v oblasti taktiež vodné nádrže Haláčovce a Brezolupy, ktoré plnia obdobné funkcie, ako vodná nádrž Prusy. Všetky vodné nádrže na území vznikli za účelom protipovodňovej ochrany.

Podzemné vody

Územie miestnej akčnej skupiny je, vzhľadom k prírodným a geomorfologickým predpokladom, bohatá na podzemné vody a minerálne pramene. Na území sa nachádza veľké množstvo malých lokálnych minerálnych prameňov určených pre malý odber obyvateľov, tzv. kyselky. Cez územie MAS Bebrava je potrubím vedená termálna voda z termálneho prameňa

v obci Biskupice. Na prameň je napojené termálne kúpalisko a mestská plaváreň v Bánovciach nad Bebravou.

Pôda

Na území MAS Bebrava sa vyskytujú prevažne hnedozemé, sprašové hliny, prípadne neogénne sedimenty či už ílové, alebo piesočnaté. V oblasti vodných tokov sa na nivách riek vyskytujú fluvizeme. V pohoriach sa na karbonátových horninách vyskytujú rendziny, na silikátových prevažujú hnede lesné pôdy kambizeme.

Hnedozeme sú charakteristické trojhorizontovým A-B-C pôdnym profilom. Od povrchu majú prevažne humusový horizont. Pod ním sa vyvíja horizont obohatený zhora vymývaným ílom a koloidnými zložkami, ktoré vytvárajú na povrchu pôdnich agregátov.

Fluvizeme sú azonálne pôdy vyvinuté z recentných fluviálnych náplavov v rôznych nadmorských výškach a klimatických oblastiach Slovenskej republiky. Sú to dvojhorizontové A-C pôdy, pre ktoré je typická textúrna rozmanitosť, rôzna minerálna bohatosť a rôzne vysoká hladina podzemnej vody s vplyvom na vývoj glejového horizontu pôdy.

Kambizeme sú trojhorizontové A-B-C pôdy vyvýjajúce sa zo zvetralín, vyvretých a vulkanických hornín, najmä nekarbonátových sedimentov paleogénu a neogénu. Humusový A-horizont je špecifický malým obsahom humusu.

Z celkovej rozlohy územia miestnej akčnej skupiny Bebrava predstavujú 43% lesné pozemky a 49% poľnohospodárska pôda.

Lesy

Lesné hospodárstvo tvorí 43 % celkovej rozlohy územia miestnej akčnej skupiny Bebrava. Rozprestierajú sa prevažne na západnom, východnom okraji územia. Najväčší podiel lesov na celkovej rozlohe majú v západnej časti obce Zlatníky, Cimenná a Malé Hoste. V porastoch lesov západného územia miestnej akčnej skupiny Bebrava prevládajú listnaté lesy s najväčším zastúpením duba a buka lesného. Z ostatných stromových drevín sú zastúpené ostatné listnáče, borovica lesná a smrek obyčajný.

Na východnej strane sú to obce Ľutov, Prusy a Brezolupy. Lesy vo východnej časti územia miestnej akčnej skupiny predstavujú prevažne zmiešané dubové lesy, kde prevláda dub letný a dub zimný. Primiešaná je borovica, breza, topoľ, osika, miestami smrek. Pri potokoch rastie jelša, víby, topoľ osikový a jarabiny.

Chránené územia prírody

Územie miestnej akčnej skupiny Bebrava nezasahuje žiadny národný park. Časť územia zasahuje chránená krajinná oblasť Strážovské vrchy s dvoma národnými prírodnými rezerváciami, štyrmi prírodnými rezerváciami, jednou prírodnou pamiatkou a jedným chráneným areálom.

CHKO STRÁŽOVSKÉ VRCHY

Rozloha 30.979ha. Strážovské vrchy sú súčasťou Fatransko-tatranskej oblasti, ktorá je súčasťou Vnútorných Západných Karpát. Územie CHKO sa vyznačuje jedinečnou pestrostou a variabilnosťou prírodných hodnôt a krajinných typov karpatského horstva na území Slovenska.

NPR BRADLO

Rozloha 976.700m². Rozprestiera sa na rovnomennom vrchu Bradlo /561,0m/ pri obci Ľutov. Účelom vyhlásenia je ochrana dúbrav, stepných a lesostepných spoločenstiev na členitom druhohornom podklade a xerotermnej vegetácie, vzácnych horských a dealpínskych druhov rastlín v Strážovských vrchoch.

NPR ROKOŠ

Rozloha 4.604.100m². Jedinečné lesné spoločenstvá s dubom plstnatým a borovicou sosnou v tesnej blízkosti sa nikde inde nevyskytujú. Je to jediná lokalita Západných Karpát, kde rastie súčasne borovica lesná i dub plstnatý.

PR POVAŽSKÝ INOVEC

Prírodná rezervácia s rozlohou 600 km² patrí do Fatransko – Tatranskej oblasti Západných Karpát, pomerne výrazný hrebeň meria vyše 50 km. Na území pohoria sa stretávajú teplomilné aj horské druhy. Lesy sú prevažne listnaté od úpätí dubiny, vyššie dubohrabiny.

PR ČEPÚŠKY

Rozloha 581.280m². Ochrana ojedinelých rastlinných spoločenstiev bezkolencového brezovo-dubového lesa Považského Inovca, ktoré nadvádzajú na kyslý dubový les, ktorý je druhovo chudobnejší. Nachádza sa pri obci Zlatníky.

PR KŇAŽÍ STÔL

Rozloha 883.100m². Teplomilné i lesné druhy rastlín, výskyt vzácných a ohrozených rastlín (aj z čeľade vstavačovitých) a živočíchov. Nachádza sa pri obciach Ľutov a Trebichava.

PR KULHÁŇ

Rozloha 73.900m². Ochrana okolo 70 exemplárov 600 ročných mohutných dubov (obvod kmeňa od 200 do 670cm), rastúcich jednotlivo a v skupinách. Sú pozoruhodné vysokým vekom, mohutným vzrastom a estetickým vzhľadom. Nachádza sa pri obci Zlatníky.

PR ĽUTOVSKÝ DRIEŇOVEC

Rozloha 2.600.400m². Ochrana lesných spoločenstiev, v miestach nesúvislého zapojenia s koncentrovanou xerotermnou vegetáciou. Nachádza sa pri obciach Ľutov a Podlužany.

Biotopy a biokoridory

Biocentrá

NATURA 2000

Rokoš – územie európskeho významu. Územie európskeho významu Rokoš je pokryté predovšetkým lesnými porastmi v závislosti od nadmorskej výšky a geologického podkladu od teplomilných dubín po bučiny. Z európsky významných druhov živočíchov tu môžeme nájsť motýle, ohniváčik veľký a spriadač kostihojový.

Biocentrá regionálneho významu

Považský Inovec – oblasť nachádzajúca sa na rozhraní katastrálnych území obcí Dubodiel, Zlatníky, Selec. Rôznorodosť terénnych tvarov podmienil bohaté zastúpenie rastlinných a živočíšnych druhov. Z lesných typov biotopov sú tu zastúpené predovšetkým lipovo-javorové sutiňové lesy, viažuce sa na sutiňové a skeletnaté plochy.

Starý háj – je územie vyhlásené za účelom ochrany prirozeného lužného lesa s výskytom viacerých chránených druhov rastlín a živočíchov so štvrtým stupňom ochrany.

Medzi menšie biocentrá regionálneho významu patrí Ľutovský Drieňovec, Brezina pri Bánovciach nad Bebravou, Kulháň, Priel'ačina nedaleko obce Zlatníky, Dub pri obci Cimenná a Stará hora a Horný lom pri obci Zlatníky.

Medzi biocentrá miestneho významu patrí Domovina nedaleko Bánoviec nad Bebravou a Hrežďovský potok.

Biokoridory

Prepojenie regionálnych biocentier zabezpečuje biokoridor regionálneho významu – vodný tok rieky Bebravy.

Bebrava spájajúca nadregionálny biokoridor Nitry s Považským Inovcom a Strážovskými vrchmi má v regionálnej mierke dominantnú úlohu v rámci vytvorenia siete

fungujúcich regionálnych a lokálnych biokoridorov. Biokoridor rieky Bebrava je regionálny hydričký biokoridor so zachovanými fragmentami brehových porastov, čiastočne súvisiaci s biokoridorom toku Radiša.

Biokoridor rieky Svinica je biokoridor miestneho významu nad H. Ozorovcami. Má miestny význam migračný a potravný pre vodné a pri vode žijúce živočíchy. Na jej brehoch sa vyskytuje vzácný druh krtičník tôňomilný.

Flóra a fauna

Rastlinstvo je vzhľadom na veľkosť územia, rôznorodosť reliéfu a druhov horských pásiem na okrajoch pomerne pestré a rôznorodé. Druh rastlinstva je ovplyvňovaný reliéfom, druhom pôdy, nadmorskou výškou ako aj polohou. Spoločným faktorom z hľadiska rastlinstva pre územie miestnej akčnej skupiny Bebrava je mierne teplá až teplá klimatická oblasť. Územie miestnej akčnej skupiny Bebrava je z hľadiska rastlinstva možné rozdeliť do oblastí podľa okrajov pohorí, ktoré do nich zasahujú a podľa časti pahorkatinnej oblasti, na ktorej ležia.

Západná časť územia, do ktorej zasahuje výbežok Považského Inovca je charakteristická kvetnatými lúkami so špecifickým výskytom lúčnych, lemových a lesných druhov, ako aj druhov suchomilných, teplomilných i vlhkomilných. Vplyvom okrajov pohorí Považského Inovca je umožnený výskyt roztrúsené rastúcich lesných drevín s príslušnou mykorhízou, čo umožňuje rásť na lúkach aj lesným druhom vstavačovitých, napr. vstavač obyčajný, vstavač vojenský, vstavač bledý, vstavačovec pleťový a ī. V oblastiach blízko pohorí sa vyskytujú listnaté až zmiešané lesy, typické prelínaním sa teplomilnej vegetácie od juhu s chladnomilnou vegetáciou zo severu. Medzi lesné porasty patrí najmä dub, buk, ale aj vzácné druhy rastlín ako modruška pošvatá, vstavač bledý, lazer trojlaločný a ī.

Južná oblasť územia leží na severnom okraji Podunajskej pahorkatiny. Táto oblasť je špecifická teplým klimatickým pásmom. Z hľadiska rastlinstva prevládajú lesy a lúky. Lesy sú zložené prevažne z bukov, v južnejších oblastiach sa však častejšie vyskytuje dubina s prítomnosťou duba plstnatého, duba cerového, zriedkavo borovica lesná. Vplyvom prechodu z teplej klimatickej oblasti do mierne teplej sa prelínajú taktiež druhové zloženia rastlinstva horských a chladnomilných s teplomilnými druhami, napr. devätkora rozprestretá, hadí mor rakúsky, kavuš stredomorský, zvonček sibírsky pravý, bezobalka sivá, jasenec biely a ī.

Stredná a západná časť patrí do mierne teplej klimatickej oblasti, do ktorej zasahuje okraj Strážovských vrchov a tým ovplyvňuje výskyt rastlinných druhov v oblasti. V rámci lesov sa najčastejšie vyskytujú bukové lesy kvetnaté, bukové lesy kvetnaté podhorské, bukové

lesy, vápnomilné a dubovo – hrabové lesy karpatské. V lesoch prevláda buk s prímesou jedle a na južných oblastiach s prímesou dubu. Oblast', do ktorej zasahujú výbežky Strážovských vrchov je charakteristická výrazným zostepnením terénu. V týchto oblastiach sa vyskytuje prevažne suchomilná a teplomilná flóra spoločne s množstvom chránených a ohrozených druhov rastlín, napr. poniklec veľkokvetý, veterica lesná, guľôčka bodkovaná, hmyzovník muchovitý, vstavač purpurový a i.

Živočíšstvo je podobne ako rastlinstvo ovplyvňované nadmorskou výškou, geografickou polohou, reliéfom, klímom a flórou samotnou.

Západná oblasť územia patrí do výbežkov Považského Inovca a prelínajúcej sa hranice mierne teplej a teplej klimatickej oblasti. Prírodne rôznorodé územie oblasti obývajú najmä živočíchy listnatých lesov, napr. fúzač alpský, mlok bodkovaný, užovka stromová, bocian čierny, d'atel' čierny, sova lesný, myšiak lesný, ale aj typické lesné zvery ako diviak lesný, jelenia zver, líška a i. Na lúkach sa vďaka prelínajúcej sa klíme vyskytujú rôzne druhy živočíchov charakteristických pre obe klimatické oblasti, napr. ropucha bradavičnatá, užovka obyčajná, užovka hladká, jašterica krátkohlavá, rôzne druhy motýľov a vtákov, penica jarabá, ľabtuška lesná, prepelica poľná a i.

Južná časť charakteristická teplou klimatickou oblasťou. V prevažne bukových lesoch sa udržali typické druhy karpatskej lesnej fauny, napr. slimák vrchovský, závornátka skrytá, jasoň chochlačkový, vidlochvost ovocný, fúzač alpský. Z vtákov sa v oblasti vyskytuje ohrozený hlucháň obyčajný, jariabok hôrny ako aj vzácne dravce orol kráľovský, orol krikľavý a hadiar krátkoprstý.

Stredná a západná oblasť územia sa nachádza v mierne teplom klimatickom pásme. V lesoch sa vyskytujú rôzne druhy stavovcov listnatého lesa, napr. jeleň lesný, diviak lesný, srnec lesný. Na lúkach a poliach v rovinatých častiach sa vyskytujú najmä jarabica poľná, prepelica poľná, bažant poľovný, zajac poľný, chrciek roľný. Zo vzácnych vtákov sa najmä v oblastiach Strážovských vrchov vyskytuje krakľa belasá, včelárik zlatý, dudok chochlatý, strakoš obyčajná.

3.1.3 Popis doteraz realizovaných aktivít v území MAS Bebrava

Kultúrne slávnosti Združenia obcí Bánovecko konalo sa dňa 4.7.2015

Už dvanásť rokov sa postupne všetky obce ZOB stávajú organizátormi kultúrnych slávností mikroregiónu. V tomto roku (2015) padla voľba na obec Dvorec. V rámci slávností sa predstavia miestne ľudové súbory, heligonkári, remeselníci a výrobcovia tradičných jedál

a výrokov. Slávností sa zúčastnili Ľubomír Želiezka, Peter Bulík a neskôr aj Jaroslav Baška, ktorý do rúk starostky odovzdal dva symbolické šeky. Obidva šeky predstavovali dotácie z Trenčianskeho samosprávneho kraja – 250 eur na oslavu 50. výročia založenia školy a tisíc eur na slávnosti Bánovecka.

Majstrovstvá vo varení držkovej, Držkovská držka konalo sa dňa 27.8.2015

V roku 2015 sa konal už siedmy ročník tradičného súťažného podujatia vo varení držkovej polievky. Organizované je o.z. HODOČU v obci Horné Držkovce. Toto podujatie je veľmi oblúbené nielen návštěvníkmi ale aj samotnými súťažiacimi. V rámci slávností sa predstavia miestne ľudové súbory, súťažných tímov. Organizátori spájajú súťaž aj s podpornými podujatiami akými napr. sú výstava veteránov, kultúrny program v podaní spevákov, kapiel.

Podpora činnosti a zviditeľnenie Miestnej akčnej skupiny - september 2015

MAS Bebrava sa zapojila do výzvy, ktorá bola vyhlásená Trenčianskym samosprávnym krajom 02.09.2014. Výzva bola určená na aktiváciu územia pre prípravu stratégie CLLD pre územie v pôsobnosti oprávnených žiadateľov pre obdobie 2014-2020 v rámci prístupu LEADER/CLLD na území TSK. Z tejto výzvy MAS Bebrava získala na projekt „Podpora činnosti a zviditeľnenie Miestnej akčnej skupiny“ celkovo 2886 € na vybavenie kancelárie, informačného bulletinu a založenie internetovej stránky.

V roku 2016 a 2017 sa organizovali podporné akcie - bližšie informácie sú popísané v kapitole 2 Vznik, história a tvorba partnerstva.

Podklady k akciám uvádzame v prílohe č.5 k stratégii CLLD : Dokumenty preukazujúce proces tvorby a formovanie partnerstva.

3.2. SWOT analýza

SWOT analýza je jednou z analýz takého prostredia, v ktorom sa pripravujeme intervenovať do niektorých oblastí ľudského života. V tomto prípade pôjde o analýzu územia MAS Bebrava. Územie analyzujeme v prvej fáze z rôznych hľadísk, podľa toho ako sa uberal vývoj v určených oblastiach. Pre našu analýzu územia MAS Bebrava sme sa rozhodli rozdeliť dokument na nasledovné oblasti, ktoré sme rozanalyzovali.

- demografia
- infraštruktúra a miestne služby
- kultúrne, historické a prírodné zdroje
- dostupné finančné zdroje, rozpočty a majetok obcí
- ekonomické zdroje – oblasť podnikania, poľnohospodárstva a cestovného ruchu
- životné prostredie

Nakoľko sme vo fáze analýzy nemali predstavu o prioritách a nevedeli sme, ktoré potreby na analyzovanom území budú identifikované, nemôžeme očakávať súhlas analyzovaných oblastí s identifikovanými potrebami. Až po ukončení analytickej časti stratégie a po získaní informácií od dotknutých subjektov (občania, podnikatelia, neziskové organizácie, verejná správa), sme mohli vyselektovať, ktoré z analyzovaných oblastí budú relevantné pre intervencie a pre spracovanie do intervenčnej logiky na území MAS Bebrava. Selektovanie je znázornnené podsvietením buniek v SWOT analýze.

SWOT analýzu za jednotlivé oblasti uvádzame nižšie.

Tabuľka č. 47: SWOT analýza

Oblast':	Silné stránky	Slabé stránky	Príležitosti	Ohrozenia
Demografia územia	Bez mesta Bánovce nad Bebravou v roku 2014 pribudlo v obciach migráciou 114 obyvateľov.	Pokles obyvateľov na území MAS Bebrava za posledných 5 rokov o viac ako 900 obyvateľov	Zastavenie migrácie z okresného mesta	Zhoršovanie podmienok na bývanie a prácu v okresnom meste
	Obce vykazujú v prevažnej miere medziročne rast počtu obyvateľov	Najväčší úbytok obyvateľov je spôsobený migráciou obyvateľstva	Výstavba nových bytov	Zmeny v dôchodkovom zabezpečení
	Väčšina obyvateľov MAS Bebrava používa slovenský jazyk	Nízke percento obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním	Rast úrovne vzdelania obyvateľov na území MAS Bebrava	Nedostatočné podmienky v sociálnej oblasti (seniori, deti)
	Rímskokatolícka cirkev má hlavné zastúpenie medzi veriacimi	Chýbajúci koordinátor na území MAS Bebrava v oblasti spolupráce.	Spolupráca s veriacimi	Starnutie obyvateľov na území MAS Bebrava
Infraštruktúra a miestne služby	Budovanie rýchlosnej cesty R2	Zlá kvalita miestnych komunikácií a chýbajúce chodníky	Veľký potenciál na vybudovanie cyklotrás	Obmedzené zdroje na budovanie a rekonštrukciu infraštruktúry
	Väčšina z ciest I.-III. triedy na území okresu patrí do územia MAS Bebrava	Postupný pokles v železničnej preprave osôb	Rekonštrukcie verejných osvetlení	Kvalita hromadnej dopravy podporuje prechod na individuálnu dopravu – ekologická záťaž
	Vyhovujúce autobusové spojenia	Nízka dostupnosť verejného vodovodu	Zvýšenie zásobovania plynom ako ochrana KŽP	Pokles počtu žiakov na školách
	Vo všetkých obciach existuje verejný rozhlas	V území nie je žiadna cyklotrasa	Budovanie služieb sociálnej starostlivosti	
	Napojenosť na plyn je 70%	Chýbajúca turistická infraštruktúra	Budovanie viacúčelových ihrísk v obciach	
		Veľa nadzemných elektrických vedení VVN	Budovanie verejných priestranstiev, parkov a oddychových zón	

		Až 35% obcí nemá napojenie na verejný vodovod	Rekonštrukcie domov smútku a cintorínov v obciach	
		K verejnej kanalizácii má dostupnosť iba 20% obcí		
		Elektrické vedenia sú prevažne nadzemné		
		Stážená dostupnosť k zdravotnej starostlivosti o občanov v obciach		
Kultúrne, historické a prírodné zdroje	Veľké množstvo kultúrnych a historických pamiatok	Nedostatok finančných zdrojov na udržiavanie kultúrnych a historických pamiatok	Veľké množstvo slávnych osobností žijúcich na území v minulosti	Nevyhovujúci technický stav kultúrnych domov
	Archeologické náleziská	Nedostatočný počet knižníc na území MAS	Veľký počet malých kultúrnych súborov a skupín	Neochota ľudí zúčastňovať sa kultúrnych podujatí
	Televízia a noviny	Absencia divadla		
	Veľké kultúrne a spoločenské podujatia	Malý počet zachovaných ľudových remesiel		
Dostupné finančné zdroje, rozpočty a majetok obcí	Kladný výsledok hospodárenia obcí	Nedostatok voľných zdrojov na realizovanie projektových zámerov	Možnosť získania fin. prostriedkov z NFP	Znižovanie príjmov rozpočtu obcí
	Rastúca hodnota majetku obcí			
	Rastúci výsledok hospodárenia obci			
	Výborné hodnotenie finančného zdravia u väčšiny členov MAS			
Ekonomické zdroje	Nižšia nezamestnanosť v porovnaní s priemerom v SR	Slabá spolupráca podnikateľských subjektov	Existujúca podpora pre tvorbu nových pracovných miest	Tlak na šetrenie prináša zhoršenie kvality služieb pre občanov
	Ekonomické zdravie obcí je na dobrej úrovni	Slabé finančné zabezpečenie samosprávy – nízke rozpočty obcí		

Životné prostredie	Ohraničenie okrajov územia pohoriami a vytváranie prírodnej ochrannej bariéry	Zdroje znečisťovania ovzdušia sústredujúce sa v jednej lokalite (Bánovce nad Bebravou)	Dostatočný počet vrchov a prvkov reliéfu vhodných pre aktivity v prírode	Možnosť ohrozenie povodňami v zimných a jarných mesiacoch
	Stabilné podložie nenáchylné na eróziu	Niekteré časti tokov riek nie sú upravené proti povodniám	Využitie 43% lesných pozemkov a 49% poľnohospodárskej pôdy	Nárast znečistenia ovzdušia vplyvom dopravy
	Málo znečistené ovzdušie územia MAS Bebrava		Dostatočne úrodná pôda pre poľnohospodárske pestovanie plodín	Ohrozenie povrchových vodných nádrží
	Územie bohaté na podzemné vody a minerálne pramene		Existencia chránených území, rastlín a živočíchov	
	Oblast' bohatá na povrchové vodné nádrže			
	Dostatočne vybudovaná vodná sieť			
PRV				
IROP				

Farebne podsvietené bunky z tabuľky SWOT analýzy znamenajú prepojenie na identifikované potreby v území MAS Bebrava na workshopoch a súčasne sú jednotlivé prvky SWOT analýzy pridelené oprávneným opatreniam/aktivitám v rámci PRV/IROP.

3.3. Identifikácia potrieb

Územie MAS Bebrava patrí k územiam, na ktorých je veľa malých obcí. Z celkového počtu obcí - členov MAS Bebrava, ktorých je okrem mesta Bánovce nad Bebravou 19, patrí až 12 obcí do kategórie s počtom obyvateľov menej ako 500. Toto predstavuje 63% obcí do 500 obyvateľov. Takému usporiadaniu obcí je prispôsobená aj potreba jednotlivých obcí. Rozmanitosť potrieb obcí má opodstatnenie, nakoľko každá z obcí má svoju vlastnú infraštruktúru, ktorá predstavuje tak vo fáze budovania, ako aj vo fáze údržby nepomerne vyššiu finančnú záťaž na obyvateľa, ako v prípade obcí s vyšším počtom obyvateľov.

- 1) Základnou potrebou vyplývajúcou zo stretnutí s občanmi je hlavne budovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obciach. Rovnako to vychádza aj zo záverov SWOT analýzy, kde v časti Infraštruktúra a miestne služby sa kvalita miestnych komunikácií a budovanie chodníkov nachádza medzi slabými stránkami. Podobné je to s dostupnosťou k verejným vodovodom a s kanalizáciou v obciach MAS Bebrava.
- 2) Pre územie MAS Bebrava je potrebou aj budovanie a rekonštrukcie verejných priestranstiev, parkov a oddychových zón. Táto potreba na území MAS Bebrava vyplýva zo SWOT analýzy v časti Infraštruktúra a miestne služby je vyjadrená ako príležitosť na území MAS Bebrava.
- 3) Potreba investícií do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb je zrejmá zo SWOT analýzy, kde sú v oblasti Infraštruktúra a miestne služby spomínané medzi príležitosťami aj budovanie viacúčelových ihrísk v obciach, rekonštrukcie domov smútku a cintorínov.
- 4) Zadefinovanou potrebou je rekonštrukcia kultúrnych domov v obciach, kde v SWOT analýze sa v oblasti Kultúrne historické a prírodné zdroje uvádza v časti Ohrozenia aj nevyhovujúci technický stav kultúrnych domov, ktorý ohrozuje kultúrne zdroje, doposiaľ zachovávané v obciach na území MAS Bebrava.
- 5) Identifikovanou potrebou je aj investovanie do rekreačnej a turistickej infraštruktúry malých rozmerov a do infraštruktúry turistických informácií. V SWOT analýze sa táto potreba nachádza ako príležitosť, ktorá poukazuje napríklad na veľké množstvo slávnych osobností žijúcich na území MAS Bebrava v minulosti. V oblasti Infraštruktúra a miestne služby sa medzi slabými stránkami nachádza ja chýbajúca turistická infraštruktúra.

- 6) Vzhľadom na existujúci potenciál podnikateľov sa javí potreba podpory živnostníkov, mikro a malých podnikateľov, družstiev aby mohli vzniknúť nové pracovné miesta. Táto potreba sa odzrkadľuje v oblasti Ekonomické zdroje ako príležitosť podpory pre tvorbu nových pracovných miest.
- 7) Potreba financovania prevádzkových nákladov MAS je zrejmá pre kvalitné zabezpečenie manažovania celého procesu prípravy výziev, vyhodnotenia žiadostí o NFP až po kontrolu, monitoring a medializáciu činnosti MAS. Rovnako je potrebná animácia MAS Bebrava vo vzťahu k okoliu. V SWOT analýze je táto potreba uvedená v oblasti Ekonomické zdroje ako slabá stránka v spolupráci podnikateľských subjektov a v oblasti Demografia, ako slabá stránka o chýbajúcim koordinátorovi spolupráce na území MAS Bebrava.
- 8) Identifikovanou potrebou je aj budovanie trás pre cyklistov dochádzajúcich do zamestnania, či cyklotrás vedúcich k náučným chodníkom. V SWOT analýze sa tento problém nachádza v oblasti Infraštruktúra a miestnych služieb ako slabá stránka.
- 9) Potreba investícií do sociálnych a služieb vyplýva z rozmiestnenia obyvateľov do viacerých malých obcí a so spôsobom poskytovania sociálnych služieb. V SWOT analýze je tento problém zachytený v oblasti Infraštruktúra a miestne služby ako príležitosť v budovaní služieb sociálnej starostlivosti.
- 10) Potreba investovať do komunitných/ spolkových služieb vyplýva z veľkého množstva rôznych spolkov/komunít na území MAS Bebrava a tie potrebujú pre svoj rozvoj vybavenie. V SWOT analýze sa táto potreba nachádza v oblasti Kultúrne, historické a prírodné zdroje ako príležitosť – veľký počet kultúrnych súborov a skupín. Podporovanie komunitných služieb prispeje k rozvoju voľno časových aktivít, obyvateľov na vidieku.
- 11) Identifikovanou potrebou je aj riešenie problému dopravy z obce k lekárovi, kedy sa v čase absencie verejnej hromadnej dopravy používa individuálna osobná doprava aj ako susedská výpomoc. Pomohlo by zakúpenie motorového vozidla pre spoločnú dopravu osôb z nejakého územia za zdravotnou starostlivosťou prípadne iným spoločenským či kultúrnym cieľom. Nákup vozidiel pre spoločnú dopravu osôb je v SWOT analýze v oblasti Infraštruktúra a miestne služby v časti slabé stránky ako sťažená dostupnosť k zdravotnej starostlivosti.
- 12) Identifikovanou potrebou na území MAS Bebrava je aj potreba vybudovania a modernizácií odborných učební, laboratórií na základných školách. V SWOT analýze sa v oblasti Ekonomické zdroje v časti Slabé stránky uvádza nepriamo slabé finančné

zabezpečenie samosprávy, ktoré neumožňuje investovať do vybavenia laboratórií a odborných učební v ZŠ, kde je zriaďovateľom obec. Rovnako v oblasti Ekonomické zdroje sa vo SWOT analýze v časti Ohrozenia uvádza neustály tlak na šetrenie, čo prináša aj zhoršenie kvality služieb pre vidiecke obyvateľstvo okrem iného aj vybavenia odborných učební a laboratórií v základných školách na území MAS Bebrava.

Týchto 12 identifikovaných potrieb, ktoré boli sformulované na základe duálneho princípu spracovania, vychádzajú na jednej strane zo SWOT analýzy územia MAS Bebrava a na druhej strane vzišli z workshopov a stretnutí s členmi MAS Bebrava ako aj zo stretnutí s občanmi, podnikateľmi a tretím sektorm. Mnohé z potrieb, ktoré vyplynuli zo stretnutí na workshopoch, bolo potrebné odfiltrovať, pretože finančné zdroje sú limitované a tak došlo napokon k dohode na výbere takých potrieb, ktoré sa najčastejšie objavovali na stretnutiach. Druhé obmedzenie pre identifikáciu potrieb vyplývalo z oprávnených aktivít v rámci CLLD, či už na základe oprávnenosti z PRV, alebo z oprávnenosti v IROP. Na území MAS Bebrava by bolo potrebné riešiť aj ďalšie problémy, ktoré sú nad rámec oprávnenosti v rámci CLLD. Tieto budú na území MAS Bebrava riešené aj prostredníctvom iných operačných programov v období rokov 2014-2020.

4. Strategický rámec

4.1. Definovanie vízie a strategického cieľa

Vízia

MAS Bebrava je územím v ktorom čisté ovzdušie, okolitá príroda a dostatočný počet podnikateľských subjektov predurčuje región obcí združených do MAS Bebrava, o.z. na využitie potenciálu prírody vo forme voľno časových aktivít a v naštartovaní územia do oblasti náhrady individuálnej motorovej dopravy systémom využívania bicyklov. Dlhodobou víziou členov je zabezpečiť zvýšenú kvalitu života obyvateľov zintenzívnením rozvoja a podpory služieb pre vidiecke obyvateľstvo, podporou zamestnanosti v spolupráci s podnikateľmi a zabezpečovať tak udržateľný rast počtu obyvateľov v regióne MAS Bebrava.

Strategický cieľ

Strategickým cieľom je do roku 2023 presmerovať motorovú osobnú dopravu čiastočne do polohy dopravy na bicykli, zabezpečiť nové pracovné miesta v regióne, podporiť budovanie a rekonštrukcie infraštruktúr malých rozmerov, podporiť rekreačnú aj turistickú infraštruktúru a investovať do rozvoja miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo v území MAS Bebrava.

Presmerovanie dopravy z motorovej na bezmotorovú plánujeme dosiahnuť budovaním cyklotrás pre dochádzanie do zamestnania či cyklotrás s prepojením na náučné chodníky.

Nové pracovné miesta plánujeme vytvoriť v spolupráci s podnikateľmi v regióne ako súčasť podpory v rámci IROP pre podnikateľské subjekty.

Rekonštrukciou a budovaním infraštruktúr malých rozmerov chceme zabezpečiť zvýšenú kvalitu života vidieckeho obyvateľstva na území MAS Bebrava napríklad v oblastiach vzdelávania, turizmu, kultúry a dostupnosti.

4.2. Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení

Priority MAS Bebrava do roku 2023

MAS Bebrava si vytypovala nasledovné priority pre riadenie CLLD do roku 2023 v nadväznosti na víziu a strategický cieľ.

1. Podpora miestnych základných služieb, infraštruktúr malých rozmerov a turistickej infraštruktúry (PRV)

Táto priorita bola vybraná z viacerých možností, no nakoniec sa na základe stretnutí s dotknutými osobami a inštitúciami vybrała práve priorita uvedená pod označením A. Priorita A. je v súlade s výstupmi uvedenými v SWOT analýze, jej riešenie predpokladáme v rámci PRV.

2. Podpora rozvoja základnej infraštruktúry, podnikania a chodu MAS (IROP)

Priorita B. je vybraná na základe požiadaviek podnikateľských subjektov, základných škôl, poskytovateľov sociálnych služieb, komunitných/ spolkových inštitúcií ako aj vedenia MAS Bebrava a výstupov zo SWOT analýzy územia MAS Bebrava. Prioritu B. predpokladáme riešiť v rámci IROP.

Špecifické ciele MAS Bebrava do roku 2023

Špecifické ciele vychádzajú z rozpracovania priorít do jednotlivých oblasti intervencie a zodpovedajú potrebám uvádzaným z rozličných zdrojov pri tvorbe analýzy jednotlivých oblastí (viď SWOT analýzy oblastí v prílohe).

MAS Bebrava o.z. si zadefinovalo na základe hore uvedených výstupov nasledovné štyri špecifické ciele:

Špecifický cieľ č.1:

Investovať do infraštruktúr malých rozmerov ako sú miestne komunikácie, chodníky, verejné priestranstvá, parky, oddychové zóny, vodovody, kanalizácie, rekreačná a turistická infraštruktúra malých rozmerov (PRV)

Špecifický cieľ 1 bol navrhnutý na základe identifikovaných potrieb vo SWOT analýze. Daný cieľ naplní potreby uvedené vo SWOT analýze ako slabú stránku v oblasti Infraštruktúra a miestne služby a v tej istej oblasti SWOT analýzy ako príležitosti. Bude sa jednať hlavne o vybudovanie a rekonštrukcie miestnych komunikácií a chodníkov, regenerácie verejných priestranstiev, parkov a oddychových zón. Špecifický cieľ naplní aj potrebu uvedenú vo SWOT analýze ako slabú stránku v časti Infraštruktúra a miestne služby a to v oblasti turistických informácií, rekreačnej a turistickej infraštruktúry malých rozmerov.

Týmto cieľom chceme dosiahnuť postupne od roku 2017 do roku 2023 vybudovanie a rekonštrukcie miestnych komunikácií v obciach, budovanie a rekonštrukcie chodníkov v obciach. Plánujeme aj regenerovať verejné priestranstvá či oddychové zóny v obciach. Súčasťou splnenia cieľa bude aj rekreačná a turistická infraštruktúra malých rozmerov a turistické informácie, kde budeme spolu s cieľom č. 4 riešiť dopravné prepojenia formou cyklocest. Úspechom pri splnení cieľa bude vybudovanie cyklotrás ako ciest pre dochádzanie do zamestnania, vybudovanie a rekonštrukcia chodníkov vo viac ako 2. obciach, doriešenie turistického značenia. Úspechom bude, ak sa podarí vybudovať či zrekonštruovať časti vodovodov a kanalizácií aspoň v troch obciach na území MAS Bebrava. Úspechom a plnením cieľa budú aj zrekonštruované verejné priestranstvá, chodníky v obciach pre zvýšenie bezpečnosti obyvateľov vidieka a vybudovanie prípadne rekonštrukcie minimálne dvoch oddychových zón v obciach pre vidiecke obyvateľstvo.

Špecifický cieľ 1 bude riešiť aktivity oprávnené z PRV. Príslušnosť špecifického cieľa 1 je k podopatreniu 7.2. a k podopatreniu 7.5. Špecifický cieľ 1 prispieva k fokusovej oblasti 6B v PRV. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti A) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS.

Špecifický cieľ č.2:

Investovať do vytvárania, zlepšovania a rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo, predovšetkým do domov smútka, športových a detských ihrísk a do kultúrnej infraštruktúry (PRV)

Špecifický cieľ 2 bol navrhnutý na základe príležitostí uvedených vo SWOT analýze v časti Infraštruktúra a miestne služby. Tento cieľ naplní potrebu, ktorá bola identifikovaná na území MAS Bebrava aj na workshopoch a stretnutiach so starostami obcí. Cieľom bude vyriešiť problémy s domami smútku, cintorínm, kultúrnymi domami, športovými a detskými ihriskami na území MAS Bebrava. Úspechom pri plnení cieľa č.2 budú zrekonštruované minimálne dva domy smútku, cintoríny či kultúrne domy. Úspechom bude aj to, ak sa v rámci tohto cieľa podarí zrekonštruovať, prípadne zrealizovať minimálne dve športové ihriská, prípadne detské ihriská.

Špecifický cieľ 2 bude riešiť aktivity oprávnené z PRV. Príslušnosť špecifického cieľa 2 je k podopatreniu 7.4. Špecifický cieľ 2 prispieva k fokusovej oblasti 6B v PRV. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti A) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS.

Špecifický cieľ č.3:

Zvýšiť zamestnanosť na území MAS Bebrava a finančovať chod MAS (IROP)

Špecifický cieľ 3 bol navrhnutý na základe SWOT analýzy v časti Ekonomické zdroje ako eliminácia slabej stránky a využitie príležitosti. Cieľ naplní aj príležitosť vo SWOT analýze v časti životné prostredie, ktorá hovorí o nedostatočnej spolupráci podnikateľských subjektov na území ako aj o príležitostiach na vznik nových pracovných miest na území MAS Bebrava u podnikateľských subjektov. Splnením cieľa sa dosiahne aj k odstráneniu slabej stránky zo SWOT analýzy v oblasti Demografia územia, kde sa identifikuje absencia koordinátora na území MAS Bebrava pre spoločné postupy podnikateľov, záujmových združení a spolkov a podobne. Založením MAS Bebrava bol sčasti tento cieľ naplnený, ale pre pokračovanie sú potrebné financie na prevádzku. Úspechom a splnením cieľa č.3 bude vytvorenie nových pracovných miest, ale i udržanie pracovných miest na území MAS Bebrava. Dôkazom úspešnosti splnenia tohto cieľa bude aj prevádzka a animácia MAS Bebrava ako koordinátora aktivít na uvedenom území. MAS bude v rámci IROP podporovať a uprednostňovať projekty, ktoré budú vytvárať pracovné miesta pre zdravotne ľažko postihnutých alebo obyvateľov z MRK.

Tento špecifický cieľ predpokladáme riešiť z oprávnenými aktivitami v IROP. Špecifický cieľ 3 prispieva k špecifickému cieľu 5.1.1 v IROP. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti A) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS.

Špecifický cieľ č.4:

Investovať do rozvoja základnej infraštruktúry v oblasti dopravného prepojenia a dostupnosti sídiel, do zariadení pre sociálne služby a do infraštruktúry komunitných centier a do vybavenia a modernizácie odborných učební na ZŠ (IROP)

Špecifický cieľ 4 bol zvolený na základe slabej stránky vo SWOT analýze v oblasti Infraštruktúra a miestne služby. Plnením cieľa predpokladáme naplnenie identifikovanej potreby vybudovať na území MAS Bebrava cyklotrasy ako náhradu individuálnej motorovej dopravy do a zo zamestnania. Cieľom bude naplnená aj potreba v oblastiach sociálnych a komunitných služieb, ďalej nákup vozidiel pre spoločnú dopravu osôb ako aj vybavenie odborných učební na základných školách. Cieľ využije príležitosť identifikovanú vo SWOT analýze v oblasti Demografia územia.

Úspešným splnením cieľa č.4 bude ak sa podarí zrealizovať minimálne jednu cyklotrasu v regióne ako cestu pre využívanie dochádzky do zamestnania. Úspechom pri plnení cieľa bude aj skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb, podpora komunitným inštitúciám a kúpa aspoň jedného vozidla pre spoločnú dopravu osôb za zdravotnou starostlivosťou, prípadne na spoločné aktivity občanov na vidieku z rôznych obcí. Ďalším úspechom pri plnení tohto cieľa budú aj minimálne štyri zmodernizované odborné učebne na základných školách v regióne.

Štvrtý špecifický cieľ bude riešený oprávnenými aktivitami v IROP. Špecifický cieľ 4 prispieva k špecifickému cieľu 5.1.2 v IROP.

V rámci intervenčnej logiky budeme prvé dva špecifické ciele č. 1 a č.2 realizovať v rámci podpory z PRV a druhé dva špecifické ciele č.3 a č.4 plánujeme realizovať za pomoci podpory z IROP. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti B) Dodatočná výkonnostná alokácia.

Opatrenia MAS Bebrava do roku 2023

MAS Bebrava si na základe SWOT analýzy, na základe Intervenčnej logiky – stanovené priority a špecifické ciele, na základe stretnutí s členmi MAS Bebrava, podnikateľmi i občanmi žijúcimi na území MAS Bebrava **definovala 11+1 Opatrení**. Z celkového počtu opatrení stratégie MAS Bebrava je na implementáciu v rámci CLLD 5 opatrení z PRV, 6 opatrení z IROP a 1 opatrenie je financovanie prevádzkových nákladov MAS Bebrava.

Opatrenia sú zoradené podľa dôležitosti ich aktivít v rámci intervenčnej logiky a to zodpovedá ja výške alokovaných finančných prostriedkov na tieto opatrenia na území MAS Bebrava. Všetky opatrenia definované v Stratégii MAS Bebrava sú aj v súlade s **identifikovanými potrebami uvedenými v kapitole 3.3. tejto stratégie**.

Opatrenie č. 1. (ŠC IROP: 5.1.2)

Výstavba spoločných trás pre cyklistov dochádzajúcich do zamestnania a k verejným službám vrátane doplnkovej infraštruktúry

Investovať do cyklotrás na území, kde doteraz nie je ani jediná cyklotrasa, je viac ako žiaduce. Cyklotrasy plánujeme realizovať ako možnosti pre dopravu osôb do a zo zamestnania a sčasti tak nahradíť individuálnu osobnú motorovú dopravu. Cyklotrasy plánujeme viest' mimo hlavných dopravných ciest čo najviac, ako to bude možné. Požiadavka na toto opatrenie vyplynula na stretnutiach s obcami, aj na stretnutiach s podnikateľmi a pridali sa aj základné školy, ktorých zástupcovia uvítali takúto možnosť aj pre svojich žiakov. Definovanie tohto opatrenia je okrem výstupu vo SWOT analýze v súlade aj s identifikovanou prioritou č. 8) v tejto stratégii. Opatrenie č. 1 je opatrením v rámci Špecifického cieľa č. 4 tejto stratégie a plánujeme ho realizovať v rámci špecifického cieľa 5.1.2 z IROP. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti A) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS.

Opatrenie č. 2. (Kód opatrenia PRV: 7, podopatrenie 7.2)

Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov , regenerácia verejných priestranstiev, parkov, oddychových zón.

V rámci tohto opatrenia chceme investovať do budovania a rekonštrukcií miestnych komunikácií, chodníkov v obciach a vo vidieckych oblastiach. Plánujeme investovať aj do regenerácií obecných priestranstiev, do parkov a oddychových zón. Potreba investícií do

miestnych komunikácií a chodníkov bola požiadavkou obcí, ktoré neboli v minulosti úspešnými poberateľmi NFP z dôvodov nedostatku financií na kofinancovanie, ako aj z dôvodu obmedzeného prístupu k dotácií vplyvom nastavených kritérií v predchádzajúcom programovom období. Budovaním miestnych komunikácií v malom rozsahu ako aj chodníkov sa určite zvýši kvalita a bezpečnosť obyvateľov v obciach na území MAS Bebrava. Aktivity tohto typu budeme riešiť a posudzovať z pohľadu infraštruktúr malých rozmerov. Opatrenie je v súlade s identifikovanou potrebou č. 1) v kapitole 3.3. Identifikácia potrieb v tejto stratégii CLLD pre MAS Bebrava.

Opatrenie č.2 je opatrením v rámci Špecifického cieľa 1 tejto stratégie MAS Bebrava. Finančie na aktivity v rámci tohto cieľa plánujeme získať z Podopatrenia 7.2 PRV.

Opatrenie č. 3. (Kód opatrenia PRV: 7, podopatrenie 7.4)

Investície v súvislosti s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteárov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov

Aktivitami v tomto opatrení sa snažíme podporiť zlepšenie podmienok na trávenie voľného času a kultúry, investovať do športovísk, detských ihrísk, amfiteárov, ako aj do nevyužívaných objektov a využiť ich pre komunitnú/spolkovú činnosť. Podpora s tým súvisiacej infraštruktúry prinesie skvalitnenie života obyvateľov vo vidieckej oblasti na území MAS Bebrava. Obce do 1 000 obyvateľov s problematickým prístupom k Eurofondom v predchádzajúcom programovom období sú z tejto stránky poddimenzované a zaslúžia si v rámci CLLD riešenie svojho zaostávania.

Opatrenie č. 3 je v súlade s identifikovanou prioritou č. 3 a č. 4. Opatrenie vychádza aj zo SWOT analýzy, kde v oblasti Kultúrne historické a prírodné zdroje je ohrozením údržba kultúrnych zariadení a v oblasti Demografia územia je v silných stránkach uvedený medziročný rast obyvateľov obcí, a to si vyžaduje i budovanie športovísk a detských ihrísk v obciach MAS Bebrava. Opatrenie budeme realizovať z PRV , podopatrenia 7.4. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti A) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS.

Opatrenie č. 4. (ŠC IROP: 5.1.1)

Založenie nových a podpora existujúcich malých podnikov, podpora inovatívnych podnikov.

Na území MAS Bebrava sa nachádza relatívne dosť podnikov z oblasti textilu, strojárenstva i potravinárstva. Aktivitami v Opatrení č. 4 budeme riešiť nezamestnanosť v regióne dvomi spôsobmi. Prvý spôsob je investovanie do založenia nových, hlavne inovatívnych malých podnikov. Druhým spôsobom je investovanie do podpory existujúcich malých podnikov tak, aby výsledným efektom bola tvorba nových pracovných miest na území MAS Bebrava.

Predpokladáme investovať do obstarania hmotného majetku, zriadenie nových služieb pre existujúcich zamestnancov s cieľom ich udržania a tiež s investovaním do marketingu.

Toto Opatrenie č. 4 je zadefinované aj v súlade s identifikovanou potrebou č. 6) v tejto stratégii. Toto opatrenie je opatrením špecifického cieľa č. 3 tejto stratégie a plánujeme ho realizovať v rámci Špecifického cieľa 5.1.1 v IROP. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti A) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti A) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS.

Opatrenie č. 5. (Kód opatrenia PRV: 7, podopatrenie 7.2)

Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd

Na území MAS Bebrava sa nachádza ešte viacero obcí ktoré majú problémy s miestnym vodovodom a to buď ho nemajú vôbec, alebo nie je dobudovaný. Podobné je to i s odkanalizovaním obcí. Preto na základe požiadavky viacerých obcí bolo definované opatrenie týkajúce sa vodovodu a kanalizácií. Opatrenie nadväzuje aj na SWOT analýzu, kde v časti Infraštruktúra a miestne služby je slabou stránkou vodovod aj kanalizácia v obciach MAS Bebrava. Opatrenie je previazané aj s identifikovanou potrebou č. 1 v kapitole 3.3 tejto stratégie. Opatrenie plánujeme realizovať z PRV v rámci opatrenia č.7, podopatrenia 7.2. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti B) Dodatočná výkonnostná alokácia.

Opatrenie č. 6. (Kód opatrenia PRV: 7, podopatrenie 7.5)

Turistické informácie, rekreačná a turistická infraštruktúra malých rozmerov

Na území MAS Bebrava je slabo rozvinutý turistický ruch, na čo poukazovali občania i podnikatelia pri stretnutiach k územnému rozvoju prostredníctvom CLLD. Zadefinovanie tohto opatrenia vychádza aj zo SWOT analýzy v oblasti „Infraštruktúra a miestne služby“ medzi slabými stránkami sa uvádzajúca chýbajúca turistická infraštruktúra. Región je bohatý napríklad na vodné plochy, ale chýbajúce značenia, rekreačná infraštruktúra či informácie pre turistov neumožňujú efektívnejšie využitie daností regiónu. Investície do aktivít v rámci tohto opatrenia by mali pomôcť zlepšiť úroveň poskytovania služieb v oblasti turizmu aj budovaním infraštruktúry malých rozmerov. Zadefinovanie tohto opatrenia je v súlade s identifikovanou prioritou č. 5) v Stratégii MAS Bebrava. MAS Bebrava sa bude snažiť vytvárať podmienky a podporovať projekty, kde môžu byť využitý a zamestnané osoby z marginalizovaných komunít a zdravotne ťažko postihnuté osoby.

Toto opatrenie je opatrením špecifického cieľa 1 tejto stratégie a plánujeme ho realizovať v rámci Podopatrenia 7.5 v PRV. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti A) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS.

Opatrenie č. 7. (ŠC IROP: 5.1.2)

Vybudovanie, modernizácia odborných učební a laboratórií ZŠ.

Základné školy na území MAS Bebrava majú nedostatočne vybavené odborné učebne, majú zastaralé učebné pomôcky a v niektorých nie sú vybudované laboratória pre potreby moderného vyučovania. Tento poznatok vyplýva zo stretnutí so zástupcami ZŠ a MŠ. Definovanie tohto opatrenia vyplýva aj zo SWOT analýzy kde v oblasti Demografia je v silných stránkach uvedené, že do obcí migruje neustále viac obyvateľov, čo má za následok potrebu skvalitniť vyučovanie pre deti obyvateľov obcí. Jedným z faktorom rozhodovania bývať na vidieku je u mladých ľudí aj úroveň vyučovania na škole v mieste bydliska. Investíciami do aktivít v tomto opatrení chceme v existujúcich ZŠ pozdvihnúť kvalitu vzdelávania mládeže a zlepšiť tak ich prípravu na uplatnenie sa na trhu práce. Definovanie tohto opatrenia je v súlade s identifikovanou potrebou č. 12) v tejto stratégii.

Toto opatrenie je opatrením špecifického cieľa č. 4 tejto stratégie a plánujeme ho realizovať v rámci Špecifického cieľa 5.1.2 v IROP. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti B) Dodatočná výkonnostná alokácia.

Opatrenie č. 8. (Kód opatrenia PRV: 7, podopatrenie 7.4)

Zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia.

Aktivitami v opatrení č. 8 máme v úmysle riešiť poškodené a zanedbané domy smútku, ktoré potrebujú opravy. Podobne pomôžeme aktivitami skrášliť a dobudovať cintoríny v obciach. Dobudovaním uvedenej infraštruktúry sa zvýši kvalita služieb poskytovaných vidieckemu obyvateľstvu na území MAS Bebrava. Opatrenie je zadefinované aj v súlade s identifikovanou potreboou č. 3) tejto Stratégie MAS Bebrava.

Toto opatrenie je opatrením špecifického cieľa 2 tejto stratégie a plánujeme ho realizovať v rámci Podopatrenia 7.4 v PRV. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti A) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS.

Opatrenie č. 9. (ŠC IROP: 5.1.1)

Založenie nových a podpora existujúcich samostatne zárobkovo činných osôb a poľnohospodárskych družstiev, propagácia miestnych výrobkov

Samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO) sú pre región veľmi dôležité, nakoľko sa dokážu v rámci trhu postarať o príjmy pre rodiny a navyše často poskytujú aj prácu v rámci mikropodniku iným osobám. Okrem poskytovania práce prispievajú do štátneho rozpočtu svojimi odvodmi a tiež pomáhajú rastu spotreby tovarov a služieb v regióne. Zakladaním nových SZČO podporíme samozamestnanie v regióne a vytvoríme aj podmienky pre vznik nových pracovných miest. Podpora vzniku nových pracovných pozícii je zároveň sekundárnym účinkom aj pre cielový ukazovateľ T20 a fokusovú oblasť 6A v PRV.

Podporou existujúcich mikropodnikov a SZČO zabezpečíme ich zvýšenú stabilitu na trhu a umožníme im zamerať svoju pozornosť z každodennej starostlivosti o bežnú rutinu v podnikaní na oblast rozvoja mikropodniku, či SZČO.

Podporou poľnohospodárskych družstiev sa snažíme o rozvoj a spoluprácu pri riešení problematiky poľnohospodárov v širokom spektri ich činností od rastlinnej cez živočíšnu výrobu až po podporu ich činností v nepoľnohospodárskych komodítach a službách pre svojich členov. Podporou sledujeme skvalitnenie služieb poskytovaných vidieckemu obyvateľstvu v regióne MAS Bebrava a tiež zvýšenie dostupnosti k regionálnym potravinám a výrobkom. Pri definovaní obsahu tohto opatrenia sme vychádzali okrem požiadaviek zo stretnutí

s podnikateľmi v oblasti pôdohospodárstva aj zo SWOT analýzy, kde sa v analyzovanej oblasti životné prostredie v príležitostiach objavuje časť – dostatočne úrodná pôda pre poľnohospodárske pestovanie plodín. Opatrenie č. 9 je zadefinované aj v súlade s identifikovanou potrebou č. 6) v tejto stratégii. Toto opatrenie je opatrením špecifického cieľa č. 3 tejto stratégie a plánujeme ho realizovať v rámci Špecifického cieľa 5.1.1 v IROP. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti A) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS.

Opatrenie č. 10. (ŠC IROP: 5.1.2)

Základná infraštruktúra pre sociálne a komunitné služby vrátane materiálno-technického vybavenia.

Podporou základnej infraštruktúry pre sociálne služby sledujeme na území MAS Bebrava zvýšenie kapacity komunálnych sociálnych služieb, po ktorých je neustále rastúci dopyt. Potreba vyplýva predovšetkým z demografického vývoja v území MAS Bebrava a vyplynula aj zo SWOT analýzy a to v oblasti Infraštruktúra a miestne služby ako príležitosť na skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb.

Podporou základnej infraštruktúry komunitných služieb sledujeme na území MAS Bebrava rozšíriť komunitné služby predovšetkým čo sa týka materiálno technického vybavenia, ktoré je na základe vyjadrení zo stretnutí s občanmi na nízkej úrovni. Opatrenie prispieva aj k riešeniu identifikovanej potreby č. 9) a č.10) v analytickej časti tejto stratégie.

Opatrenie č. 10 je opatrením v rámci Špecifického cieľa č. 4 tejto stratégie a plánujeme ho realizovať v rámci špecifického cieľ 5.1.2 z IROP. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti A) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS.

Opatrenie č. 11 (ŠC IROP: 5.1.2)

Nákup vozidiel pre spoločnú dopravu osôb

Na území MAS Bebrava pretrváva problém s dopravou za zdravotnou starostlivosťou do okresného mesta z vidieka. Rovnako je problémom doprava osôb na konanie podujatí na území MAS Bebrava. Často krát nie je k dispozícii potrebné spojenie verejnou hromadnou dopravou. Zo stretnutí s občanmi vyplynula aj požiadavka na využitie možnosti na nákup vozidiel pre účely zabezpečenia spoločnej dopravy osôb a to aj vozidiel prispôsobených osobám s obmedzenou možnosťou pohybu a orientácie. Investíciami do týchto aktivít zvýšime úroveň poskytovania služieb, zlepšíme dostupnosť k zdravotnej, sociálnej i kultúrnej infraštruktúre.

Navýše sa vytvoria aj pracovné pozície vodičov, čo sekundárne prispeje k cieľovému ukazovateľu T20 a fokusovej oblasti 6A v PRV. Potreba je zadefinovaná v identifikácii potrieb pod č. 11) tejto stratégii v kapitole 3.3 Identifikácia potrieb. Opatrenie je opatrením v rámci Špecifického cieľa č. 4 v tejto stratégii a plánujeme ho implementovať cez ŠC 5.1.2 v IROP. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti B) Dodatočná výkonnostná alokácia.

Opatrenie č. 12 (ŠC IROP: 5.1.1)

Financovanie prevádzkových nákladov MAS Bebrava a animácie.

Toto opatrenie v stratégii MAS Bebrava predstavuje špecifické opatrenie, ktoré nespadá do implementácie stratégie CLLD, ale iba podporuje túto implementáciu. Opatrenie je vyčlenené v rámci výzvy podopatrenia 19.2 v PRV ako samostatné vo vzťahu k následnej výzve, ktorá bude vyhlásená pre podávanie žiadostí o NFP ako samostatná výzva (19.3). Výška finančnej dotácie na toto opatrenie sa však odvíja od celkovej finančnej alokácie na implementáciu stratégie CLLD, v tomto prípade stratégie MAS Bebrava. Toto opatrenie je definované v súlade so Špecifickým cieľom 5.1.1 v IROP. Financovanie tohto opatrenia však na rozdiel od ostatných opatrení nie je súčasťou financovania implementácie stratégie CLLD, ale napríklad aktivity v oblasti spolupráce MAS idú nad rámec finančnej alokácie na túto stratégii a sú hradené z vlastných zdrojov.

Aktivitami v tomto opatrení sa budeme snažiť a) o zabezpečenie chodu MAS, a animáciu, b) o spoluprácu medzi MAS na úrovni regiónu (VÚC). Opatrenie zodpovedá aj identifikovanej potrebe č. 7) v tejto stratégii.

Opatrenie v tejto stratégii CLLD patrí pod ŠC č. 3 tejto stratégii a predpokladáme ho implementovať v rámci ŠC 5.1.1 v IROP z pripravovanej budúcej výzvy pre miestne akčné skupiny. Špecifický cieľ bude zahrnutý v časti A) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS.

4.3. Súhrn strategického rámca

Tabuľka č. 48: Súhrnný prehľad strategického rámca

Vízia		
MAS Bebrava je územím v ktorom čisté ovzdušie, okolitá príroda a dostatočný počet podnikateľských subjektov predurčuje región obcí združených do MAS Bebrava, o.z. na využitie potenciálu prírody vo forme voľno časových aktivít a v naštartovaní územia do oblasti náhrady individuálnej motorovej dopravy systémom využívania bicyklov. Dlhodobou víziou členov je zabezpečiť zvýšenú kvalitu života obyvateľov zintenzívnením rozvoja a podpory služieb pre vidiecke obyvateľstvo, podporou zamestnanosti v spolupráci s podnikateľmi a zabezpečovať tak udržateľný rast počtu obyvateľov v regióne MAS Bebrava.		
Strategický cieľ		
Strategickým cieľom je do roku 2023 presmerovať motorovú osobnú dopravu čiastočne do polohy dopravy na bicykli, zabezpečiť nové pracovné miesta v regióne podporiť, budovanie a rekonštrukcie infraštruktúr malých rozmerov, podporiť rekreačnú aj turistickú infraštruktúru a investovať do rozvoja miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo v území MAS Bebrava.		
Priorita 1:		
Podpora miestnych základných služieb, infraštruktúr malých rozmerov a turistickej infraštruktúry (PRV)		
Špecifický cieľ: 1 Investovať do infraštruktúr malých rozmerov ako sú miestne komunikácie, chodníky, verejné priestranstvá, parky, oddychové zóny, vodovody, kanalizácie, rekreačná a turistická infraštruktúra malých rozmerov (PRV)		
Opatrenia PRV: 2. Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov , regenerácia verejných priestanstiev, parkov, oddychových zón, 5. Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd 6. Turistické informácie, rekreačná a turistická infraštruktúra malých rozmerov	Opatrenia IROP: -	Iné opatrenia: -

<p>Špecifický cieľ: 2 Investovať do vytvárania, zlepšovania a rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo, predovšetkým do domov smútku, športových a detských ihrísk a do kultúrnej infraštruktúry (PRV)</p>		
Opatrenia PRV:	Opatrenia IROP:	Iné opatrenia:
<p>3. Investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteárov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov</p> <p>8. Rekonštrukcia a výstavba domov smútku, cintorínov, kultúrnej infraštruktúry, športových a detských ihrísk.</p>		
Priorita 2:		
<p>Podpora rozvoju základnej infraštruktúry, podnikania a chodu MAS (IROP)</p>		
<p>Špecifický cieľ: 3 Zvýšiť zamestnanosť na území MAS Bebrava a finančovať chod MAS (IROP)</p>		
Opatrenia PRV:	Opatrenia IROP:	Iné opatrenia:
- 19.4 Financovanie nákladov MAS Bebrava a animácie. -	4. Založenie nových a podpora existujúcich malých podnikov, podpora inovatívnych podnikov. 9. Založenie nových a podpora existujúcich samostatne zárobkovo činných osôb a poľnohospodárskych družstiev, propagácia miestnych výrobkov 12. Financovanie prevádzkových nákladov	- -

	MAS Bebrava a animácie.	
Špecifický cieľ:4 Investovať do rozvoja základnej infraštruktúry v oblasti dopravného prepojenia a dostupnosti sídiel, do zariadení pre sociálne služby a do infraštruktúry komunitných centier a do vybavenia a modernizácie odborných učební na ZŠ (IROP)		
Opatrenia PRV: - -	Opatrenia IROP: 1. Výstavba spoločných trás pre cyklistov dochádzajúcich do zamestnania a k verejným službám vrátane doplnkovej infraštruktúry 7. Vybudovanie, modernizácia odborných učební a laboratórií ZŠ. 10. Základná infraštruktúra pre sociálne a komunitné služby vrátane materiálno-technického vybavenia. 11. Nákup vozidiel pre spoločnú dopravu osôb	Iné opatrenia: - -

4.4. Integrované znaky stratégie CLLD

Stratégia MAS Bebrava je spracovaná tak, aby jej implementácia zabezpečovala v súlade s nariadením (EÚ) č. 1303/2013 konkrétnie integrované znaky a „viacsektorové“ prvky stratégie. Integrácia je riešenie takých cielov a aktivít, ktoré v konečnom dôsledku spôsobia v území zmeny. Z viacerých aktivít a cielov sme definovali na princípe integrovaných znakov také, ktoré zabezpečia po implementácii želateľné zmeny. Vo väčšine opatrení v tejto stratégii sme sa usilovali o zabezpečenie pridanéj hodnoty k už existujúcim prvkom na území MAS Bebrava. Definovaním opatrení sme sa snažili mobilizovať podporu do oblastí, okolo identifikovaných potrieb v regióne s dôrazom na rozvoj už existujúcich zdrojov (MSP, družstvá, malá infraštruktúra, komunitné služby atď.).

Na území MAS Bebrava sme sa snažili o prepojenie znevýhodnených oblastí územia na centrum, ktorým je okresné mesto Bánovce nad Bebravou, čo by znamenalo na rôznych úrovniach. Jednak spoluprácu centra územia, teda okresného mesta s okolitými obcami, ako aj spoluprácu a integráciu podnikateľských subjektov a občianskych združení so subjektmi verejnej správy pri budovaní malej infraštruktúry poskytujúcej služby pre všetky úrovne na území MAS. Pre spojenie by mali slúžiť zamýšľané cyklotrasy ako aj nákup vozidiel pre spoločnú dopravu osôb s cieľom dopravy obyvateľov so zníženou pohybovou schopnosťou za dostupnou zdravotnou starostlivosťou v okresnom meste. Podobne k prepojeniu oblasti príležitosti, ktorou je okresné mesto budú slúžiť aj rekonštruované miestne komunikácie.

Integračným znakom v tejto stratégii je aj zabezpečenie doplnkovosti, napríklad pri podpore vzniku a podpore existujúcim mikro a malým podnikom aj SZČO, ktoré sú dodávateľmi pre veľkých podnikateľov a cez subdodávky sú závislí na svojej existencii. Podporou umožníme skvalitniť napríklad technologické zázemie firmám a SZČO, zlepšiť ich konkurencieschopnosť v podnikateľskom prostredí, čo povedie v konečnom dôsledku k posilneniu regionálneho trhu v oblasti rozvoja služieb.

Integrovaným znakom stratégie MAS Bebrava je aj zoradenie opatrení do postupnosti podľa priorít. Opatrenia sú zoradené podľa predpokladanej finančnej intervencie a ukazujú tak na priority, na ktorých sa všetky skupiny obyvateľov na území MAS Bebrava dohodli. Dohody neboli jednoduché, viackrát dochádzalo k úpravám a zmenám. Základná línia však bola načrtnutá už pri prvých stretnutiach na území MAS Bebrava. Prvou prioritou pre rozvoj územia sú cyklotrasy, potom infraštruktúra a následnou prioritou sú služby a potom nadstavba vedúca ku kvalite života obyvateľov na danom území.

Doplnkovosť pri implementácii projektov zabezpečujeme v stratégii tak, že napríklad opatrenie č.11 – nákup vozidiel pre spoločnú dopravu osôb, ako príspevok k špecifickému cieľu IROP č. 5.1.2, zároveň vytvorí aj pracovné miesta šoférov na uvedených vozidlách, čo prispeje aj k špecifickému cieľu IROP č. 5.1.1. a zároveň k fokusovej oblasti 6A, cieľového ukazovateľa T20 v PRV.

Podobne nadväznosť môžeme zaznamenať aj pri riešení miestnych komunikácií v rámci špecifického cieľa č. 2 v tejto stratégii, čo prispieva k fokusovej oblasti 6B v PRV a zároveň tak doplňuje opatrenie č. 1 v tejto stratégii a prispieva k špecifickému cieľu 5.1.2 v IROP, pretože cyklotrasy sa budú napájať na miestne komunikácie. Táto nadväznosť je typická pre riešenie integrovaných prvkov na území MAS Bebrava.

4.5. Inovatívne znaky stratégie CLLD

V oblasti Inovácií si komunita dala za cieľ zmeniť v prvom rade prvky investičného charakteru na území MAS Bebrava. Ako je zrejmé z kapitoly 4.3 tejto stratégie napríklad v šiestom špecifickom cieli si OZ definovalo uskutočniť inovatívnu zmenu v oblasti rekreačnej a turistickej malej infraštruktúry. Táto infraštruktúra na území takmer úplne absentuje. Na stretnutiach bolo dohodnuté vykonať v tejto oblasti inovatívne zmeny a zviditeľniť tak celé územie spolu s poskytnutím možností na využitie daností územia, ktorým je napríklad mnoho vodných plôch. Táto prírodná danosť predurčuje územie na inováciu v oblasti turizmu a rekreačnej infraštruktúry.

Ďalším inovatívnym znakom je budovanie cyklotrás za účelom dopravy obyvateľov do zamestnania, či detí do škôl. Inovatívny znak je v tom, že na území sa doposiaľ nenachádza ani jediná taká cyklotrasa a pre obyvateľov územia MAS Bebrava je takýto spôsob dopravy pomerne cudzí a nevyužívaný.

Inovačným znakom tejto stratégie je aj zavedenie úplne novej a neodskúšanej služby pre obyvateľov, ktorou je zakúpenie vozidiel pre spoločnú dopravu osôb, taktiež zdravotne postihnutých ako aj menej mobilných. Zavedenie takejto služby uvítajú všetci, ktorí dochádzajú za zdravotnou starostlivosťou do okresného mesta – centra poskytovania zdravotnej starostlivosti na území MAS Bebrava. Inovatívnym znakom stratégie MAS Bebrava je aj vytvorenie potenciálu na experimentálne pilotné projekty pre mládež, ktorá je organizovaná v združení Š.H.O.K., a ktorá by sa mala podieľať na aktivitách týkajúcich sa športových oblastí (súťaže, poznávacie podujatia). Inovatívnym prvkom tejto stratégie je aj zapájanie sa seniorov do diania v regióne a to podporou komunitných/spolkových aktivít uvedených v rámci špecifického cieľa č.4 tejto stratégie a to konkrétnie v Opatrení č. 10. Doposiaľ podobná aktivita na území nie je realizovaná a tak zavedením aktivít pre seniorov v oblasti komunitného života vylepšíme kvalitu života seniorov na území MAS Bebrava.

V rámci inovácií sme sa na území MAS Bebrava rozhodli využiť kreatívnym spôsobom aj existenciu termálneho prameňa v Bánovciach nad Bebravou a k tomu účelu je pripravených niekoľko projektových zámerov. Pákovým efektom by k tomu mal byť aj rozvoj služieb a s tým spojené aj vytvorenie nových pracovných miest v oblasti služieb na území MAS Bebrava.

Inováciami v tejto stratégii teda sú hlavne:

- rekonštrukcie infraštruktúr (miestne komunikácie, chodníky – zvýšenie bezpečnosti)
- nové služby zavedené pre vidiecke obyvateľstvo (doprava, turizmus atď.)
- zabezpečenie využitia daností regiónu (vodné plochy, termálny prameň),

- vybudovanie cyklotrás smermi do zamestnania
- podpora kultúrnych a komunitných aktivít

Tieto hlavné inovácie na území MAS Bebrava budú mať aj multiplikačné efekty v tom, že vybudovaním detských ihrísk predpokladáme u detí menej času stráveného pri počítači.

Pri budovaní turistickej infraštruktúry je predpokladaným multiplikačným efektom príchod väčšieho počtu turistov za krásami regiónu.

Pri založení nových SZČO predpokladáme multiplikačný efekt vo vytvorení nových pracovných miest v regióne.

Multiplikačným efektom by malo byť aj zvýšenie zručností a praktických skúseností žiakov na základných školách, ak im vybavíme laboratóriá a odborné učebne kvalitnou technikou a zariadením.

V prípade, že sa nám osvedčia multiplikačné efekty, budeme ich propagovať a v spolupráci s inými MAS a prezentovať, ako dobrú prax (best practices).

5. Implementačný rámec

5.1. Popis riadiaceho a implementačného procesu

5.1.1. Riadiaci proces – organizačná štruktúra MAS

Organizačná štruktúra Občianskeho združenia (OZ) MAS Bebrava je riešená v súlade so Štatútom/Stanovami OZ MAS Bebrava (v prílohe). Štruktúra OZ MAS Bebrava je nastavená v súlade s potrebami platného systému riadenia CLLD a je nasledovná.

a) Najvyšší orgán/

Názov v MAS Bebrava: **valné zhromaždenie**

b) Výkonný orgán

c) Názov v MAS Bebrava: výkonný orgán Štatutárny orgán

Názov MAS Bebrava Štatutárny orgán

Názov v MAS Bebrava: **Predsedá**

Podpredseda

d) Kontrolný orgán

Názov MAS Bebrava : revízna komisia

e) Monitorovací výbor

Názov MAS Bebrava : monitorovací výbor

f) Výberová komisia :

Názov MAS Bebrava : výberová komisia

Predseda MAS Bebrava:

Dňa 12.09.2014 na zhromaždení členov MAS Bebrava bol zvolený za predsedu (štatutár) p. Marián Chovanec - zvolený jednohlasne zo zúčastnených členov. Zúčastnilo sa 13 z 19 členov. Zápisnica dokladujúca priebeh hlasovania je zaradená v prílohách. Vzhľadom na pristúpenie 22 členov v priebehu 2 týždňov sa voľba predsedu MAS Bebrava zopakovala dňa 29.9.2014. Na tomto zhromaždení členov MAS Bebrava bol vo funkcií predsedu MAS Bebrava jednohlasne potvrdený p. Marián Chovanec. Zmena predsedu sa vykonáva v súlade so stanovami a platným Systémom riadenia CLLD, pričom MAS informuje do 10 dní o tejto zmene dotknuté orgány ako PPA aj pre systém ITMS2014+. Kancelária MAS vyhotovuje zápisnicu o voľbách do funkcie predsedu. Úlohy a povinnosti štatutárnych orgánov sú stanovené v Stanovách MAS Bebrava v súlade s platným Systémom riadenia CLLD.

Podpredseda MAS Bebrava:

Dňa 29.9.2014 sa po voľbe predsedu MAS Bebrava pristúpilo k hlasovaniu o podpredsedovi, ktorým sa jednohlasne stal za podnikateľský sektor Judr. Jozef Zemaník.

Zmena funkcie podpredsedu sa vykonáva v súlade so stanovami a platným Systémom riadenia CLLD, pričom MAS informuje do 10 dní o tejto zmene PPA dotknuté inštitúcie. Kancelária MAS vyhotovuje zápisnicu o voľbách do funkcie podpredsedu.

Výkonný orgán MAS Bebrava:

Dňa 29.09.2014 sa zhromaždenia členov MAS Bebrava zúčastnilo 35 z celkového počtu 41 členov. V pomernom zastúpení 17 záujmových skupín verejného sektora (ďalej ZSVS), 10 členov za záujmovú skupinu podnikateľského sektora (ďalej ZSPS), 8 zástupov záujmovej skupiny občianskeho sektora (ďalej ZSOS). Na tomto zasadaní bol 11 členný výkonný orgán jednohlasne zvolený v nasledujúcim zložení.:

1. ZUŠ Dezidera Kardoša	Mgr.art. Silvester Lavrík	- ZSOS
2. A POĎME	Ing. Anton Švela	- ZSOS
3. Športový klub Prusy	Mgr. Igor Súkeník	- ZSOS
4. Drienovec	Mgr. Veronika Štrbavá	- ZSOS
5. Obec Podlužany	Ing. Pavel Miksa	- ZSVS
6. Obec Veľké Chlievany	Bc. Zuzana Flórová	- ZSVS
7. Obec Ruskovce	Bc. Jaroslav Mlynek	- ZSVS
8. Obec Zlatníky	Milan Gešnábel	- ZSVS
9. Mestské kultúrne stredisko s.r.o.	Mgr. Zuzana Janáčová	- ZSPS
10. HLOBEX s.r.o.	Diana Hlobeňová	- ZSPS
11. Miroslav Žubor STAVMON	Miroslav Žubor	- ZSPS

Zápisnica dokladujúca priebeh hlasovania je zaradená v prílohách.

Zmena členov vo výkonom výbere sa vykonávajú v súlade so stanovami MAS a platným Systémom riadenia CLLD, pričom MAS informuje do 10 dní o tejto zmene dotknuté orgány a to vyhotovenou zápisnicou.

Kontrolný orgán MAS Bebrava:

Dňa 29.09.2014 sa zhromaždenia členov MAS Bebrava zúčastnilo 35 z celkového počtu 41 členov. V pomernom zastúpení 17 zástupcov obcí, 10 členov za podnikateľský sektor, 8

zástupov občianskych združení. Na tomto zasadnutí bol kontrolný orgán zvolená v nasledujúcom zložení.:

1. Športovo herný a outdoorový klub Mgr. Ondrej Kubala - ZSOS
2. Obec Otrhánky Ján Strempek - ZSVS
3. LASER IMPRESS Ing. Ivan Barančok - ZSPS

Zmena členov v kontrolnom orgáne (revíznej komisii) sa vykonávajú v súlade so stanovami a platným Systémom riadenia CLLD, pričom MAS pričom kancelária MAS vyhotovuje interné dokumenty a zápisnicu.

Koordinátori MAS Bebrava:

Mgr. Ondrej Kubala

Ing. Lukáš Studený

Koordinátori zabezpečujú práce súvisiace s koordináciou prípravy Stratégie MAS Bebrava pre nástroj CLLD/LEADER 2014-2020. Pripravujú podklady do Stratégie MAS Bebrava od členom OZ a zabezpečujú všetky workshopy a stretnutia ako ja medializáciu. Zabezpečujú činnosť a funkčnosť kancelárie OZ MAS Bebrava, plnia miesto kontaktného bodu pre obyvateľov z územia MAS Bebrava a prenášajú informácie z RO smerom k členom a obyvateľom vo vidieckej oblasti, čím napomáhajú príprave Stratégie MAS Bebrava. Odbornú stránku stratégie zabezpečuje externý dodávateľ, zmluvný partner Trenčianska regionálna rozvojová agentúra. Koordinátori zabezpečovali prípravu MAS Bebrava do udelenia štatútu MAS.

Kompetencie a úlohy jednotlivých orgánov OZ MAS Bebrava.

Valné zhromaždenie členov.

1. Valné zhromaždenie členov je najvyšším orgánom združenia a tvoria ho všetci členovia združenia z troch záujmových skupín. Úlohy a činnosti Valného zhromaždenia MAS Bebrava sú vymenované v Stanovách MAS Bebrava v súlade s platným Systémom riadenia CLLD.
2. Zasadnutie valného zhromaždenia členov zvoláva predseda najmenej jedenkrát ročne alebo najneskôr do 15 dní od doručenia písomnej žiadosti o jeho zvolanie aspoň jednej tretiny členov združenia a to písomnou alebo elektronickou pozvánkou s informáciou o programe zaslanou všetkým členom združenia.
3. Prvé zasadnutie zhromaždenia členov zvoláva prípravný výbor.
4. Zhromaždenie členov rozhoduje o najdôležitejších otázkach združenia, najmä:

- a) schvaľuje organizačné a vnútorné predpisy združenia,
  - b) prijíma základné rozvojové dokumenty združenia a kontroluje ich plnenie,
  - c) schvaľuje plán činnosti združenia a návrh rozpočtu na nasledujúce obdobie,
  - d) schvaľuje správu o činnosti výboru združenia a dozornej rady, správu o hospodárení a ročnú účtovnú uzávierku združenia,
  - e) volí a odvoláva zo svojich členov výbor združenia a dozornú radu,
  - f) schvaľuje strategiu CLLD a jej aktualizáciu,
  - g) schvaľuje stanovy, ich zmeny a doplnky,
  - h) rozhoduje o zániku združenia zlúčením s iným občianskym združením alebo dobrovoľným rozpustením a iné v súlade so stratégou CLLD,
  - i) stanovuje výšku, spôsob a termín úhrady členských príspevkov.
5. Valné zhromaždenie členov je uznášania schopné, ak je na zasadnutí zúčastnená minimálne polovica členov združenia.
  6. Pri hlasovaní na zasadnutí zhromaždenia členov má každý zúčastnený individuálny člen a zástupca jeden hlas.
  7. Na prijatie rozhodnutia zhromaždením členov sú potrebné dve tretiny hlasov zo zúčastnených členov, pričom pomer hlasovacích práv každej záujmovej skupiny nesmie byť vyšší ako 49%.
  8. Zo zasadnutí zhromaždenia členov sa vypracúva zápis.

Výkonný výbor

1. Výkonný výbor združenia.
2. Výbor má jedenásť členov - fyzické osoby, z toho:
  - a) traja členovia zastupujú ZSOS,
  - b) traja členovia zastupujú ZSPS,
  - c) traja členovia zastupujú ZSVS,
  - d) dvaja členovia sú neurčení.
3. Pokial' zloženie členov vo výkonom výbere klesne pod stanovenú hranicu, musí byť zvolané mimoriadne zasadnutie zhromaždenia členov združenia.
4. Zasadnutie výkonného výboru zvoláva predseda združenia podľa potreby, najmenej štyrikrát ročne.
5. Výkonný výbor je za svoju činnosť zodpovedný Zhromaždeniu členov a vykonáva najmä nasledovné činnosti:
  - a) riadi činnosť združenia v období medzi zasadnutiami Zhromaždenia členov,

- b) podáva informácie o činnosti združenia členom a verejnosti,
  - c) zaistňuje vedenie účtovníctva a evidencie všetkých písomností združenia,
  - d) zaistňuje vecne, organizačne a administratívne priebeh zasadnutí Zhromaždenia členov,
  - e) zabezpečuje vypracovanie organizačných a vnútorných predpisov združenia,
  - f) zabezpečuje návrh rozpočtu a plán činnosti združenia,
  - g) zabezpečuje správu o činnosti a hospodárení združenia,
  - h) rozhoduje o prijatí alebo vylúčení člena,
  - i) volí a odvoláva spomedzi svojich členov Predsedu a Podpredsedu združenia, pokial' ho nevolí najvyšší orgán,
  - j) zodpovedá za vypracovanie a implementáciu stratégie CLLD a jej aktualizáciu
  - k) zriaďuje svoju kanceláriu na zabezpečenie spravovania verejných prostriedkov, manažovania činnosti a realizáciu úloh združenia.
6. V prípade implementácie rozvojovej stratégie alebo iných programov a projektov na základe princípov prístupu „leader“:
- a) zriaďuje Výberovú komisiu a monitorovací výbor,
  - b) schvaľuje štatút Výberovej komisie a Monitorovacieho výboru,
  - c) volí a odvoláva členov Výberovej komisie,
  - d) na základe voľby vymenúva členov Monitorovacieho výboru,
  - e) predbežne schvaľuje projekty doporučené Výberovou komisiou na financovanie z Programu rozvoja vidieka a iných programov založených na princípoch prístupu „leader“,
  - f) vyhodnocuje realizáciu rozvojovej stratégie,
  - g) spolupodieľa sa na procese implementácie rozvojovej stratégie.
7. Výkonný výbor je uznášania schopný, ak sú na zasadnutí prítomné minimálne dve tretiny jeho členov. Na prijatie rozhodnutia výborom združenia sú potrebné najmenej dve tretiny hlasov zúčastnených členov.
8. Výkonný výbor je volený Zhromaždením členov na dobu troch rokov. Mandát člena výkonného výboru združenia zaniká:
- a) uplynutím funkčného obdobia,
  - b) odstúpením člena,
  - c) odvolaním člena zhromaždením členov združenia.

Výberová komisia

Pre výberovú komisiu platia pravidlá uvedené v kapitole 6.1.4.3 zo Systému riadenia CLLD 2014- 2020. Výberová komisia MAS v zmysle čl. 34 ods. 3, písm. c) a f) všeobecného nariadenia vykonáva výber ŽoNFP/ŽoPr podľa poradia ich prínosu k plneniu cieľov a zámerov stratégie CLLD a stanovuje výšku podpory.

1. Výberová komisia pozostávať minimálne z troch členov
2. Je zložená tak, aby odrážala požiadavku v zmysle nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, teda je zabezpečené, aby aspoň 50% hlasov rozhodnutí o výbere patrilo partnerom, ktorí nie sú orgánmi verejnej správy a bude umožnený výber písomným konaním.
3. Členovia výberovej komisie sú volení/odvolávaní nadpolovičnou väčšinou Výkonného výboru MAS Bebrava.
4. Člen výberovej komisie nemusí mať bydlisko sídlo ani prevádzku a nemusí pôsobiť ani na území MAS Bebrava. Pre jednu výzvu bude určená jedna výberová komisia.
5. Výkonný výbor MAS Bebrava menuje vždy novú výberovú komisiu pre každú výzvu, pričom jednotlivý členovia sa môžu opakovať. V rámci jednej výzvy môže byť menovaná len jedna výberová komisia na celú výzvu, výnimkou môže byť len výmena členov z opodstatnených dôvodov. Opodstatnenými dôvody sú najmä konflikt záujmov, úmrtie člena výberovej komisie, jeho dlhodobá pracovná neschopnosť alebo nečinnosť a pod. Činnosti, úlohy a zodpovednosti výberovej komisie sú v súlade so Systémom riadenia CLLD v platnom znení v Stanovách MAS Bebrava.

Monitorovací výbor MAS

MAS Bebrava do Monitorovacieho výboru združenia MAS Bebrava boli zvolení 3 členovia, pričom každý je z inej záujmovej skupiny

záujmová skupina verejného sektora:

záujmová skupina podnikateľského sektora:

záujmové skupina občianskeho sektora:

1. Monitorovací výbor MAS je orgánom, ktorý vykonáva najmä vyhodnotenie výstupov a výsledkov a monitorovanie realizácie projektov v rámci stratégie CLLD, pripravuje a vypracováva správy o implementácii stratégie, správy o monitoringu za ročné obdobie a pod. v zmysle ustanovení kapitoly 10 Systému riadenia CLLD.
2. Monitorovací výbor MAS na svojom prvom zasadnutí stanoví rozsah činnosti. Rozsah činnosti Monitorovacieho výboru MAS podlieha schváleniu Najvyššiemu orgánu alebo

Výkonnému orgánu v zmysle kapitoly 6.1.4.1, ods. 2, písm. d) zo systému CLLD 201-2020.

3. Členstvo v monitorovacom výbore MAS je nezlučiteľné s členstvom vo výkonnom orgáne združenia.

Spôsob voľby členov monitorovacieho výboru ako aj jeho úlohy sú stanovené v stanovách MAS podľa platného Systému riadenie CLLD.

Štatutárny orgán združenia MAS Bebrava

Predseda a podpredseda

1. Štatutárnym orgánom MAS sú predseda a podpredseda, ktorí vystupujú v mene MAS navonok a konajú samostatne. Ich úlohy sú popísané v Stanovách MAS Bebrava..
2. Predseda:
  - a) zvoláva a riadi zasadnutia výkonného výboru združenia,
  - b) zaistuje vecne, organizačne a administratívne priebeh zasadnutí výkonného výboru združenia,
  - c) jedná v mene združenia s tretími osobami a podpisuje s tým súvisiace písomnosti,
  - d) podpisuje zmluvy, predkladá platobnému orgánu projekty doporučené a predbežne schválené združeniu alebo pre subjekty pôsobiace na území združenia na čerpanie finančných prostriedkov z jednotlivých rozvojových programov a ďalšie dokumenty, určené pre riadiaci a platobný orgán.
  - e) schvaľuje harmonogram výziev5 na predkladanie projektových zámerov/ ŽoNFP/ŽoPr;
  - f) schvaľuje výzvu na predkladanie projektových zámerov/ ŽoNFP/ŽoPr;
  - g) schvaľuje zrušenie/zmenu výzvy na predkladanie projektových zámerov/ŽoNFP/ŽoPr.
3. V prípade, ak predseda združenia nemôže vykonávať svoje kompetencie, alebo ak výkonom určitej kompetencie poverí podpredsedu združenia, vykonáva jeho kompetencie podpredseda združenia.
4. Predseda a podpredseda sú volení výkonným výborom združenia na dobu troch rokov. Ak je predseda zvolený zo zástupcov ZSVS, podpredseda sa volí zo zástupcov ZSPS alebo ZSOS a opačne. Mandát predsedu a podpredsedu združenia zaniká uplynutím funkčného obdobia, jeho odstúpením alebo jeho odvolaním výborom združenia.
5. Predseda aj podpredseda konajú v rámci implementácie stratégie CLLD samostatne. Vo vzťahu k PRV SR 2014- 2020 predkladá na PPA záverečnú správu z výzvy na predkladanie ŽoNFP. Vo vzťahu k IROP predkladá na RO pre IROP Protokol o výbere žiadosti o príspevok z IROP.

Kontrolný orgán

MAS Bebrava má zvolený kontrolný orgán, pre ktorý platia pravidlá uvedené v kapitole 6.1.4.6 zo Systému riadenia CLLD 2014- 2020.

Kontrolný orgán

1. Kontrolný orgán združenia MAS Bebrava je revízna komisia. Úlohy a zodpovednosti členov kontrolného orgánu sa riadia podľa platných Stanov MAS Bebrava v súlade s platným Systémom riadenia CLLD. Má troch členov, z toho:
  - a) jeden zastupuje ZSOS,
  - b) jeden zastupuje ZSPS,
  - c) jeden zastupuje ZSVS.
2. Pokial' zloženie členov v kontrolnom orgáne klesne pod stanovenú hranicu, musí byť zvolané mimoriadne zasadnutie zhromaždenia členov združenia.
3. Členstvo v kontrolnom orgáne je nezlučiteľné s členstvom v iných orgánoch združenia, okrem v zhromaždení členov združenia, ako najvyššom orgáne.
4. Zasadnutie kontrolného orgánu sa koná podľa potreby, najmenej jedenkrát ročne alebo na požiadanie predsedu alebo zhromaždenia členov združenia.
5. Kontrolný orgán:
  - a) dozerá na správnosť činnosti a finančného hospodárenia združenia,
  - b) prejednáva a rieši stážnosť členov,
  - c) informuje výbor združenia a zhromaždenie členov združenia o výsledkoch kontrol, v prípade zistenia závažných nedostatkov zvoláva zhromaždenie členov združenia,
  - d) kontroluje dodržiavanie stanov a vnútorných predpisov.
6. Kontrolný orgán je volený zhromaždením členov združenia na dobu troch rokov. Mandát člena kontrolného orgánu zaniká:
  - a) uplynutím funkčného obdobia,
  - b) odstúpením člena,
  - c) odvolaním člena zhromaždením členov združenia.

Organizačnú štruktúru MAS, Personálne zloženie jednotlivých orgánov, Štatúty, interné smernice a stanovy MAS uvádzame v prílohe.

Odborný hodnotiteľ

1. Cieľom procesu posúdenia projektového zámeru a odborného hodnotenia ŽoNFP/ŽoPr je vykonať odborné, objektívne, nezávislé a transparentné posúdenie súladu projektového zámeru/ ŽoNFP/ŽoPr s kritériami, odborného hodnotenia. Odborní hodnotitelia vykonávajú hodnotenie na základe kritérií:
  - a) v prípade PRV SR 2014 - 2020 - definovaným MAS v schválenej stratégii CLLD,
  - b)v prípade IROP – definovaných MAS v ŽoNFP predloženej na základe výzvy RO IROP v súlade s kapitolou 4.2 ods. 3 písm. b) (realizáci stratégie CLLD).
- 2.Za výber odborných hodnotiteľov, ktorí budú vykonávať posúdenie/odborné hodnotenie, zodpovedá MAS v rámci PRV SR 2014 - 2020, v rámci IROP RO pre IROP. MAS, resp. Výber odborných hodnotiteľov sa pričom vykoná výber na základe transparentných kritérií.
3. Hodnotiteľ je povinný pred účasťou na odbornom hodnotení podpísat' Čestné vyhlásenie o nestrannosti, zachovaní dôvernosti informácií a vylúčení konfliktu záujmov. Povinnosti, ktoré z tohto čestného vyhlásenia vyplývajú, trvajú aj po ukončení vzťahu s MAS.
Systém riadenia CLLD 2014 - 2020 Strana 34 je povinný pred účasťou na odbornom hodnotení podpísat' Čestné vyhlásenie o nestrannosti, zachovaní dôvernosti informácií a vylúčení konfliktu záujmov. Povinnosti, ktoré z tohto čestného vyhlásenia vyplývajú, trvajú aj po ukončení vzťahu s MAS.
4. MAS zabezpečí pridelovanie ŽoPr odborným hodnotiteľom (napr. náhodné pridelovanie žrebovaním, náhodný výber, využitie výpočtovej techniky a pod.) pričom platí pravidlo, že jedna ŽoPr je pridelená dvom odborným hodnotiteľom.
5. MAS v rámci PRV SR 2014-2020 je povinná zabezpečiť pridelovanie ŽoNFP odborným hodnotiteľom náhodným výberom prostredníctvom funkcia v ITMS2014+ pričom platí pravidlo, že jedna ŽoNFP je pridelená dvom odborným hodnotiteľom. V prípade nefunkčnosti ITMS2014+ MAS zabezpečí pridelovanie ŽoNFP odborným hodnotiteľom (napr. náhodné pridelovanie žrebovaním, náhodný výber, využitie výpočtovej techniky a pod.). Postupy pridelovania ŽoNFP odborným hodnotiteľom sú pre MAS uvedené v príručke pre prijímateľa LEADER.
6. MAS preverí, či odborný hodnotiteľ nie je zamestnancom niektorého zo žiadateľov, ktorý predkladá projektový zámer, resp. ŽoNFP/ŽoPr, nie je blízkou alebo spriaznenou osobou so žiadateľom, resp. zamestnancom žiadateľa alebo sa nenachádza v akomkoľvek konflikte záujmov v zmysle kapitoly 5. Systému riadenia CLLD. V prípade zistenia akéhokoľvek konfliktu záujmov bude

v prípade PRV SR vylúčený z odborného hodnotenia príslušnej výzvy

- v prípade IROP vylúčený z hodnotenia konkrétnej ŽoPr s ktorou existuje podozrenie na konflikt záujmov.
7. Odborní hodnotitelia projektový zámer/ŽoNFP/ŽoPr posudzujú/hodnotia samostatne a ako celok vrátane povinných príloh.
8. Odborní hodnotitelia zaznamenávajú do hodnotiaceho hárku:
- písomne posudzovanie projektových zámerov,
  - písomne, resp. elektronicky prostredníctvom ITMS2014+ (ak relevantné pre PRV SR 2014 - 2020) hodnotenie ŽoNFP,
  - písomne pri ŽoPr.
- Po ukončení posudzovania/hodnotenia odovzdajú kompletne vyplnený a podpísaný hodnotiaci hárok výberovej komisii.
9. V prípade, ak je rozdiel medzi celkovým bodovým hodnotením prvého a druhého odborného hodnotiteľa vyšší ako 10 bodov, určí Výberová komisia (v prípade IROP projektový manažér) výberom v zmysle ods. 4 a ods. 5 tejto kapitoly tretieho odborného hodnotiteľa (arbitra). Tretí odborný hodnotiteľ zaznamenáva posudzovanie projektových zámerov/hodnotenie ŽoNFP/ŽoPr do hodnotiaceho hárku zmysle postupov podľa ods. 86 tejto kapitoly. Z bodového hodnotenia tretieho hodnotiteľa Výberová komisia urobí aritmetický priemer s bodovým hodnotením jedného z dvojice odborných hodnotiteľov, ku ktorému je hodnotenie tretieho odborného hodnotiteľa bližšie. Toto výsledné bodové hodnotenie sa považuje za záväzné posúdenie projektového zámeru/hodnotenie ŽoNFP/ŽoPr.
10. MAS pri posúdení projektových zámerov a hodnotení ŽoNFP/ŽoPr zodpovedá za dodržiavanie princípov transparentnosti, rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie a dodržiavania horizontálnych princípov v zmysle čl. 7 a 8 všeobecného nariadenia.
11. MAS pri posúdení projektových zámerov a odbornom hodnotení ŽoNFP/ŽoPr dodržiava minimálne princíp štyroch očí, ak niektoré z ustanovení Systému riadenia CLLD nevyžadujú aplikovanie prísnejších kontrolných mechanizmov.
12. V hodnotiacom procese je MAS povinná v prípade akéhokoľvek podozrenia nasvedčujúceho, že bol alebo mohol byť spáchaný trestný čin (napr. subvenčný podvod v súlade s § 225 Trestného zákona, poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločenstiev v súlade s § 261 Trestného zákona, falšovanie a pozmeňovanie verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzáver, úradného znaku a úradnej značky v súlade s § 352 Trestného zákona), takúto skutočnosť podľa § 3 ods. 2 Trestného poriadku oznámiť bezodkladne orgánom činným v trestnom konaní.

5.1.2. Implementačný proces

V tejto kapitole podrobnejšie popíšeme proces výberu, hodnotenie a schvaľovanie ŽoNFP a to od vyhlásenia výzvy, cez príjem projektov, hodnotenie žiadostí na úrovni MAS, na úrovni PPA, respektíve na úrovni IROP až po schválenie ŽoNFP. MAS Bebrava sa rozhodla zvoliť jednokolový výber projektov v súlade kapitolou 9 Systému riadenia CLLD 2014-2020.

Celý proces začína zostavením indikatívneho harmonogramu výziev, v ktorom budú zohľadnené plánované termíny vyhlásenia výziev, a ktorý je prvou informáciou pre žiadateľov o úmysle vypísať výzvu v určitom časovom úseku. Tento harmonogram predloží MAS Bebrava elektronicky na PPA. Ak posun vyhlásenia výzvy v porovnaní s plánovaným termínom bude väčší ako štyri mesiace alebo v prípade vecných zmien v údajoch, bude harmonogram aktualizovaný v súlade s dokumentom Systém riadenia CLLD 2014 -2020.

MAS Bebrava zašle najneskôr 15 dní pred plánovaným zverejnenia výzvy návrh výzvy na posúdenie PPA.

Výzvy vyhlasované MAS Bebrava môžu mať formu:

- a) uzavretej výzvy – má stanovený presný dátum jej vyhlásenia a jej uzavretia, pričom dĺžka trvania uzavretej výzvy nesmie byť kratšia ako 30 pracovných dní.
- b) otvorenej výzvy – jej dĺžka trvania je závislá od disponibilných finančných prostriedkov, ktorých vyčerpanie je dôvodom na uzavretie výzvy. Poskytovateľ musí na svojom webovom sídle zverejniť informáciu, že plánuje ukončenie výzvy z dôvodu blížiaceho sa vyčerpania alokácie finančných prostriedkov najmenej 15 pracovných dní pred predpokladaným uzavretím výzvy.

Výzvy vyhlasované MAS Bebrava budú obligatórne obsahovať náležitosti v súlade s ods. 6)

Predpokladaný podiel na implementačnom procese

Aktivita	RO PRV	PPA	RO IROP	NO	VO	MV	KO	OH	VK	KAN	KP
príprava výzvy											
konzultácie a školenia pre možných užívateľov											
komunikačná kampaň											
zber a formálne hodnotenie žiadostí											

administratívne hodnotenie žiadostí					█			█		█
vecné hodnotenie žiadostí					█			█		
Hodnotiaca správa								█	█	█
administratívna kontrola a vecná kontrola žiadostí		█	█		█				█	█
schválenie úspešných žiadostí		█			█				█	█
zmluva s prijímateľom		█			█				█	█
kontrola monitorovacích správ		█			█	█			█	█
príprava a schválenie žiadosti o platbu					█				█	█
kontrola na mieste	█	█	█			█	█		█	█
predbežné a ex-post hodnotenie stratégie					█	█	█		█	
návrhy na zmeny stratégie					█	█	█		█	
schválenie zmien stratégie	█				█					

Legenda:

- RO PRV – riadiaci orgán PRV
- PPA – pôdohospodárska platobná agentúra
- RO IROP – riadiaci orgán IROP
- NO – najvyšší orgán MAS
- VO – výkonný orgán MAS
- MV – monitorovací výbor MAS
- KO – kontrolný orgán MAS
- OH – odborní hodnotitelia MAS
- VK – výberová komisia MAS
- KAN – kancelária MAS
- KP – konečný prijímateľ – prekladateľ projektu

Výzvy v rámci stratégie sa uskutočňujú podľa harmonogramov zverejnených na webovom sídle MAS, PPA a RO IROP. MAS informuje aj ďalšími dostupnými komunikačnými prostriedkami.

Proces implementácie

p.č.	proces	zodpovedný orgán s podporou PRV	zodpovedný orgán s podporou IROP	zodpovedný orgán s podporou z iných zdrojov	časový rámec v dňoch
1	príprava výzvy		kancelária MAS, NO MAS	kancelária MAS, NO MAS	20
2	zber žiadostí		kancelária MAS	kancelária MAS	40
3	otváranie obálok a administratívna kontrola žiadosti		Výberová komisia	Výberová komisia	2
4	kontrola oprávnenosti, kontrola výdavkov a kritérií		Výberová komisia	Výberová komisia	5
5	odborné hodnotenie žiadosti		odborní hodnotitelia		5
6	doplnenie chýbajúcich náležitostí a 2. kontrola a odborné hodnotenie		výberová komisia, kancelária MAS		10
7	schvaľovanie žiadosti 1. zoznam vyradených pre formálne nedostatky, 2. zoznam žiadostí, ktoré nesplnili administratívne podmienky pre VO, 3. konečné rozhodnutie o zozname odporúčajúcom schváliť na financovanie		Výberová komisia	Výberová komisia	1

8	schválenie žiadosti pre vyradenie na základe nesplnenia administratívnych podmienok		NO MAS	NO MAS	1
9	písomné námietky voči vyradeniu		konečný prijímateľ	konečný prijímateľ	8
10	prerokovanie námietok		NO MAS	NO MAS	3
11	zaslanie protokolu o výbere projektov MAS		NO MAS	NO MAS	2
12	administratívna kontrola schválených projektov		kancelária MAS		40
13	príprava a podpis zmluvy s KP o poskytnutí NFP		kancelária MAS, predseda a KP	predseda, kancelária MAS a KP	15
14	Orientačná dĺžka trvania výzvy	152 dní	152 dní*	97 dni	

* Lehota je orientačná, pretože výzva na podávanie ŽoPr na projekt s finančnou podporou z IROP bude otvorená.

Legenda:

- NO – najvyšší orgán MAS
- RO PRV – riadiaci orgán PRV
- PPA – pôdohospodárska platobná agentúra
- RO IROP – riadiaci orgán IROP
- KP – konečný prijímateľ – prekladateľ projektu

v kapitole 9.1 uvedenej v dokumente Systém riadenia CLLD 2014 – 2020.

5.1.2.1 Výzvy MAS Bebrava v rámci PRV

Výzva na predkladanie Žiadostí o NFP

MAS Bebrava sa rozhodla pre výber projektov prostredníctvom jedného kola (výzva na predkladanie ŽoNFP).

MAS Bebrava bude postupovať v súlade s ods. 2) až 7) uvedenými v kapitole č. 9.1 v dokumente Systém riadenia CLLD 2014 – 2020 a príručkou pre žiadateľa/prijímateľa v platnom znení a v súlade s indikatívnym harmonogramom výziev. MAS Bebrava vyhlási výzvu na predkladanie ŽoNFP zverejnením v systéme ITMS2014+ pre projekty financované z EPFRV. Po vypracovaní výzvy na predkladanie ŽoNFP zo strany MAS v ITMS2014+ pred jej oficiálnym zverejnením vykoná PPA kontrolu do 5 pracovných dní a aktivuje ju. Jednotlivé kroky vyhlásenia výzvy budú v súlade so Systémom riadenia CLLD v platnom znení Príručkou pre žiadateľa/prijímateľa. MAS uvarení výzvu na predkladanie ŽoNFP aj na svojom webovom sídle (www.masbebrava.sk), avšak toto zverejnenie má iba informatívny charakter bez právnych účinkov a za oficiálne zverejnenie s právnymi účinkami (možnosť podať ŽoNFP) sa považuje zverejnenie v systéme ITMS2014+.

Počas implementácie stratégie CLLD bude na každú činnosť, ktorá je uvedená v stratégií v rámci príslušného opatrenia vyhlásená minimálne jedna výzva. MAS Bebrava v rámci Výziev na predkladanie ŽoNFP pre príslušné opatrenia uvarení nasledovné náležitosti – formálne náležitosti a podmienky poskytnutia príspevku.

Zmena / zrušenie výzvy

Podrobnejší popis ako postupovať pri zmene výzvy, resp. pri zrušení výzvy je uvedený v Systéme riadenia CLLD 2014-2020. Všetky uvedené náležitosti vo Výzve na implementáciu stratégie CLLD MAS Bebrava budú v súlade so schválenou stratégou CLLD, príp. Dodatkami k stratégií MAS a internými predpismi.

Konanie o ŽoNFP, príjem a registrácia ŽoNFP

Žiadateľ doručuje ŽoNFP elektronicky prostredníctvom verejnej časti ITMS2014+ a v písomnej forme na adresu určenú v predmetnej výzve. Dňom doručenia ŽoNFP na adresu MAS Bebrava sa začína konanie o žiadosti. ŽoNFP musí byť podaná riadne, včas a vo forme

určenej v zverejnenej výzve. Podrobny opis Konania o Žiadosti o NFP je uvedený v bode 9.5.1 Systému riadenia CLLD 2014-2020.

Formálne náležitosti označenia obálky/balíka rieši výzva na predkladanie ŽoNFP ako i Systém riadenia CLLD 2014-2020 v časti 9.5.2. MAS Bebrava následne v rámci administratívneho overenia overí splnenie podmienok doručenia ŽoNFP a ostatných podmienok poskytnutia príspevku, určených vo výzve. Podrobny opis príjmu a registrácie ŽoNFP na úrovni MAS je uvedený v bode 9.5.2 Systému riadenia CLLD 2014-2020.

MAS je oprávnená pri vzájomnej komunikácii so žiadateľom/prijímateľom využívať elektronický spôsob komunikácie a to prostredníctvom e-mailu (napr. pri zasielaní výzvy na doplnenie), pričom elektronický systém musí byť nastavený tak, že MAS obdrží „Potvrdenie o prijatí a Potvrdenie o prečítaní“. V prípade ak ho MAS neobdrží je povinná predmetnú výzvu zaslať písomne (doporučene).

Následne MAS zabezpečí odborné hodnotenie, ktoré bude realizované v súlade so Systémom riadenia CLLD v platnom znení, kapitola 9.5.5..

Hodnotitelia vykonávajú odborné hodnotenie v priestoroch určených MAS. Aplikáciou rozlišovacích kritérií v ITMS2014+ výberová komisia stanoví poradie ŽoNFP a vypracuje záverečnú správu z výzvy, v ktorej navrhne PPA pre jednotlivé ŽoNFP vydanie konkrétneho rozhodnutia (rozhodnutie o schválení/neschválení ŽoNFP, rozhodnutie o zastavení konania). Záverečná správa z výzvy musí byť predložená PPA vo 45 pracovných dní odo dňa ukončenia výzvy. PPA po kontrole bud' vyzve na opravu zistených nedostatkov alebo ak nezistí žiadne nedostatky tak zašle zoznam schválených ŽoNFP príslušnej MAS, ktorá ho zasiela príslušnému samosprávnemu kraju za účelom predchádzania rizika dvojitého financovania. Na základe skutočnosti zistených v rámci konania o ŽoNFP vydá PPA: Rozhodnutie o schválení, rozhodnutie o neschválení alebo rozhodnutie o zastavení konania a to do 35 dní od predloženia záverečnej správy z výzvy (do lehoty sa nezapočítava doba potrebná na doplnenie). Právny nárok na poskytnutie príspevku vzniká nadobudnutím účinnosti zmluvy o poskytnutí NFP. Nie je však garantované reálne uhradenie zazmluvnej výšky príspevku, pretože to je viazané na splnenie podmienok v zmluve po poskytnutí NFP.

Všeobecné podmienky poskytnutia NFP PRV

Všeobecné podmienky poskytnutia NFP sú stanovené v dokumente výberové a hodnotiace kritéria CLLD MAS Bebrava „Výberové kritériá pre výber projektov, hodnotiace a rozlišovacie kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenia PRV SR 2014-2020 MAS BEBRAVA“

Splnenie všeobecných podmienok sa bude preukazovať čestným prehlásením podpísaným štatutárom žiadateľa o NFP.

Výberové kritériá PRV

Výberové kritériá pre ŽoNFP pre PRV sú stanovené v dokumente výberové a hodnotiace kritéria CLLD MAS Bebrava, ktorá je prílohou stratégie MAS „*Výberové kritériá pre výber projektov, hodnotiace a rozlišovacie kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenia PRV SR 2014-2020 MAS BEBRAVA*“.

Hodnotiace kritériá Žiadostí o NFP (bodovacie kritériá)

Pre jednotlivé typy podporovaných projektov stanovila MAS Bebrava hodnotiace kritériá. Hodnotiacimi kritériami sa MAS Bebrava snažila dosiahnuť nastavenie bodového hodnotenia predložených ŽoNFP tak, aby bolo v ňom zabezpečené plnenie stanovených ukazovateľov a aby bodovanie zodpovedalo prínosu projektu k dosahovaniu vytýčených zmien na území MAS Bebrava. Hodnotiace a bodovacie kritériá pre jednotlivé opatrenie pre PRV sú stanovené v dokumente výberové a hodnotiace kritéria CLLD MAS Bebrava, ktorá je prílohou stratégie MAS s názvom „*Výberové kritériá pre výber projektov, hodnotiace a rozlišovacie kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenia PRV SR 2014-2020 MAS BEBRAVA*“.

Rozlišovacie kritériá podľa poradia dôležitosti:

Rozlišovacie kritériá pre podľa poradia dôležitosti pre jednotlivé opatrenie v PRV sú stanovené v dokumente výberové a hodnotiace kritéria CLLD MAS Bebrava, ktorá je prílohou stratégie MAS „*Výberové kritériá pre výber projektov, hodnotiace a rozlišovacie kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenia PRV SR 2014-2020 MAS BEBRAVA*“.

5.1.2.2 Výzvy MAS Bebrava v rámci IROP.

Všeobecné podmienky a kritéria pre výber projektov (resp. ŽoNFP) v rámci IROP

Pri stanovovaní kritérií pre výber projektov sa MAS Bebrava bude riadiť:

- Hlavnými zásadami výberu operácií definovanými v IROP pre Prioritnú os č. 5 Miestny rozvoj vedený komunitou,
- Kritériami pre výber projektov – hodnotiace kritéria pre hodnotenie o NFP v rámci IROP prioritná os 5, ktoré sú pre MAS záväzné.

MAS definuje hodnotiace, výberové a rozlišovacie kritéria. V prípade hodnotiacich kritérií a výberových kritérií môžu byť ich súčasťou aj hodnotiace kritéria a výberové kritéria definované RO pre IROP.

Kritériá pre výber projektov IROP – hodnotiace kritériá pre hodnotenie žiadostí o NFP v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu, Prioritná os 5 pre výzvy vyhlasované miestnou akčou skupinou

Špecifický cieľ 5.1.1 – Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií

P.č .	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
1.	Príspevok navrhovaného projektu k cieľom a výsledkom IROP a PO 5				
1.1	Súlad projektu s programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja VÚC/obce a územnoplánovacou dokumentáciou	Posudzuje sa súlad projektu s programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PR) vyššieho územného celku resp. programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce resp. spoločným programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí (SPR) a súlad s akčným plánom príslušného PR. Posudzuje sa tiež súlad s územnoplánovacou dokumentáciou (ak relevantné).	Vylučujúce kritérium	áno	Projekt je v súlade s PR/SPR. Projekt je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou.
				nie	Projekt nie je v súlade s PR/SPR. Projekt nie je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou.
				N/A	Ak nie je relevantné.

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria		
1.2	Súlad projektu so stratégiou MAS	Posudzuje sa súlad projektu so schválenou stratégou MAS.	Vylučujúce kritérium	áno	Projekt je v súlade so stratégou MAS.		
				nie	Projekt nie je v súlade so stratégou MAS.		
2.	Navrhovaný spôsob realizácie projektu						
2.1	Príspevok projektu k udržaniu zamestnanosti	Posudzuje sa, či počas doby udržateľnosti nedôjde k poklesu zamestnanosti v podniku vo vzťahu k podporeným aktivitám projektu.	Vylučujúce kritérium	áno	Podporenými aktivitami nedôjde k poklesu zamestnanosti v podniku.		
				nie	Podporenými aktivitami dôjde k poklesu zamestnanosti v podniku.		
3.	Administratívna a prevádzková kapacita žiadateľa						
	kritéria pre túto kategóriu RO pre IROP nestanovuje						
3.1	Administratívna kapacita je spôsobilá na implementáciu projektu	Posudzuje sa, či je dostatočná administratívna a prevádzková kapacita na bezproblémovú implementáciu projektu	Vylučujúce kritérium	A/N	Pre implementáciu projektu je zabezpečená dostatočná administratívna a prevádzková kapacita		
					Pre implementáciu projektu nie je zabezpečená dostatočná administratívna a prevádzková kapacita		
4.	Finančná a ekonomická stránka projektu						
4.1	Vecná oprávnenosť výdavkov projektu - obsahová oprávnenosť,	Posudzuje sa, či sú žiadane výdavky projektu vecne (obsahovo) oprávnené v zmysle riadiacej dokumentácie	Vylučujúce kritérium	áno	70% a viac finančnej hodnoty žiadateľom definovaných celkových nárokovaných výdavkov projektu		

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
	účelnosť a účinnosť	IROP upravujúcej oblast' oprávnenosti výdavkov, resp. výzvy, či sú účelné z pohľadu dosahovania stanovených cielov projektu (t.j. či sú potrebné/nevyhnutné na realizáciu aktivít projektu) a či spĺňajú zásadu účinnosti (t.j. plnenie stanovených cielov a dosahovanie plánovaných výsledkov). <i>Pozn.:</i> <i>V prípade identifikácie neoprávnených výdavkov projektu sa v procese odborného hodnotenia výška celkových oprávnených výdavkov projektu adekvátne zníži.</i>		nie	je vecne oprávnených (obsahová oprávnenosť, účelnosť a účinnosť). Menej ako 70% finančnej hodnoty žiadateľom definovaných celkových nárokovaných výdavkov projektu je vecne oprávnených (obsahová oprávnenosť, účelnosť a účinnosť).

Špecifický cieľ 5.1.2 – Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
1.	Príspevok navrhovaného projektu k cieľom a výsledkom IROP a PO 5				

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria		
1.1	Súlad projektu s programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja VÚC/obce a územnoplánovacou dokumentáciou	Posudzuje sa súlad projektu s programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce resp. spoločným programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí (SPR) a súlad s akčným plánom príslušného PR. Posudzuje sa tiež súlad s územnoplánovacou dokumentáciou (ak relevantné).	Vylučujúce kritérium	áno	Projekt je v súlade s PR/SPR. Projekt je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou.		
				nie	Projekt nie je v súlade s PR/SPR. Projekt nie je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou.		
				N/A	Ak nie je relevantné.		
1.2	Súlad projektu so stratégiou MAS	Posudzuje sa súlad projektu so schválenou stratégiou MAS.	Vylučujúce kritérium	áno	Projekt je v súlade so stratégou MAS.		
1.2	Súlad projektu so stratégiou MAS	Posudzuje sa súlad projektu so schválenou stratégiou MAS.	Vylučujúce kritérium	nie	Projekt nie je v súlade so stratégou MAS.		
2.	Navrhovaný spôsob realizácie projektu						
2.1	Príspevok projektu k podpore, rozvoju alebo posilneniu vztáhov	Posudzuje sa, či projekt má preukázateľný dopad na podporu, rozvoj alebo posilnenie vztáhov medzi mestom a jeho okolitým zázemím obcí alebo medzi obcou ako rozvojovým pólom a jej sídelným zázemím.	Vylučujúce kritérium	áno	Projekt má dopad na podporu, rozvoj alebo posilnenie vztáhov.		
				nie	Projekt nemá dopad na podporu, rozvoj alebo posilnenie vztáhov.		
3.	Administratívna a prevádzková kapacita žiadateľa						
	kritéria pre túto kategóriu RO pre IROP nestanovuje						
3.1	Administratívna kapacita je spôsobilá	Posudzuje sa, či je dostatočná administratívna a	Vylučujúce kritériu	A/N	Pre implementáciu projektu je zabezpečená		

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
	na implementáciu projektu	prevádzková kapacita na bezproblémovú implementáciu projektu	m		dostatočná administratívna a prevádzková kapacita Pre implementáciu projektu nie je zabezpečená dostatočná administratívna a prevádzková kapacita
4.	Finančná a ekonomická stránka projektu				
4.1	Vecná oprávnenosť výdavkov projektu - obsahová oprávnenosť, účelnosť a účinnosť	Posudzuje sa, či sú žiadane výdavky projektu vecne (obsahovo) oprávnené v zmysle riadiacej dokumentácie IROP upravujúcej oblasť oprávnenosti výdavkov, resp. výzvy, či sú účelné z pohľadu dosahovania stanovených cieľov projektu (t.j. či sú potrebné/nevyhnutné na realizáciu aktivít projektu) a či splňajú zásadu účinnosti (t.j. plnenie stanovených cieľov a dosahovanie plánovaných výsledkov). <i>Pozn.:</i> <i>V prípade identifikácie neoprávnených výdavkov projektu sa v procese odborného hodnotenia výška celkových oprávnených výdavkov projektu adekvátne zníži.</i>	Vylučujúce kritérium	áno	70% a viac finančnej hodnoty žiadateľom definovaných celkových nárokovaných výdavkov projektu je vecne oprávnených (obsahová oprávnenosť, účelnosť a účinnosť).
				nie	Menej ako 70% finančnej hodnoty žiadateľom definovaných celkových nárokovaných výdavkov projektu je vecne oprávnených (obsahová oprávnenosť, účelnosť a účinnosť).

Rozlišovacie kritériá slúžia na určenie poradia v prípade rovnakého počtu bodov dosiahnutého viacerými v odbornom hodnotení (t.j. ak dve alebo viac ŽoNFP dosiahli rovnaké bodové hodnotenie a alokácia určená vo výzve nepostačuje na schválenie všetkých takýchto ŽoNFP). Rozlišovacie kritériá MAS určí primárne z bodovaných hodnotiacich kritérií z odborného hodnotenia ŽoNFP, pričom môže vybrať jedno alebo viacero z týchto kritérií. Zmena hodnotiacich kritérií ako aj zmena výberových kritérií vypracovaných MAS podlieha schváleniu zo strany MPRV SR.

**Program
rozvoja vidieka SR
2014-2020**

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka:
Európa investuje do vidieckych oblastí

Dodatok č.: 1

Názov stratégie CLLD: Stratégia MAS Bebrava

Názov MAS: Miestna akčná skupina Bebrava, o.z.

Dňa 24.11.2016 bol Valným zhromaždením členov združenia Miestnej akčnej skupiny Bebrava schválený a prijatý Dodatok k stratégii v súlade so stanovami občianskeho združenia.

S dodatkom sa mali všetci členovia možnosť zoznámiť ešte pred konaním Valného zhromaždenia členov združenia. Úprava bola spracovaná v súlade s metodikou a doplňujúcimi informáciami získanými na seminári.

Po prezentácii týchto úprav a zodpovedaní doplňujúcich otázok pristúpili zúčastnení k hlasovaniu. Týmto hlasovaním prítomní jednomyselne predkladaný dodatok k Stratégií MAS Bebrava prijali. Zároveň sa vyjadrili k potrebe pokračovať v započatom úsilí a odovzdať súvisiace dokumenty k Výzve č. 20/PRV/2016 na Opatrenie 19, (podopatrenie 19.2) do 02.12.2016.

„Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Európa investuje do vidieckych oblastí.“

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka:
Európa investuje do vidieckych oblastí

Program
rozvoja vidieka SR
2014-2020

Dodatok č.: 2

Názov stratégie CLLD: Stratégia MAS Bebrava

Názov MAS: Miestna akčná skupina Bebrava, o.z.

Dňa 27.06.2017 bol Valným zhromaždením členov združenia Miestnej akčnej skupiny Bebrava schválený a prijatý Dodatok č. 2 k stratégií v súlade so stanovami občianskeho združenia.

S dodatkom č. 2 sa mali všetci členovia možnosť zoznámiť ešte pred konaním Valného zhromaždenia členov združenia. Úprava bola spracovaná v súlade s metodikou a doplňujúcimi informáciami získanými na seminári.

Po prezentácii týchto úprav a zodpovedaní doplňujúcich otázok pristúpili zúčastnení k hlasovaniu. Týmto hlasovaním prítomní predkladaný dodatok č. 2 k Stratégií MAS Bebrava k Výzve č. 21/PRV/2017 na Opatrenie 19, (podopatrenie 19.2) prijali.

„Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Európa investuje do vidieckych oblastí.“

5.2 Akčný plán

Akčný plán je bližšou špecifikáciou opatrení určených na dosiahnutie cieľov stratégie. Stanovuje aké aktivity budú realizované a za akých podmienok. Opatrenie, ktoré MAS plánuje vo svojej stratégii CLLD musia byť v súlade nariadeniami (EÚ) č.1305/2013. MAS Bebrava má zdefinované štyri špecifické ciele, ktoré sú popísané v časti Strategický rámec tejto stratégie. V každom zdefinovanom špecifickom cieli si MAS Bebrava vytýčila dosiahnutie parametrov, ktoré budú podliehať priebežnému hodnoteniu implementácie stratégie na území MAS Bebrava. Špecifické ciele sú dosahované pomocou Opatrení. Aktivity v Opatreniach predstavujú základné prvky, pomocou ktorých zabezpečíme plnenie špecifických cieľov. Opatreniam sú v tejto kapitole priradené čísla, ktoré sú im priradené na základe finančnej alokácie a tá zodpovedá počtu predbežne získaných projektových zámerov na území MAS Bebrava. Opatrenia sú rozdelené na Opatrenia financované z EPFRV, Opatrenia financované z EFRR a Opatrenia financované z iných zdrojov, vrátane zdrojov MAS Bebrava.

Vzhľadom na zníženú alokáciu pre MAS Bebrava budú opatrenia Špecifického cieľa 1 a 2 rozdelené do častí A) Základnú alokáciu, kde budú podporené opatrenia

Opatrenie č. 2, 3, 8 a 6, a do častí B) Dodatočná výkonnostná alokácia, kde budú podporené opatrenia:

Opatrenie č. 2, 5, 3, 8 a 6, 12

Opatrenia Špecifického cieľa 3 a 4, podporené v rámci EFRR budú vzhľadom k zníženej alokácie rozdelené do častí : A) Základná alokáciu, kde budú podporené opatrenia

Opatrenie č. 4, 9, 1, 10, a do častí B) Dodatočná výkonnostná alokácia, kde budú podporené opatrenia

Opatrenie č. 11 a 7, 4, 9, 12, 1, 10

Prehľadná tabuľka Opatrení v Stratégii MAS Bebrava.

Časť A.) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS

PRV	Opatrenie	váha v %	Suma rozdelená na Opatrenia	Číslo Opatrenia
7.2	Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov , regenerácia verejných priestranstiev, parkov, oddychových zón	22,22	200 000,00	2
7.4	investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteárov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov	22,22	200 000,00	2
7.4	zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia	3,33	30 000,00	8
7.5	Turistické informácie, rekreačná a turistická infraštruktúra malých rozmerov	6,23	56 000,00	6
	financovanie nákladov MAS na animácie	0,00	29 000,00	12
	Spolu PRV:	54,00	486 000,00	

IROP

5.1.1.	založenie nových a podpora existujúcich malých podnikov, podpora inovatívnych podnikov	5,56	50 000,00	4
5.1.1.	založenie nových a podpora existujúcich samostatne zárobkovo činných osôb a družstiev, propagácia miestnych výrobcov	22,22	200 000,00	9
5.1.1.	financovanie prevádzkových nákladov na chod MAS	0,00	150 000,00	12
5.1.2	výstavba spoločných trás pre cyklistov dochádzajúcich do zamestnania a k verejným službám vrátane doplnkovej infraštruktúry	13,78	124 000,00	1
5.1.2	infraštruktúra pre sociálne a komunitné služby vrátane materiálno-technického vybavenia	4,44	40 000,00	10
	Spolu IROP (bez MAS):	46,00	414 000,00	
	SPOLU (bez chodu MAS a animácií)	100,00	900 000,00	

Táto časť bude pokrývať základnú alokáciu pre MAS v zmysle Systému riadenia CLLD

**Opatrenia v Stratégii MAS Bebrava, ktoré budú financované z rozpočtu EPFRV
v základnej alokácii A sú nasledovné:**

Tabuľka č. 4.A: Opatrenie č.2 stratégie CLLD

Názov opatrenia	Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov , regenerácia verejných priestranstiev, parkov, oddychových zón
Priradenie kódu opatrenia ¹	7/7.2
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	Sekundárna FO predominantná - 6B Sekundárna FO doplnková - 6A
Ciele opatrenia	<i>Opatrenie bolo definované na základe požiadaviek zo stretnutí s obyvateľmi regiónu MAS Bebrava a na základe výstupov zo SWOT analýzy, kde v analyzovanej oblasti Infraštruktúra a miestne služby sa kvalita ciest objavuje v slabých stránkach. Podobne sa aj verejné priestranstvá, parky a oddychové zóny nachádzali v nedobrej pozícii pri analýze územia a i na tieto slabé stránky poukazovali občania i podnikatelia pri stretnutiach v rámci prípravy stratégie MAS Bebrava.</i>
Zdôvodnenie výberu	Miestne komunikácie a chodníky sú dlhodobo v zlom stavebnotechnickom stave na území MAS Bebrava. Vybudovaním, rekonštrukciami je možné dosiahnuť kvalitnejšiu a bezpečnejšiu dostupnosť do spádovej oblasti, ktorou je okresné mesto Bánovce nad Bebravou. Verejné priestranstvá sú akousi vizitkou obce pre návštevníkov a samotných obyvateľov obcí. Ich rekonštrukciou je možné podstatne zlepšiť kvalitu života obyvateľov vo vidieckych oblastiach a poskytnúť možnosti na kvalitnejšie bývanie. Aspekt skvalitnenia životného prostredia je zrejmý pri budovaní verejnej zelene vo verejných priestranstvách. Parky a oddychové zóny sú rovnako dôležitou súčasťou života obyvateľov na vidieku a ich budovanie a rekonštrukcie prispejú k skvalitneniu zelenej infraštruktúry v obciach a pomôžu zlepšiť v nemalej miere kvalitu životného prostredia, okrem svojej prvotnej funkcie, ktorou je prispieť k regenerácii pracovnej sily a posilneniu zdravotného stavu obyvateľov územia MAS Bebrava.
Rozsah a oprávnené činnosti	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lavičok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod
Oprávnení prijímateľa	1. obce na území MAS Bebrava s počtom obyvateľov do 1 000 (vrátane); 2. združenia obcí s právnou subjektivitou (s priemerným počtom obyvateľov do 1 000 vrátane).
Intenzita pomoci ²	<i>Výška podpory: 100% z celkových oprávnených výdavkov v súlade s maximálnym limitom určeným vo výzve.</i>

¹ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

² Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

	<i>Druh podpory: Grant (nenávratný finančný príspevok), možnosť poskytnutia zálohovej platby do výšky max. 50% oprávnených výdavkov.</i>					
Oprávnené výdavky	1. výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia , vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce a vrátane nákladov súvisiacich s investíciami do využívania OZE a do úspor energie, pokiaľ sú tieto investície súčasťou iných investícií v rámci operácie; 2. všeobecné náklady súvisiace s bodom 1					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<i>Min. výška : 5.000 €</i> <i>Max. výška: 50.000 €</i>					
Finančný plán	Región ³	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	200 000	150 000	50 000	0	0
	VR	0	0	0	0	0
	Spolu	200 000	150 000	50 000	0	0
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/ Hlavné zásady výberu operácií ⁴	V súlade s kritériami pre výber projektov v rámci implementácie stratégie CLLD. Výberové a hodnotiace kritéria tvoria samostatnú prílohu k stratégii CLLD „ <i>Výberové kritériá pre výber projektov, hodnotiace a rozlišovacie kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenia PRV SR 2014-2020 MAS BEBRAVA</i> “.					
Hodnotiace kritériá:						
Povinné prílohy stanovené MAS ⁵	<i>Povinné prílohy budú zverejnené vo výzve</i>					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	<i>M07</i>	<i>Počet operácií, ktoré získali podporu na</i>	<i>počet</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	

³ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁴ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

⁵ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

		<i>investície do infraštruktúry malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie</i>			
	7.2	<i>Počet obyvateľov obce/obcí ktorí budú mať prospech z realizovaného projektu</i>	<i>počet</i>	<i>0</i>	<i>2500</i>
Indikatívny harmonogram výziev	<i>november 2017 - 31.6.2021.</i>				

Tabuľka č. 4.B: Opatrenie č.3 stratégie CLLD

Názov opatrenia	Investície v súvislosti s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov.
Priradenie kódu opatrenia ⁶	7/7.4
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	Sekundárna FO predominantná - 6B Sekundárna FO doplnková - 6A
Ciele opatrenia	<i>Opatrenie sme definovali na základe požiadaviek od občanov na stretnutiach a tiež na základe SWOT analýzy, kde sa v oblasti Infraštruktúra a miestne služby analyzoval stav nedostatočnej starostlivosti o deti a seniorov ako súčasť nevyhovujúcich exteriérov pre tieto skupiny obyvateľov. Rovnako bol vo SWOT analýze skonštatovaný zlý stav niektorých kultúrnych domov. Rovnako sa v obciach javí možnosť nevyužitie a chátrajúce objekty využiť pre komunitnú činnosť, nakoľko sa v obciach nachádza mnoho kultúrnych a historických pamiatok a tiež rozličných spolkov, ktoré by potrebovali priestory pre svoju činnosť.</i>
Zdôvodnenie výberu	<i>V rámci tohto oprávnenia budú podporené projekty s aktivitami zameranými na podporu trávenia voľného času vo vidieckom prostredí včítane podpornej infraštruktúry týkajúcej sa športovísk a detských ihrísk. Aktivitami, ktoré budú podporené sú aj amfiteátre a nevyužívané objekty s</i>

⁶ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

	<i>cieľom ich opäťovného využitia na komunitnú/spolkovú činnosť. Z Opatrenia budú podporované aj aktivity z oblasti rekonštrukcií kultúrnych domov. Doplňkovosť je zrejmá vo vzťahu k špecifickému cieľu 5.1.2 v IROP a to napojením športovísk a kultúrnych objektov na budované cyklotrasy a tak sa vytvorí doplnková pridaná hodnota.</i>																								
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>Investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba /rekonštrukcia/ modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov</i> <i>investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podporu predaja miestnych produktov a pod.</i>																								
Oprávnení prijímateľa	1. obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 20 000 2. združenia obcí s právnou subjektivitou (s priemerným počtom obyvateľov do 1 000 vrátane).																								
Intenzita pomoci ⁷	<i>1. Výška podpory obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 20 000 a združenia obcí s právnou subjektivitou : 95% z celkových oprávnených výdavkov v súlade s maximálnym limitom určeným vo výzve.</i> <i>2. Druh podpory: Grant (nenávratný finančný príspevok), možnosť poskytnutia zálohovej platby do výšky max. 50% oprávnených výdavkov</i>																								
Oprávnené výdavky	<i>1. v výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce a vrátane nákladov súvisiacich s investíciami do využívania OZE a do úspor energie, pokiaľ sú tieto investície súčasťou iných investícií v rámci operácie;</i> <i>2. súvisiace všeobecné náklady definované v bode 1</i>																								
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<i>Min. výška : 3.000 €</i> <i>Max. výška: 40.000 €</i>																								
Finančný plán	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Región⁸</th> <th>Spolu</th> <th>EÚ</th> <th>ŠR</th> <th>VZ</th> <th>iné</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>MR</td> <td>210 526,32</td> <td>150 000</td> <td>50 000</td> <td>10 526,32</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>VR</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Spolu</td> <td>210 526,32</td> <td>150 000</td> <td>50 000</td> <td>10 526,32</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Región ⁸	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	MR	210 526,32	150 000	50 000	10 526,32	0	VR	0	0	0	0	0	Spolu	210 526,32	150 000	50 000	10 526,32	0
Región ⁸	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																				
MR	210 526,32	150 000	50 000	10 526,32	0																				
VR	0	0	0	0	0																				
Spolu	210 526,32	150 000	50 000	10 526,32	0																				

⁷ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

⁸ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/ Hlavné zásady výberu operácií ⁹	V súlade s kritériami pre výber projektov v rámci implementácie stratégie CLLD. Výberové a hodnotiace kritéria tvoria samostatnú prílohu k stratégii CLLD „ <i>Výberové kritériá pre výber projektov, hodnotiace a rozlišovacie kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenia PRV SR 2014-2020 MAS BEBRAVA</i> “. -				
Hodnotiace kritériá:					
Povinné prílohy stanovené MAS ¹⁰	<i>Povinné prílohy budú zverejnené vo výzve</i>				
Meraťné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	M07	<i>Počet operácií, ktoré získali podporu na investície do miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo (7.4.)</i>	počet	0	7
	M07	<i>Počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry</i>	počet	0	12 000
	T23	<i>Pracovné miesta vytvorené v podporovaných projektoch</i>	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	<i>november 2017 - 31.6.2021.</i>				

⁹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

¹⁰ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

Tabuľka č. 4.C: Opatrenie č.8 stratégie CLLD

Názov opatrenia	Zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia.
Priradenie kódu opatrenia ¹¹	7/7.4
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ŠC IROP	Sekundárna FO predominantná - 6B Sekundárna FO doplnková - 6A
Ciele opatrenia	<i>Definícia tohto opatrenia vznikla na základe požiadaviek od obcí, ktoré uvádzali dlhodobo zanedbávané domy smútku a potreby riešenia úpravy okolia. Rovnako uvádzali aj potreby opráv cintorínov v okolí domov smútku. V oblasti Infraštruktúra a miestne služby je v príležitostiach skvalitnenia života a služieb na vidieckom území MAS Bebrava príležitosť nachádzajúca sa vo SWOT analýze.</i>
Zdôvodnenie výberu	<i>Doplnkovosť je zrejmá vo vzťahu k podopatreniu PRV, kde sa hovorí o rekonštrukciách verejných priestranstiev. Domy smútku so svojím okolím sú tiež verejnými priestranstvami. Sú potrebné k celkovej sociálnej infraštruktúre obce a patria k jej základnej vybavenosti.</i>
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>investície zamerané na zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, v blízkosti domov smútku.</i>
Oprávnení prijímateľa	1. obce na území MAS Bebrava s počtom obyvateľov do 1 000 (vrátane); 2. združenia obcí s právnou subjektivitou (s priemerným počtom obyvateľov do 1 000 vrátane).
Intenzita pomoci ¹²	<i>Výška podpory: 100% z celkových oprávnených výdavkov v súlade s maximálnym limitom určeným vo výzve. Druh podpory: Grant (nenávratný finančný príspevok), možnosť poskytnutia zálohovej platby do výšky max. 50% oprávnených výdavkov.</i>
Oprávnené výdavky	<i>1. výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce a vrátane nákladov súvisiacich s investíciami do využívania OZE a do úspor energie, pokiaľ sú tieto investície súčasťou iných investícií v rámci operácie; Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za</i>

¹¹ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

¹² Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

	<i>oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV</i>					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<i>Min. výška : 3.000 € Max. výška: 7.500 €</i>					
Finančný plán	Región ¹³	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	30 000	22 500	7 500	0	0
	VR	0	0	0	0	0
	Spolu	30 000	22 500	7 500	0	0
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/ Hlavné zásady výberu operácií ¹⁴	V súlade s kritériami pre výber projektov v rámci implementácie stratégie CLLD. Výberové a hodnotiace kritéria tvoria samostatnú prílohu k stratégii CLLD „Výberové kritériá pre výber projektov, hodnotiace a rozlišovacie kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenia PRV SR 2014-2020 MAS BEBRAVA“. -					
Hodnotiace kritériá:						
Povinné prílohy stanovené MAS ¹⁵	<i>Povinné prílohy budú zverejnené vo výzve</i>					

¹³ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

¹⁴ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

¹⁵ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cielová hodnota
Merateľné ukazovatele projektu	M07	<i>Počet operácií, ktoré získali podporu na investície do miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo (7.4.)</i>	počet	0	4
	M07	<i>Počet obyvateľov, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry</i>	počet	0	3 000
Indikatívny harmonogram výziev	<i>november 2017 - 31.6.2022.</i>				

Tabuľka č. 4.D: Opatrenie č.6 stratégie CLLD

Názov opatrenia	Turistické informácie, rekreačná a turistická infraštruktúra malých rozmerov.
Priradenie kódu opatrenia ¹⁶	7/7.5
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	Sekundárna FO predominantná - 6B Sekundárna FO doplnková - 6A
Ciele opatrenia	<i>Opatrenie si kladie za cieľ skvalitniť možnosti pre turistické informácie napokoľko oblasť na území MAS Bebrava nie je dostatočne propagovaná, napriek tomu, že na území sa nachádzalo mnoho slávnych osobností a je tu aj veľa prírodných daností, ktoré čakajú na svoje objavenie turistami aj cykloturistami. Opatrenie si tiež kladie za cieľ budovanie rekreačnej a turistickej infraštruktúry malých rozmerov, ktorá sa prakticky na území MAS Bebrava nenachádza v dostatočnom množstve.</i>
Zdôvodnenie výberu	<i>Opatrenie sme zadefinovali aj vo vzťahu k SWOT analýze, kde sa v analyzovanej oblasti Infraštruktúra a miestne služby uvádzajú v slabých stránkach neexistencia turistickej infraštruktúry a príslušného značenia. Zvýšenie počtu turistických trás, zlepšenie orientácie pomocou orientačných bodov, ktoré v súčasnosti chýbajú,, tvorba oddychových zón.</i>

¹⁶ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

	<p><i>Rozvoj domáceho turizmu, zlepšenie vzťahov obyvateľstva, prepájanie územia.</i></p> <p><i>Doplnkovosť opatrenia je v doplnení budovania cyklotrás, ktoré sú uvedené v opatrení č. I tejto Stratégie MAS Bebrava.</i></p>
Rozsah a oprávnené činnosti	<ul style="list-style-type: none"> - investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galérijných zariadení a pod.; - investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúľ v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, kiosky a pod.; - budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.
Oprávnení prijímateľa	<ol style="list-style-type: none"> 1. obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 20 000 2. združenia obcí s právnou subjektivitou (s priemerným počtom obyvateľov do 1 000 vrátane).
Intenzita pomoci ¹⁷	<ol style="list-style-type: none"> 1. Výška podpory obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 1000 a združenia obcí s právnou subjektivitou : 95% z celkových oprávnených výdavkov v súlade s maximálnym limitom určeným vo výzve. 2. Druh podpory: Grant (nenávratný finančný príspevok), možnosť poskytnutia zálohovej platby do výšky max. 50% oprávnených výdavkov
Oprávnené výdavky	<ol style="list-style-type: none"> 1. výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia pre oprávnené činnosti vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozeleňenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce; 2. Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV

¹⁷ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<i>Min. výška : 3.000 €</i> <i>Max. výška: 18. 000 €</i>					
Finančný plán	Región ¹⁸	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	58 947,37	42 000	14 000	2 947,37	0
	VR	0	0	0	0	0
	Spolu	58 947,37	42 000	14 000	2 947,37	0
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií ¹⁹	V súlade s kritériami pre výber projektov v rámci implementácie stratégie CLLD. Výberové a hodnotiace kritéria tvoria samostatnú prílohu k stratégii CLLD s názvom „ <i>Výberové kritériá pre výber projektov, hodnotiace a rozlišovacie kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenia PRV SR 2014-2020 MAS BEBRAVA</i> “.					
Povinné prílohy stanovené MAS ²⁰	<i>Povinné prílohy budú zverejnené vo výzve</i>					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	M07	<i>Počet operácií, ktoré získali podporu na investície do miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo (7.5.)</i>	počet	0	6	
	M07	<i>Počet obyvateľov obce/obcí ktorí budú mať prospech z realizovaného projektu</i>	počet	0	10 000	
	T22	<i>Percentuálny podiel vidieckeho</i>	%	0	20%	

¹⁸ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

¹⁹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

²⁰ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

		<i>obyvateľstva, ktoré má prospech zo zlepšenia služieb/infraštruk- túry (oblasť zamerania 6B)</i>			
	aktivita 1	<i>Turistické informácie a informačné tabule</i>	áno	0	10
	T23	<i>pracovné miesta vytvorené v podporovaných projektoch (Leader) (oblasť zamerania 6B)</i>	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	<i>november 2017 - 31.9.2020.</i>				

**Opatrenia v Stratégii MAS Bebrava, ktoré budú financované z rozpočtu EFRR
v základnej alokácii v časti A).**

Tabuľka č. 4.E: Opatrenie č.4 stratégie CLLD

Názov opatrenia	Založenie nových a podpora existujúcich malých podnikov, podpora inovatívnych podnikov.
Priradenie kódu opatrenia ²¹	5.1.1
Priradenie k fokusovej oblasti ŠC IROP	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií
Ciele opatrenia	<i>Cieľom opatrenia je podporiť vznik nových, ale aj existujúcich malých podnikov s cieľom podpory ich inovatívnosti.</i>
Zdôvodnenie výberu	<i>Opatrenie bolo zadefinované na základe požiadaviek od podnikateľov a občanov na stretnutiach. Opatrenie je v súlade so SWOT analýzou, kde sa v analyzovanej oblasti Ekonomicke zdroje uvádzajú v príležitostach aj existencia podpory MSP. Opatrenie reaguje tiež aj na identifikovanú potrebu č.6 v analytickej časti tejto Stratégie MAS Bebrava, čím dochádza k prepojeniu intervenčnej logiky vo fáze analýzy a stratégie.</i> <i>Doplnkovosťou k uvedenému je aj opatrenie, ktoré rieši možnosti vybudovania cyklotrasy za účelom dochádzky do zamestnania, ako aj k opatreniu č. 9 v tejto stratégii</i>
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>A1 Podpora podnikania a inovácií:</i> <i>- obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest,</i> <i>- nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb,</i> <i>- podpora marketingových aktivít,</i> <i>- podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sietovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností.</i> <i>- náklady na štúdie alebo plány týkajúce sa príslušnej oblasti, realizačné štúdie, vypracovanie podnikateľského plánu alebo inej stratégie miestneho rozvoja;</i> <i>- náklady na oživenie príslušnej logistickej platformy resp. krátkeho dodávateľského reťazca alebo miestneho trhu s cieľom zabezpečiť uskutočnosť projektu;</i> <i>- náklady na príslušné vzorky, merania a testovanie s tým spojené prevádzkové náklady na uskutočnenie podnikateľského plánu, štúdie, prieskumu, alebo spolupráce; vrátane priamych a nepriamych personálnych nákladov pri realizácii logistických platform, krátkych dodávateľských reťazcov alebo miestnych trhov, nákladov na prenájom ako aj služby spojené s realizáciou logistických platform, krátkych dodávateľských reťazcov alebo miestnych trhov;</i>

²¹ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

	<p>- priame náklady na konkrétné projekty a investície spojené s vykonávaním podnikateľského plánu alebo na iné činnosti zamerané na inovácie, vrátane testovania, zaškolenia, podpory nábehu a príslušných investičných nákladov;</p> <p>- náklady na propagačné činnosti a marketing v spojitosti s vytvorením logistických platform, podporou krátkych dodávateľských reťazcov alebo miestnych trhov.</p>																								
Oprávnení prijímateľa	Mikro a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov																								
Intenzita pomoci ²²	Výška podpory 55% z celkových oprávnených výdavkov																								
Oprávnené výdavky	v súlade s IROP																								
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<p>Min. výška : 10 000 €</p> <p>Max. výška: 50 000 €</p>																								
Finančný plán	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Región ²³</th><th>Spolu</th><th>EÚ</th><th>ŠR</th><th>VZ</th><th>iné</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>MR</td><td>90 909,09</td><td>50 000</td><td>0</td><td>40 909,09</td><td>0</td></tr> <tr> <td>VR</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr> <td>Spolu</td><td>90 909,09</td><td>50 000</td><td>0</td><td>40 909,09</td><td>0</td></tr> </tbody> </table>	Región ²³	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	MR	90 909,09	50 000	0	40 909,09	0	VR	0	0	0	0	0	Spolu	90 909,09	50 000	0	40 909,09	0
Región ²³	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																				
MR	90 909,09	50 000	0	40 909,09	0																				
VR	0	0	0	0	0																				
Spolu	90 909,09	50 000	0	40 909,09	0																				
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/ Hlavné zásady výberu operácií ²⁴	<p><i>Hlavné zásady výberu operácií definované v IROP pre špecifický cieľ 5.1.1</i></p> <p>- Zvýhodnené budú tie projekty, ktorých výsledkom je vytvorenie najmenej jedného pracovného miesta.</p> <p>- V prípade, že projekt vytvorí pracovné miesta, bude zvýhodnený v závislosti od počtu vytvorených pracovných miest.</p> <p>- Zvýhodnené budú tie projekty, ktorých aktivity sa týkajú podpory výrobkov a služieb, ktoré sú pre trh nové alebo výrobkov a služieb, ktoré sú nové pre podnik (inovácie).</p> <p>- Počas doby udržateľnosti projektu nesmie dôjsť k zásadnému poklesu zamestnanosti v podniku vo vzťahu k podporeným aktivitám projektu</p> <p>- Zvýhodnené budú projekty prispievajúce k zlepšeniu životného prostredia</p> <p>Projekt rieši mieru nezamestnanosti</p> <p>Projekt podporuje vo väčšej časti mikro a malé podniky</p> <p>Kvalita projektovej a technickej dokumentácie</p> <p>Miera zapojenia obyvateľov do projektu</p>																								
Hodnotiace kritériá:																									

²² Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

²³ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý regón

²⁴ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	Efektívnosť vynaložených prostriedkov				
Povinné prílohy stanovené MAS ²⁵					
Meraťné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	CO01	<i>Počet podporených podnikov</i>	<i>podniky</i>	0	1
	CO08	<i>Zamestnanosť v podporených podnikoch</i>	<i>FTEs</i>	0	1
	CO29	<i>Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové</i>	<i>podniky</i>	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	<i>11/2019</i>				

²⁵ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

Tabuľka č. 4.F: Opatrenie č.9 stratégie CLLD

Názov opatrenia	Založenie nových a podpora existujúcich samostatne zárobkovo činných osôb a družstiev, propagácia miestnych výrobkov					
Priradenie kódu opatrenia ²⁶	5.1.1					
Priradenie k fokusovej oblasti ŠC IROP	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií					
Ciele opatrenia	<i>Cieľom opatrenia je podporiť vznik nové, ale aj existujúce samostatne zárobkove činné osoby a družtvá. Tieto SZČO a družtvá je potrebné podporiť, aby sa na trhu práce stali konkurencieschopnými a nestrácali kontakt s vývojom. Podporené budú oprávnené aktivity v súlade s IROP.</i>					
Zdôvodnenie výberu	<i>Cieľom je dosiahnuť inovatívnosť u tejto podporenej skupiny a zároveň podporiť vznik nových pracovných miest s full-time equivalent (FTE). Podpora je v súlade s oblasťou Ekonomicke zdroje v SWOT analýze a zároveň korešponduje s identifikovanými potrebami v území MAS Bebrava – konkrétnie s identifikovanou potrebou č. 6) v analytickej časti tejto Stratégie MAS Bebrava.</i>					
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>A1 Podpora podnikania a inovácií:</i> - obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest, - nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb, - podpora marketingových aktivít, - podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sietovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností.					
Oprávnení prijímateľia	SZČO, družtvá, mikro a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov, občianske združenia, neziskové organizácie, záujmové združenia právnických osôb, cirkevné organizácie					
Intenzita pomoci ²⁷	<i>Výška podpory 55% z celkových oprávnených výdavkov</i>					
Oprávnené výdavky	<i>v súlade s IROP</i>					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<i>Min. výška : 10 000 €</i> <i>Max. výška: 100 000 €</i>					
Finančný plán	Región ²⁸	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	363 636,36	200 000	0	163 636,36	0

²⁶ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

²⁷ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

²⁸ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý regón

	VR	0	0	0	0	0
	Spolu	363 636,36	200 000	0	163 636,36	0
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/ Hlavné zásady výberu operácií ²⁹		<p><i>Hlavné zásady výberu operácií definované v IROP pre špecifický cieľ 5.1.1</i></p> <p>-Zvýhodnené budú tie projekty, ktorých výsledkom je vytvorenie najmenej jedného pracovného miesta, alebo ktoré vytvoria pracovné miesto pre obyvateľov z MRK a zdravotne ľahko postihnutých..</p> <p>-V prípade, že projekt vytvorí pracovné miesta, bude zvýhodnený v závislosti od počtu vytvorených pracovných miest.</p> <p>-Zvýhodnené budú tie projekty, ktorých aktivity sa týkajú podpory výrobkov a služieb, ktoré sú pre trh nové alebo výrobkov a služieb, ktoré sú nové pre podnik (inovácie).</p> <p>- Počas doby udržateľnosti projektu nesmie dôjsť k zásadnému poklesu zamestnanosti v podniku vo vzťahu k podporeným aktivitám projektu</p> <p>-Zvýhodnené budú projekty prispievajúce k zlepšeniu životného prostredia</p> <p>Projekt rieši mieru nezamestnanosti</p> <p>Projekt podporuje vo väčšej časti mikro a malé podniky</p> <p>Kvalita projektovej a technickej dokumentácie</p> <p>Územie realizácie projektu</p> <p>Efektívnosť vynaložených prostriedkov</p>				
Hodnotiace kritériá:						
Povinné prílohy stanovené MAS ³⁰						
Meraťné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cielová hodnota	
	CO01	<i>Počet podporených podnikov</i>	<i>podniky</i>	0	4	
	CO08	<i>Zamestnanosť v podporených podnikoch</i>	<i>FTEs</i>	0	4	
	CO29	<i>Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové</i>	<i>podniky</i>	0	3	

²⁹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

³⁰ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

	CO28	<i>Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové</i>	podniky	0	2
Indikatívny harmonogram výziev	<i>11/2019.</i>				

Tabuľka č. 4.G: Opatrenie č.1 stratégie CLLD

Názov opatrenia	Výstavba spoločných trás pre cyklistov dochádzajúcich do zamestnania a k verejným službám vrátane doplnkovej infraštruktúry
Priradenie kódu opatrenia ³¹	5.1.2
Priradenie k fokusovej oblasti IROP	<i>5.1.2 - Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach</i>
Ciele opatrenia	<i>Cieľom tohto opatrenia je podporiť zriadenie a výstavbu cyklistických trás pre dopravu do a zo zamestnania, alebo k verejným službám. Zároveň týmto opatrením sledujeme podporu výstavby doplnkovej cyklistickej infraštruktúry. Našou snahou je cyklistiku podporiť v území MAS Bebrava, napokialko sa tu nenachádza ani jediná cyklotrasa.</i>
Zdôvodnenie výberu	<i>Územie je bohaté na firmy a tak spojením cyklotrás a firiem dosiahneme žiadany pákový efekt v oblasti zvýšenia ochrany životného prostredia. Doplnkovým riešením je aj podpora MSP v území MAS Bebrava. Opatrenie je v súlade so SWOT analýzou, kde sa konštatuje neexistencia cyklotrás v území. Rovnako v súlade s intervenčnou logikou je previazanosť na identifikované potreby v tejto oblasti uvedené v analytickej časti tejto stratégie.</i>
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>B1. Investície do cyklistických trás a súvisiacej podpornej infraštruktúry Popis oprávnenej aktivity:</i> <ul style="list-style-type: none"> • výstavba cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do a zo zamestnania alebo k verejným službám, • rekonštrukcia cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do a zo zamestnania alebo k verejným službám, • budovanie verejného osvetlenia v priamej nadväznosti na výstavbu, alebo rekonštrukciu cyklotras, • vyhradenie jazdných pruhov pre cyklistov,

³¹ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

	<ul style="list-style-type: none"> <i>Investície do doplnkovej infraštruktúry - chránené parkoviská pre bicykle, cyklostopojany, nabíjacie stanice pre elektrobicykle, odpočívadlá,</i> <i>systémy automatickej požičovne bicyklov, hygienické zariadenia</i> 					
Oprávnení prijímateľa	1. Obce na území MAS Bebrava s počtom obyvateľov do 20 000. 2. Mimovládne/neziskové organizácie – v súlade s IROP					
Intenzita pomoci ³²	<p><i>1. Pre obce 95% z celkových oprávnených výdavkov</i></p> <p><i>2. Pre mimovládne/neziskové organizácie 95% z celkových oprávnených výdavkov</i></p>					
Oprávnené výdavky	<i>v súlade s IROP</i>					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<p><i>Min. výška : 10 000 €</i></p> <p><i>Max. výška: 65 000 €</i></p>					
Finančný plán	Región ³³	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	130 526,32	124 000	0	6 526,32	0
	VR	0	0	0	0	0
	Spolu	130 526,32	124 000	0	6 526,32	0
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/ Hlavné zásady výberu operácií ³⁴	<p><i>-Hlavné zásady výberu operácií definované v IROP pre špecifický cieľ 5.1.2.,</i></p> <p><i>-Zvýhodnené budú tie projekty, ktorých výsledkom je vytvorenie pracovného miesta.</i></p> <p><i>-Zvýhodnené budú tie projekty, ktoré riešia dopravnú dostupnosť väčšiemu počtu obyvateľov</i></p> <p><i>-Zvýhodnené budú projekty , ktoré prispejú k väčšiemu územnému prepojeniu</i></p> <p><i>-Zvýhodnené sú projekty prispievajúce k zlepšeniu životného prostredia a jeho ochrane.</i></p> <p>Projekt rieši mieru nezamestnanosti Kvalita projektovej a technickej dokumentácie Územie realizácie projektu Efektívnosť vynaložených prostriedkov Dĺžka napojenej trasy a možnosti využitia vyššieho počtu obyvateľov</p>					
Hodnotiace kritériá:						

³² Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

³³ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý regón

³⁴ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

Povinné prílohy stanovené MAS ³⁵					
	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
Merateľné ukazovatele projektu	P0528	<i>Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry</i>	<i>počet</i>	0	3
	O0158	<i>Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry</i>	<i>počet</i>	0	2
	P0014	<i>Ukazovateľ vyjadruje celkovú dĺžku novovybudovaných ciest</i>	<i>km</i>	0	2
Indikatívny harmonogram výziev	112019				

Tabuľka č. 4.H: Opatrenie č.10 stratégie CLLD

Názov opatrenia	Základná infraštruktúra pre sociálne a komunitné služby vrátane materiálno-technického vybavenia.
Priradenie kódu opatrenia ³⁶	5.1.2
Priradenie k fokusovej oblasti IROP	5.1.2 - Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi viedeckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach
Ciele opatrenia	<i>Cieľom tohto opatrenia je podporiť zriadovanie nových alebo rekonštrukciu a modernizáciu existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia, zvyšovať kvalitu a kapacitu komunitných sociálnych služieb. Chceme podporiť aj rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb ako aj infraštruktúru komunitných centier.</i>
Zdôvodnenie výberu	<i>Opatrenie sme zadefinovali na základe SWOT analýzy, kde v analyzovanej oblasti Infraštruktúra a miestne služby je medzi príležitosťami aj budovanie služieb pre občanov a v analyzovanej oblasti Ekonomické zdroje je medzi</i>

³⁵ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

³⁶ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

	<p><i>ohrozeniami aj spomenutý tlak na šetrenie, ktorý zhoršuje kvalitu služieb v oblasti komunitných sociálnych služieb.</i></p> <p><i>Doplnkovým riešením k tomuto opatreniu je opatrenie č. 11 tejto stratégie, čo vytvorí pákový efekt pri podpore sociálnych komunitných služieb na území MAS Bebrava. Opatrenie je aj v súlade s identifikovanými potrebami v analytickej časti tejto stratégie, čím nastáva súlad s intervenčnou logikou v tejto oblasti.</i></p>						
Rozsah a oprávnené činnosti	<p><i>C1. Komunitné sociálne služby</i></p> <p><i>Popis oprávnej aktivity:</i></p> <p><i>zriadovanie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných a komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zariadenia podporovaného bývania, - zariadenia pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, - nocľahárne, útulky, - nízkoprahové denné centrá, - rehabilitačné stredisko, - sociálne služby krízovej intervencie, - služby podpory rodiny s deťmi, - projekty investujúce do existujúcich transformovaných sociálnych centier - komunitné služby materských centier - jasle, - komunitné centrá. 						
Oprávnení prijímateľa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obce na území MAS Bebrava s počtom obyvateľov do 20 000. 2. Združenia miest a obcí v súlade s IROP 3. Mimovládne/neziskové organizácie – v súlade s IROP 4. Cirkevné organizácie 						
Intenzita pomoci ³⁷	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pre obce a združenie obcí 95% 2. Pre mimovládne/neziskové organizácie 95% 3. Pre cirkevné organizácie 95% 						
Oprávnené výdavky	<i>v súlade s IROP</i>						
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<i>Min. výška : 3 000 €</i> <i>Max. výška: v súlade s IROP €</i>						
Finančný plán	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">Región ³⁸</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">Spolu</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">EÚ</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">ŠR</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">VZ</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">iné</td></tr> </table>	Región ³⁸	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
Región ³⁸	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné		

³⁷ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

³⁸ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

	MR	42 105,26	40 000	0	2 105,26	0
	VR	0	0	0	0	0
	Spolu	42 105,26	40 000	0	2 105,26	0
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/ Hlavné zásady výberu operácií ³⁹ Hodnotiace kritériá:	<p>-<i>Hlavné zásady výberu operácií definované v IROP pre špecifický cieľ 5.1.2.,</i> <i>Projekt musí mať preukázateľný dopad na podporu, rozvoj alebo posilnenie vzťahov medzi mestom a jeho okolitým zázemím obcí alebo medzi obcou ako rozvojovým pôlom a jej sídelným zázemím.</i></p> <p>-Vplyv projektu na ekonomiku regiónu MAS Bebrava - Vlastné vyššie spolufinancovanie žiadateľa - Termín podania žiadosti</p>					
Povinné prílohy stanovené MAS ⁴⁰						
Merateliaľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cielová hodnota	
	O0158	<i>Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry</i>	<i>počet</i>	<i>0</i>	<i>2</i>	
Indikatívny harmonogram výziev	<i>11 2019</i>					

Tabuľka č. 4.I: Opatrenie č.12 stratégie CLLD

Názov opatrenia	Chod MAS a animácia (oživenie) stratégie CLLD
Priradenie kódu opatrenia ⁴¹	19.4 PRV (Podpora na prevádzkové náklady a oživenie) Opatrenie č. 19 Podopatrenie č. 19.4
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach
Ciele opatrenia	<i>Cieľom tohto opatrenia je podporiť vybudovanie, a činnosť MAS tak, aby bola schopná vykonávať všetky potrebné aktivity v rámci vzdelávacích</i>

³⁹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

⁴⁰ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

⁴¹ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

	<i>aktivít, prevádzkových nákladov OZ MAS Bebrava, Podpora v rámci operácie bude poskytovaná na prevádzkovú a administratívnu činnosť schválených miestnych akčných skupín ako aj na náklady v súvislosti s oživovaním stratégie miestneho rozvoja, t.j. propagácia stratégie a informovanosť o dotknutom území. Cieľom opatrenia je vytváranie predpokladov pre efektívnu implementáciu stratégie a rozvíjanie zručností v oblasti lokálneho manažmentu.</i>					
Zdôvodnenie výberu	<i>Toto opatrenie bude podporovať workshopy s potenciálnymi žiadateľmi v rámci MAS, vzdelávacie kativity aj pre členov komisií, členov výkonného orgánu. Opatrenie podporí aj propagáciu a informovanosť o činnosti MAS Bebrava. Opatrenie tiež zabezpečí prípravu a implementáciu stratégie od prípravy výziev, cez zber a hodnotenie projektov až po finančné riadenie celého procesu CLLD na území MAS Bebrava.</i>					
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s PRV propagácia a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie CLLD výmena informácií medzi miestnymi aktérmi - semináre, konferencie, workshopy pre členov MAS, ďalších aktérov ako aj, zamerané na ich rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie CLLD a s tým spojených prác, vzdelávanie potenciálnych prijímateľov zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri príprave projektov.</i>					
Oprávnení prijímateľa	MAS Bebrava					
Intenzita pomoci ⁴²	Základná miera podpory je 100% z celkových oprávnených nákladov					
Oprávnené výdavky	<i>v súlade s PRV</i>					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	29 000 € - 29 000€					
Finančný plán	Región ⁴³	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	29 000	21 750	7 250	0	0
	VR	0	0	0	0	0
	Spolu	29 000	21 750	7 250	0	0
Princípy pre stanovenie výberových a	<i>v súlade s PRV /:</i>					

⁴² Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

⁴³ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

hodnotiacich kritérií/Hlavné zásady výberu operácií ⁴⁴					
Povinné prílohy stanovené MAS ⁴⁵					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	19.4	Podporená MAS	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev					

Opatrenia č. 12 sú mimo nákladov implementácie stratégie MAS Bebrava a bude riešené samostatnou výzvou. Finančný plán vychádza z čiastky na chod MAS zo základnej alokácie 1 087 946,76 € , ktorú sa OZ MAS Bebrava rozhodla znížiť na sumu 1 079 000€. Pre opatrenia a chod MAS Bebrava, preto vychádza z tejto čiastky. Náklady na chod MAS budú tvoriť 900 000€ a financovanie nákladov na animácie 179 000 €.

Tabuľka č. 4.J: Opatrenie č.12 stratégie CLLD

Názov opatrenia	5.1.1 Financovanie nákladov na chod MAS.
Priradenie kódu opatrenia ⁴⁶	Prioritná os č. 5,
Priradenie k fokusovej oblasti ŠC / IROP	<i>špecifický cieľ č. 5.1.1</i>
Ciele opatrenia	<i>Cieľom oprávnennej aktivity je zabezpečenie chodu miestnej akčnej skupiny Bebrava. Jedná sa o chod kancelárie MAS Bebrava a ďalšie</i>

⁴⁴ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

⁴⁵ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

⁴⁶ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

	<i>oprávnené činnosti.</i>					
Zdôvodnenie výberu	<i>MAS združuje oblastne príslušných zástupcov verejného, občianskeho a súkromného sektora a zastupuje existujúce miestne záujmové skupiny z rôznych sociálno-ekonomickejch sektorov územia. V rámci opatrenia „Chod MAS“ je možné čerpať finančné prostriedky pre činnosť MAS, ktorá bude zabezpečovať realizáciu Integrovanej stratégie rozvoja územia. Podpora je poskytovaná na prevádzku miestnej akčnej skupiny a na administratívnu a poradenstvo vo vzťahu k realizácii stratégie. Cieľom opatrenia je vytváranie predpokladov pre efektívnu implementáciu stratégií a rozvíjanie zručností v oblasti lokálneho manažmentu</i>					
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade IROP- personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie), vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov, ktorí sa podielajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD. - náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadania národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sietach MAS, finančné náklady (napr. bankové poplatky), - náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS),</i>					
Oprávnení prijímateľa	MAS, ktorá je vybraná RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja, ktorá má právnu formu: občianske združenie – v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.4.					
Intenzita pomoci ⁴⁷	<i>Základná miera podpory je 95% z celkových oprávnených nákladov (5% vlastné zdroje)</i>					
Oprávnené výdavky	<i>v súlade s IROP</i>					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<i>Min. výška : 3 000 € Max. výška: v súlade s IROP €</i>					
Finančný plán	Región ⁴⁸	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	157 894,74	150 000	0	7 894,74	0
	VR	0	0	0	0	0
	Spolu	157 894,74	150 000	0	7 894,74	0

⁴⁷ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

⁴⁸ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý regón

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií/ Hlavné zásady výberu operácií ⁴⁹	<i>v súlade s IROP</i>				
Povinné prílohy stanovené MAS ⁵⁰					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	5.1.1	<i>Podporená MAS</i>	<i>počet</i>	<i>0</i>	<i>1</i>
Indikatívny harmonogram výziev					

Opatrenia v Stratégii MAS Bebrava, ktoré budú financované iných zdrojov, vrátane zdrojov MAS Bebrava.

Opatrenia financované z iných zdrojov ako EPFRV a EFRR nemá MAS Bebrava zadefinované.

Časť B.) Akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu MAS

Tabuľka č. 4.K: Opatrenie PRV akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov , regenerácia verejných priestranstiev, parkov, oddychových zón
Priradenie kódu opatrenia ⁵¹	7/7.2
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B - Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

⁴⁹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

⁵⁰ MAS stanoví povinné prílohy nad rámec povinných príloh, ktoré stanoví PPA v zmysle kapitoly 9.5.1, ods. 6 Systému riadenia CLLD

⁵¹ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

Rozsah a oprávnené činnosti	<i>V súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013) /IROP výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod</i>				
Oprávnení prijímateľa	<i>v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013) / IROP 1. obce na území MAS Bebrava s počtom obyvateľov do 20 000 (vrátane); 2. združenia obcí s právnou subjektivitou (v súlade s podmienkami PRV).</i>				
Finančný plán	Región ⁵²	Spolu	EÚ ŠR	VZ	iné
	MR	90 000	90 000	0	0
	VR	0	0	0	0
	Spolu	90 000	90 000	0	0

⁵² Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

Tabuľka č. 4.L: Opatrenie PRV akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd				
Priradenie kódu opatrenia ⁵³	7/7.2				
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B - Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach				
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013) / IROP</i>				
Finančný plán	Región ⁵⁴	Spolu	EÚ ŠR	VZ	iné
	MR	80 000	80 000	0	0
	VR	0	0	0	0
	Spolu	80 000	80 000	0	0

Tabuľka č. 4.M: Opatrenie PRV akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	Investície v súvislosti s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátorov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov.				
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B - Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach				
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>V súlade s PRV</i>				
Finančný plán	Región ⁵⁵	Spolu	EÚ ŠR	VZ	iné
	MR	147 368,42	140 000	7 368,42	0
	VR	0	0	0	0

⁵³ Platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

⁵⁴ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁵⁵ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

	Spolu	147 368,42	140 000	7 368,42	0
--	-------	------------	---------	----------	---

Tabuľka č. 4.N: Opatrenie PRV akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	Zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia.				
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B - Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach				
Rozsah a oprávnené činnosti	<p><i>V súlade s PRV</i></p> <p>výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záhytných parkovísk, autobusových zastávok,</p> <p><i>zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod</i></p>				
Oprávnení prijímateľa	<i>V súlade s PRV</i>				
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ ŠR	VZ	iné
	MR	37 400	37 400	0	0
	VR	0	0	0	0
	Spolu	37 400	37 400	0	0

Tabuľka č. 4.O: Opatrenie PRV akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	Turistické informácie, rekreačná a turistická infraštruktúra malých rozmerov.				
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B - Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach 6C				
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s PRV</i>				
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ ŠR	VZ	iné
	MR	94 736,84	90 000	4 736,84	0
	VR	0	0	0	0

	Spolu	94 736,84	90 000	4 736,84	0
--	-------	-----------	--------	----------	---

Tabuľka č. 4.P: Opatrenie PRV akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia MAS	Animácia MAS			
Názov opatrenia PRV	Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER			
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	6B			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013)			
Finančný plán	Región ⁵⁶	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	27 000	27 000	0
	VR			
	Spolu	27 000	27 000	0

Tabuľka č. 4.R: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia MAS	Založenie nových a podpora existujúcich malých podnikov, podpora inovatívnych podnikov			
Názov osi IROP	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií			
Priradenie k ŠC IROP	špecifický cieľ č. 5.1.1			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s IROP			
Finančný plán	Región ⁵⁷	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	90 909,09	50 000	40 909,09
	VR			
	Spolu	72 500	50 000	22 500

⁵⁶ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁵⁷ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

Tabuľka č. 4.S: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia MAS	Založenie nových a podpora existujúcich malých podnikov, podpora inovatívnych podnikov			
Názov osi IROP	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií			
Priradenie k ŠC IROP	špecifický cieľ č. 5.1.1			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s IROP			
Finančný plán	Región ⁵⁸	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	181 818,81	100 000	81 818,81
	VR	0	0	0
	Spolu	181 818,81	100 000	81 818,81

Tabuľka č. 4.T: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia MAS	Výstavba spoločných trás pre cyklistov dochádzajúcich do zamestnania a k verejným službám vrátane doplnkovej infraštruktúry			
Priradenie k ŠC IROP	IROP/5.1.2			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s IROP			
Finančný plán	Región ⁵⁹	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	94 736,84	90 000	4 736,84
	VR	0	0	0
	Spolu	94 736,84	90 000	4 736,84

⁵⁸ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región⁵⁹ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

Tabuľka č. 4.U: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia MAS	Základná infraštruktúra pre sociálne a komunitné služby vrátane materiálno-technického vybavenia.			
Priradenie k ŠC IROP	IROP/5.1.2			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s IROP			
Finančný plán	Región ⁶⁰	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	47 368,42	45 000	2 368,42
	VR	0	0	0
	Spolu	47 368,42	45 000	2 368,42

Tabuľka č. 4.V: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia MAS	Nákup vozidiel pre spoločnú dopravu osôb			
Priradenie k ŠC IROP	IROP/5.1.2			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s IROP			
Finančný plán	Región ⁶¹	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	76 421,05	72 600	3 821,05
	VR	0	0	0
	Spolu	76 421,05	72 600	3 821,05

⁶⁰ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región⁶¹ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

Tabuľka č. 4.X: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia MAS	Vybudovanie, modernizácia odborných učební a laboratórií ZŠ			
Priradenie k ŠC IROP	IROP/5.1.2			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s IROP			
Finančný plán	Región ⁶²	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	15 789,47	15 000	789,47
	VR	0	0	0
	Spolu	15 789,47	15 000	789,47

Tabuľka č. 4.Y: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia MAS	Chod MAS			
Priradenie k ŠC IROP	Miestny rozvoj vedený komunitou			
Rozsah a oprávnené činnosti	v súlade s IROP			
Finančný plán	Región ⁶³	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	140 000	133 000	7 000
	VR	0	0	0
	Spolu	140 000	133 000	7 000

⁶² Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región⁶³ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

5.3 Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD

5.3.1 Opis monitorovacích a hodnotiacich opatrení stratégie MAS

Monitorovanie a hodnotenie Stratégie MAS Bebrava predstavujú jasné a merateľné zámery na dosiahnutie výstupov a výsledkov po implementácii tejto stratégie. Konkrétnie činnosti v tejto časti predstavujú pružnejšiu a spoľahlivejšiu implementáciu našej stratégie.

Monitorovací proces zabezpečí Monitorovací výbor MAS proces nakol'ko je orgánom, ktorý vykonáva najmä vyhodnotenie výstupov a výsledkov ako monitorovanie realizácie projektov v rámci stratégie CLLD, pripravuje a vypracováva správy o implementácii stratégie, správy o monitoringu za ročné obdobie a pod. v zmysle ustanovení kapitoly 10 Systému riadenia CLLD.

Spôsob podávania pravidelných správ našim orgánom OZ MAS Bebrava (Výboru a štatutárovi) bude riešený tak, že po pripravení každej výzvy budú oba orgány informované na zasadnutí výboru, z ktorého bude vytvorená zápisnica. Táto pravidelná správa bude predchádzať zaslaniu výzvy na PPA. Zasadnutie výboru bude zvolané aj po každom ukončení výberu projektov v príslušnej výzve, aby sa členovia výboru oboznámili s výsledkami výberového konania pred implementáciou a uzavorením zmlúv s úspešnými žiadateľmi o NFP.

Celkovo má Stratégia MAS Bebrava definovaných 11 opatrení. Termíny zasadnutí sa prispôsobia vyhlasovaným výzvam a budú v súlade s indikatívnym harmonogramom výziev.

Podávanie správ riadiacim orgánom PRV a IROP bude prebiehať formou podávania **hodnotiacich správ** jeden krát ročne, kde budú zhrnuté kroky MAS Bebrava pri implementácii stratégie počas predchádzajúceho roku. Zároveň tam budú uvedené aj možné riziká implementácie stratégie a ich navrhované riešenie. Správy budú vypracované vždy do 31.1. za predchádzajúci kalendárny rok.

Posledná Správa o činnosti MAS bude predložená za rok 2023 (najneskôr do 31.3.2024). Správy budú predkladané PPA/Odboru monitoringu a RO pre IROP každoročne do 31. marca s údajmi za predchádzajúci kalendárny rok v písomnej forme a elektronicky (na CD).

Míľnikmi implementácie Stratégie MAS Bebrava budú roky 2018 (hodnotiaca správa implementácie Stratégie MAS Bebrava za obdobie 2017-2018) a ďalším miľníkom bude rok 2020 (hodnotiaca správa implementácie Stratégie MAS Bebrava za obdobie 2019-2020). V správach budú uvedené dosiahnuté výsledky, popis implementácie za dané obdobie, dobré

skúsenosti a riešenie prípadných rizík alebo zdôvodnenie neplnenia s návrhom na nápravu. Riadenie rizík bude v tomto prípade dôležité pre správnu implementáciu stratégie.

Súbor merateľných ukazovateľov Stratégie MAS Bebrava predstavujú povinné ukazovatele na úrovni programu –PRV 2014-2020, povinné ukazovatele na úrovni IROP a sú uvedené v tabuľkách č. 5 a č. 7.

Každoročné vykazovanie hodnôt merateľných ukazovateľov bude obsiahnuté v ročnej správe, ktorá bude predkladaná po odsúhlásení výborom MAS Bebrava riadiacemu orgánu vždy k 31.1. za predchádzajúci rok.

Postupy samohodnotenie jednotlivých orgánov MAS Bebrava a činnosti MAS Bebrava bude riešené tak, že manažér MAS Bebrava vypracuje každoročnú správu pre Výbor MAS Bebrava. Je dôležité, aby MAS sama vyhodnocovala svoju vlastnú činnosť, inštitucionálne zázemia ako aj implementáciu stratégie.

MAS vyhodnocuje:

- Schopnosť MAS zabezpečiť implementáciu stratégie a projektov
- Schopnosť MAS zabezpečiť monitoring a hodnotenie projektov
- Funkčnosť existujúcej organizačnej štruktúry MAS
- Funkčnosť manažmentu MAS
- Flexibilitu, účinnosť a oprávnenosť rozhodovacích postupov o stratégii a projektoch.

Správu o plnení predloží Výboru v 12 mesiaci za obdobie január - november príslušného roku. Správu o plnení prerokuje výbor a po pripomienkach z Výboru MAS Bebrava, ktoré manažér zapracuje do správy predloží správu na vedomie Zhromaždeniu členov MAS Bebrava, ktoré sa bude konať začiatkom roku. Súčasťou správy o činnosti MAS Bebrava bude aj identifikácia rizík a návrh ich riešenia pre nasledujúce obdobie.

Medzi hlavné riziká implementácie Stratégie MAS Bebrava patrí hlavne :

Tabuľka č. 50: Identifikácia možných rizík implementácie

P.č.	Možné riziko	Eliminácia rizika
1	Neschválenie štatútu MAS pre OZ MAS Bebrava	MAS bude fungovať v obmedzenom režime a získavať zdroje mimo CLLD, rieši kancelária MAS
2	Obmedzenie dostupných finančných prostriedkov na zabezpečenie realizácie opatrení	MAS Bebrava bude korigovať svoje ciele a upravovať aktivity podľa výšky dostupných prostriedkov na implementáciu Stratégie MAS Bebrava, kancelária MAS hľadá možnosti, VZ MAS Bebrava
3	Vzájomná kolízia výziev od rôznych riadiacich orgánov, čo ovplyvní negatívne priebeh implementácie Stratégie MAS Bebrava	MAS Bebrava bude preferovať účasť vo výzvach CLLD aj za cenu úpravy niektorých výberových kritérií po odsúhlasení RO, kancelária MAS-RO
4	Nedostatočný záujem o výzvy na území MAS Bebrava v niektorých opatreniach	Výbor MAS Bebrava a manažér bude apelovať na zapojenie sa do výzvy u potenciálnych žiadateľov na území MAS Bebrava, zlepšením informovania o vyhlásený výziev kancelária MAS
5	Časté zmeny a úpravy podmienok implementácie	MAS Bebrava sa bude adaptovať na zmeny a úpravy v podmienkach daných RO prostredníctvom manažéra a Výboru MAS Bebrava,

5.3.2 Monitorovacie ukazovatele

Úroveň programu

Povinné ukazovatele na úrovni programu v súvislosti s PRV

Tabuľka č. 51: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR 2014-2020

Názov cieľového ukazovateľa	Cieľová hodnota v roku 2023
Čistý počet obyvateľov, ktorý má prospech zo zlepšenia služieb	27 150
Počet obyvateľov podporenej MAS	27 150
Pracovné miesta vytvorené v podporovaných projektoch (LEADER/PRV) (oblasť zamerania 6B)	3

Tabuľka č. 52: Celkové verejné výdavky – PRV SR 2014-2020

Názov ukazovateľa výstupu	Cieľová hodnota v roku 2023
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora na vykonávanie operácií v rámci stratégie CLLD (len časť z PRV)	486 000 €
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora pri prevádzkových nákladoch a oživení - (len časť z PRV)	29 000 €

Tabuľka č. 53: Povinné ukazovatele na úrovni IROP 2014-2020

Názov ukazovateľa výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
Počet podporených podnikov spolu	podnik	5
Zamestnanosť v podporených podnikoch	FTE	5
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové	podnik	4
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové	podnik	3
Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	počet	4

6. Finančný rámec

6.1 Financovanie stratégie CLLD

Predpoklad na roky 2016-2023 (na 8 rokov)

Tabuľka č. 54: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP

	SPOLU EUR
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (maximálny limit podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	1 079 000 €
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	900 000 €
Chod MAS a animácie (2016 – 2023 = 8r.)	179 000 €

Tabuľka č. 55: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov

	Fond	Typ regiónu	Spolu v EUR
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (maximálny limit podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	PRV	MR	515 000 €
	IROP		564 000 €
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD		VR	
	PRV	MR	486 000 €
Chod MAS	PRV	414 000 €	
	IROP	MR	150 000 €
Animácie		VR	
	PRV	MR	29 000 €
		VR	

Pozn.: Financovanie chodu MAS vrátane animácií musí byť v súlade s kapitolou 6.2 Systému riadenia CLLD.

Tabuľka č. 56: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov

	Región	PRV				IROP				SPOLU			
		EPFRV	ŠR	VZ	spolu	EFRR	ŠR	VZ	spolu	fondy	ŠR	VZ	spolu
operácie v rámci stratégie CLLD	MR	364 500	121 500	13 473,69	499 473,69	414 000	0	213 177,03	627 177,03	778 500	121 500	226 650,72	1 126 650,72
	VR												
chod MAS	MR					150 000	0	7 894,74	157 894,74	150 000	0	7 894,74	157 894,74
	VR												
animácie	MR	21 750	7 250	0	29 000					21 750	7 250	0	29 000
	VR												
SPOLU	MR	386 250	128 750	13 473,69	528 473,69	564 000		221 071,77	785 071,77	950 250	128 750	234 545,46	1 313 545,46
	VR												
	spolu	386 250	128 750	13 473,69	528 473,69	564 000		22 1071,77	785 071,74	950 250	128 750	234 545,46	1 313 545,46

6.2 Finančný plán pre opatrenia

V tabuľke sa uvedie prehľad podľa opatrení stratégie CLLD, v členení podľa fondu (EPFRR/PRV, EFRR/IROP), kategórii regiónu a podľa zdrojov financovania.

Tabuľka č. 57: Vyvážený pomer PRV:IROP

Vyvážený pomer PRV:IROP	
pre stratégie mimo BSK (menej rozvinutý región)	54 : 46
pre stratégie v rámci BSK (viac rozvinutý región)	75 : 25

Tabuľka č. 58: Sumárna tabuľka finančného plánu

Opatrenie stratégie CLLD	Fond	Región ⁷	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
2. Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov , regenerácia verejných priestranstiev, parkov, oddychových zón	EPFRV	MR	200 000	150 000	50 000	0	
		VR					
3. Investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov	EPFRV	MR	210 526,32	150 000	50 000	10 526,32	
		VR					
8. Zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia	EPFRV	MR	30 000	22 500	7 500		
		VR					
6. Turistické informácie, rekreačná a turistická infraštruktúra malých rozmerov	EPFRV	MR	58 947,37	42 000	14 000	2 947,37	
		VR					
4. Založenie nových a podpora existujúcich malých podnikov, podpora inovatívnych podnikov	EFRR	MR	90 909,09	50 000	0	40 909,09	
		VR					

9. Založenie nových a podpora existujúcich samostatne zárobkovo činných osôb a družstiev, propagácia miestnych výrobkov	EFRR	MR	363 636,36	200 000	0	163 636,36	
		VR					
1. Výstavba spoločných trás pre cyklistov dochádzajúcich do zamestnania a k verejným službám vrátane doplnkovej infraštruktúry	EFRR	MR	130 526,32	124 000	0	6 526,32	
		VR					
10. Infraštruktúra pre sociálne a komunitné služby vrátane materiálno-technického vybavenia	EFRR	MR	42 105,26	40 000	0	2 105,26	
		VR					

Tabuľka č. 59: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu

	PRV (EPFRV) : IROP (EFRR)
Stratégia CLLD mimo BSK (menej rozvinutý región):	54,00 : 46,00

Tabuľka č. 60: Zameranie stratégie podľa sektorov

Názov opatrenia stratégie CLLD	Rozpočet na opatrenie (bez spolufinancovania)	Oprávnený prijímateľ – verejný sektor (označiť „X“)	Oprávnený prijímateľ – neverejný sektor (označiť „X“)
2. Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov , regenerácia verejných priestanstiev, parkov, oddychových zón	200 000	X	
3. Investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov	200 000	X	
8. Zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútka vrátane ich okolia	30 000	X	
6. Turistické informácie, rekreačná a turistická infraštruktúra malých rozmerov	56 000	X	
4. Založenie nových a podpora existujúcich malých podnikov, podpora inovatívnych podnikov	50 000		X
9. Založenie nových a podpora existujúcich samostatne zárobkovo činných osôb a družstiev, propagácia miestnych výrobcov	200 000		X
1. Výstavba spoločných trás pre cyklistov dochádzajúcich do zamestnania a k verejným službám vrátane doplnkovej infraštruktúry	124 000	X	
10. Infraštruktúra pre sociálne a komunitné služby vrátane materiálno-technického vybavenia	40 000	X 20 000	X 20 000

Celkový rozpočet podľa sektorov	----- -----	630 000	270 000
Percentuálny pomer zamerania stratégie	----- -----	70 %	30 %

V rámci opatrenia 10 sú oprávnení žiadatelia verejný aj neverejný sektor, preto je rozdelená suma na polovicu po 20.000 €.

7. Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovost'

7.1. Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia

Stratégie MAS Bebrava je pripravená na implementáciu a v oblasti ekonomického rozvoja územia prispieva nasledovne:

K ekonomickému rozvoju územia prispieva zlepšenie dostupnosti do spádovej oblasti územia a tým k rozvoju ekonomiky územia, ktorá sa týka využívania služieb poskytovaných v prirodzenom centre územia MAS Bebrava, ktorým je okresné mesto Bánovce nad Bebravou (Opatrenie č.2). Rozvoju cestovného ruchu určite prospeje aj Opatrenie č. 3 a hlavne Opatrenie č. 6, a to podporou turizmu, kultúry a športu. Všetky tieto opatrenia prispejú k podstatnému zlepšeniu ekonomického rozvoja územia MAS Bebrava vo väzbe na jednotlivé aktivity v rámci spomenutých Opatrení Stratégie MAS Bebrava.

7.2. Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV

Cieľmi PRV sú

- konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva;
- udržateľné využívanie prírodných zdrojov a opatrenia v oblasti klímy,
- tiež vyvážený územný rozvoj vidieckej ekonomiky

Stratégie MAS Bebrava napĺňa predovšetkým cieľ týkajúci sa vyváženia územného rozvoja vidieckej ekonomiky a to podporou rozvoja turizmu (Opatrenie č. 6) ako aj podporou aktivít smerujúcich do vzniku nových pracovných miest. Podporu cieľu v oblasti klímy predstavuje Opatrenie č. 5, týkajúce sa vodovodov a odkanalizovania územia v dodatočnej alokácii. Veľkým prínosom k cieľu PRV v oblasti klímy sú aj investície do verejných priestranstiev, parkov a oddychových zón. Práve toto opatrenie má vzhľadom k špecifickosti územia veľký význam, nakoľko sa na území MAS Bebrava nachádza viacero vodných plôch. V Bánovciach nad Bebravou je aj termálny prameň, ktorého využitie prinesie rozvoj turizmu, rozšíri inovatívnym spôsobom poskytovanie služieb a v neposlednom rade vytvorí nové pracovné miesta na území MAS Bebrava. Konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva pomôže zvýšiť aj zrekonštruované cesty, výstavba spoločných trás pre cyklistov napomôže rozvoju predaja z dvora, ktorý sa v MAS Bebrava začína slúbne rozvíjať a tak prispeje k zlepšeniu infraštruktúry, miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach.

Cieľom opatrení v PRV je aj tvorba zamestnanosti, kde je cieľový ukazovateľ 3.

7.3. Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP

Stratégia MAS Bebrava je vypracovaná za účelom rozvoja regiónu územia MAS Bebrava a to predovšetkým s dôrazom na zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou v dvoch opatreniach (Opatrenie č. 4 a Opatrenie č. 9). V oboch opatreniach je deklarovaná podpora aktivitám v oblasti malého a stredného podnikania. Podporené budú aj mikro podniky a samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO). Cieľom podpory je aj založenie nových malých podnikov ale i podporenie existujúcich malých podnikov za tým účelom, aby vznikli nové pracovné miesta. Počet nových pracovných miest na základe podpory aktivít v Strategii MAS Bebrava je v cieľových ukazovateľoch 24 5 v rámci IROP. Tento cieľový stav predpokladáme dosiahnuť do roku 2023. Včlenenie podpory v rámci Prioritnej osi 5 v IROP – Miestny rozvoj vedený komunitou je v súlade s identifikovanými potrebami uvedenými v Strategickom rámci tejto Stratégie MAS Bebrava. Vecné a logické je začlenenie v štruktúre tejto stratégie, ktoré vyplýva zo SWOT analýzy, kde sa uvádza nedostatočná spolupráca medzi podnikateľskými subjektami, napriek tomu, že ich je v území MAS Bebravy značný počet. Vyváženosť včlenenia cieľov IROP 5.1.1 a 5.1.2 do Stratégie MAS Bebrava demonštruje na jednej strane podpora podnikateľom a na druhej strane je to podpora cyklotrás – dochádzanie do zamestnania, alebo podpora infraštruktúry pre komunitné a sociálne služby, z ktorej môži byť podporené aktivity verejného sektora v oblasti služieb a kultúry aj pre deti, či seniorov na území MAS Bebrava. Stratégia tiež napĺňa cieľ týkajúci sa rozvoja základnej infraštruktúry v oblastiach dopravného prepojenia a dostupnosti, ďalej v oblasti infraštruktúry vzdelávania. Prínosy k cieľom IROP v súlade s prioritou osou č. 5 sú demonštrované aj vznikom občianskeho združenia MAS Bebrava, ktoré úspešne zahájilo svoju činnosť a značnou mierou prispieva ku komunitnému spôsobu života v regióne a pomáha vzájomnej komunikácii madzi inštitúciami na území MAS Bebrava.

7.4. Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD

7.4.1. Popis iných stratégii, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať.

K územiu MAS Bebrava sa vzťahujú aj stratégie národného charakteru, regionálneho charakteru na úrovni NUTS III (VÚC), a regionálneho charakteru na úrovni NUTS V (obce).

1. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR SR)
2. ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja – č. 2 /2011 (UPN TN)
3. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja (PHSR TSK)

1. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR.

Stratégia MAS Bebrava je spracovaná v súlade s Národnou stratégou RR SR (NSRR SR). Ako príklad môžeme uviesť :

NSRR SR v časti 3.3. Strategické ciele a prioritné oblasti regionálneho rozvoja uvádzajú dlhodobú víziu – strategický cieľ „Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.“

Strategický cieľ je rozpracovaný do Priorít a opatrení. Zo všetkých opatrení NSRR SR vyberieme tie opatrenia, ktoré je možné implementovať na území MAS Bebrava, a ktoré sú v súlade so zadefinovanými Opatreniami v Stratégii MAS Bebrava.

- pripraviť podmienky na zvýšenie prísunu súkromných zdrojov do vedy a výskumu,
- preferovať investície do vzdelávania,
- podpora projektov v súlade s aktualizovanými regionálnymi rozvojovými stratégiami prednoste podľa pripravenosti a miery inovačného potenciálu s cieľom podporiť udržanie alebo vytvorenie konkurenčnej výhody jednotlivých regiónov,
- podpora zvyšovania konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, zastavenie trendu marginalizácie MSP,
- realizácia komplexných podporných opatrení zameraných na rozvoj podnikateľskej aktivity a zvýšenie motivácie k podnikaniu,
- zvýšiť podiel obyvateľstva napojených na jednotlivé rozvodné systémy (kanalizácia, ČOV, zásobovanie pitnou vodou) v regiónoch,
- realizovať opatrenia na zamedzenie dlhodobej nezamestnanosti,
- podpora vytvárania malých a stredných podnikov a živností a podpora zamestnanosti v nich,

2. ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja – č. 2 /2011 (UPN TN)

V UPN sa o okrese Bánovce nad Bebravou píše nasledovné:

Okres Bánovce nad Bebravou

Okres Bánovce nad Bebravou je novovytvoreným okresom, ktorý vznikol novým územno-správnym členením v roku 1996.

Je druhým okresom Trenčianskeho kraja s najmenším počtom obyvateľov, avšak s priaznivým demografickým vývojom, čo súvisí s jeho vekovou štruktúrou. Táto tendencia môže pretrvávať za predpokladu stabilizovania ekonomickej základne.

Väčšinu územia zaberajú níziny Podunajskej pahorkatiny, do ktorej zasahujú zo severu Strážovské vrchy a zo západu Považský Inovec.

Územie má veľmi rozdrobenú sídelnú siet'. Okrem mesta Bánovce nad Bebravou, ktoré je okresným sídlom, s počtom 20 786 obyvateľov, sa tu nenachádza ani jedno sídlo s počtom viac ako 2000 obyvateľov. Vidiecke rozptýlené osídlenie je reprezentované sídlami nižších veľkostných kategórií, väčšinou do 1000 obyvateľov. V kategórii 1000 - 1999 obyvateľov sa nachádzajú len dve súdla Rybany a Uhrovec. Celkovo možno konštatovať, že vidiecke súdla zaznamenávajú pokles počtu obyvateľstva.

Osídlenie je súčasťou Ponitrianskej sídelnej rozvojovej osi, ktorá prechádza z Trenčína cez Bánovce nad Bebravou do Topoľčian, Nitry a Komárna.

Centrom osídlenia regionálneho významu je okresné mesto Bánovce nad Bebravou. Pre mesto je typická relatívne diverzifikovaná hospodárska štruktúra, v ktorej dominuje strojársky (VAB Sipox a.s.), odevný (Zornica Banko Fashion a.s.), drevospracujúci a nábytkársky (Dyháreň, BONA a.s.), obuvnícky (Obuvnícke výrobné družstvo, Gabor) potravinársky priemysel.

Mesto má dobré podmienky pre rekreačné využitie. Plaváreň a kúpalisko využívajú termálny prameň situovaný v miestnej časti Bánoviec nad Bebravou v Biskupiciach.

Okres vykazuje najvyššiu dynamiku demografického vývoja, s ktorým je potrebné počítať najmä v súvislosti s úvahami o štruktúrovaní pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu je potrebné stabilizovať ekonomicke pomery v rozhodujúcich výrobách.

Subregión Podhorie, ktorý vznikol ako dobrovoľné zoskupenie obcí s rekreačnou funkciou v predhorí Strážovských vrchov-Podlužany, Timoradza, Slatinka nad Bebravou, Slatina nad Bebravou, Šípkov, Trebichava, Čierna Lehota a Krásna Ves, vytvára špecifický prvok okresu.

Cesta 1. triedy s úsekmi rýchlosnej komunikácie medzištátneho a celoštátneho významu je navrhnutá ako prepojenie z Trenčína cez Bánovce nad Bebravou do Prievidze a ďalej cez

Handlovú do Žiaru nad Hronom. Výhľadovo sa uvažuje s prepojením Bánoviec nad Bebravou cez Topoľčany do Nitry. Železničné prepojenie smeruje z Trenčína cez Bánovce nad Bebravou do železničného uzla v Chynoranoch.

3. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja (PHSR TSK)

V strategickom materiáli PHSR Trenčianskeho samosprávneho kraja sa hovorí o oblasti Bánovecka nasledovné:

Najvidieckejším okresom sú Bánovce nad Bebravou s hustotou obyvateľstva 79,9/km² a okres Myjava s hustotou 82,3/km². Okres Bánovce nad Bebravou je špecifický tým, že sa v ňom nachádzajú iba menšie obce a okresné mesto, ktoré má takmer dvadsať tisíc obyvateľov.

Okres Bánovce nad Bebravou (BN) má rozlohu 462 km², nachádza sa v ňom 43 obcí a jedno mesto. Okres má charakter vidieckej oblasti s hustotou 79,88 obyvateľov na km² s celkovým počtom 36 833 obyvateľov (2014). Za rok 2014 tržby priemyslu dosiahli hodnoty takmer 500 tisíc eur, pôsobí v ňom viac ako 700 malých a stredných podnikateľov a štyri podniky s viac ako 250 zamestnancami. Medzi významné firmy možno zaradiť MILSY, GABOR, Hella a eterna. V oblasti cestovného ruchu má okres sedem zariadení, kde za minulý rok bolo zaznamenaných 5 tisíc prenocovaní a návštevníci utratili 206 tisíc eur. Okres má nezamestnanosť na úrovni 10,2 percenta a priemernú mzdu na úrovni 709 eur. V roku 2012 bolo na verejnú vodovodnú sieť napojených 89,9 % obyvateľov okresu. V oblasti sociálnych služieb je okres podpriemerne vybavený pobytovými aj komunálnymi službami (chýbajú všetky komunitné druhy sociálnych služieb).

V rámci budovania cestnej siete je prioritou budovanie rýchlosnej komunikácie R2 od križovatky s D1 smer Bánovce n/B, Prievidza, Handlová až do Košíc.

Z regionálneho hľadiska je okres Bánovce nad Bebravou výrazne podpriemerne vybavený pobytovými aj komunitnými službami (chýbajú všetky komunitné druhy sociálnych služieb) a priorita by mala byť riešenie sociálnych služieb práve v tomto okrese.

V okrese Bánovce nad Bebravou je okrem obnovenia výuky v odboroch výroba obuvi, odevná výroba, potrebné dodatočne podporiť aj skupinu odborov strojárstvo a elektrotechnika.

Z priestorového hľadiska je potrebné vyrovnanie rozdielov v rámci kraja v stupni odkanalizovania územia, tzn. podpora projektov v okresoch s nižším stupňom napojenosť obyvateľstva na kanalizačnú sieť (Púchov, Nové Mesto n/V, Bánovce nad Bebravou).

7.4.2. Synergie a komplementarity

Stratégia MAS Bebrava je v pripravená súlade s inými stratégiami, ktoré sú uvedené v časti 7.6.1 Popis iných stratégij..... V oblastiach riešených Národnou stratégou SR sa v opatreniach MAS Bebrava zhodujú v podpore investícií do vzdelávania (Opatrenie č. 7 v MAS Bebrava). Synergia je aj v oblasti podpory zvyšovaniu konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov s Opatrením č. 4 v MAS Bebrava. V synergii s oblasťou podpory v NSRR SR – zvýšiť podiel obyvateľstva napojených na jednotlivé rozvodné systémy (kanalizácia, ČOV, zásobovanie pitnou vodou) v regiónoch – je Opatrenie č. 5 v Stratégiu MAS Bebrava. V synergii je aj Opatrenie č. 9 v MAS Bebrava s oblasťou podpory vytvárania malých a stredných podnikov a živností a podporou zamestnanosti v nich.

Komplementárítou k UPN TN na úrovni Stratégie MAS Bebrava je Opatrenie č. 2, ktoré hovorí o využívaní prírodných daností územia MAS Bebrava – termálny prameň, kúpalisko, plaváreň. Komplementárne k UPN TN sú aj Opatrenia č. 10 a č.11 v Stratégiu MAS Bebrava, ktoré sa dotýkajú skvalitnenia a rozšírenia zdravotných/sociálnych služieb na území MAS Bebrava.

Stratégia MAS Bebrava je komplementárna aj k strategickému dokumentu Trenčianskeho samosprávneho kraja PHSR TSK. Komplementaritou je oblasť cestovného ruchu, kde sa v PHSR TSK uvádzajú sedem zariadení CR, z ktorých neúzemí MAS Bebrava sú iba tri, nakoľko územie MAS Bebrava nie je totožné s okresom Bánovce nad Bebravou. PHSR TSK je nastavený na riešenie okresných úrovní (NUTS IV), preto MAS Bebrava je synergickým dokumentom aj k PHSR TSK a v oblastiach života obyvateľov na území MAS Bebrava je Stratégia MAS Bebrava komplementárnou čo sa týka podpory podnikania, infraštruktúry, životného prostredia, sociálnych/zdravotných služieb i čo sa týka detí (ihriská) a seniorov (komunitné služby) na úrovni NUTS V). Komplementarita s PHSR TSK je aj v oblasti rozvoja CR, kde sa konštatuje, že „okres Bánovce nad Bebravou je výrazne podpriemerne vybavený pobytovými aj komunitnými službami (chýbajú všetky komunitné druhy sociálnych služieb) a priorita by mala byť riešenie sociálnych služieb práve v tomto okrese“.

7.5 Popis multiplikačných efektov a spôsoby merania

Najväčší multiplikačný efekt odhadujeme z opatrenia č. 7.5 turistické informácie, rekreačná a turistická infraštruktúra malých rozmerov nakoľko bude zasahovať do cestovného ruchu pričom v cestovnom ruchu počítame s multiplikátorom 1,3 až 2,2. Hodnotenie multiplikačných efektov bude spočívať v porovnaní východiskového stavu so stavom po realizácii projektu a následne v intervale troch rokov od realizácie projektu.

Meranie multiplikačných efektov je však oveľa náročnejšie ako meranie iných ukazovateľov ako napr. meranie mŕtvej váhy a to aj z metodologického hľadiska. Pre správne vyhodnotenie musí kancelária MAS zbierať údaje priamo z regiónu a to nielen z obcí, okresných úradov, ale aj na národnej úrovni zo štatistického úradu SR. MAS Bebrava počíta aj s externou spoluprácou pre výpočet multiplikátorov a multiplikačných efektov, navrhne preto tému na diplomovú prácu, ktorú následne podá na 2 vysoké školy na SR so zameraním ekonomiky a CR.

Spôsob merania multiplikačných efektov.

- Výdavky návštevníkov do cestovného ruchu (zisťovaním so zariadení cestovného ruchu: zvýšením návšetvosti ubytovacích zariadení, sledovaním pohostinských a reštauračných zariadení, návšetvou kúpalísk Výdavky návštevníkov za ubytovacie, pohostinské, dopravné, športovo-rekreačné, kultúrne a ostatné služby, ktoré ovplyvňujú ekonomickú činnosť, zábavných službách, službách cestovných kancelárií alebo cestovných agentúr.
- multiplikátory zamestnanosti, ktoré vyjadrujú schopnosť nové pracovné miesta, a to nielen v odvetviach cestovného ruchu, je možné sledovať aj cez štatistické údaje Úradu práce, kde je možné odsledovať nárast zamestnanosti nakoľko nárast zamestnanosti bude jeden zo sledovaných údajov (multiplikátor zamestnanosti).

Kvantifikáciu a nárast domácej produkcie vyvolanej výdavkami návštevníkov v cestovnom ruchu budeme počítať na základe údajov zo symetrickej input-output tabuľky Eurostat a jej následným prepočtom. Pre sledovanie multiplikačného efektu vytvoreného v cestovnom ruchu budeme postupovať podľa vzorca:

$$m_{CR} = 1 - \frac{L}{1} - (c - c_j - t_{ic}) \times (1 - t_d - b + m)$$

mCR – multiplikátor cestovného ruchu

L – priamy únik finančných prostriedkov mimo územia cestovného ruchu (štát, región cestovného ruchu)

c – hraničný sklon k spotrebe

cj

– pomer uvedeného sklonu v dôsledku spotreby v zahraničí

tic – nepriame dane

td – hodnota priamych zrážok (daň z príjmu, poistenie ap)

b – hladina vládnych príspevkov

m – hodnota všetkých dovozov

Na úrovni regiónu budú na základe vyzbieraných dát a analýz prepočítané údaje ako podiel k štátu a jeho HDP.

Predpokladáme nárast produkcie, zvýšenie zamestnanosti, ale aj skvalitnenie využívania voľného času detí a ich rodičov, zlepšenie vzťahov medzi obyvateľmi, ale aj v oblasti ochrany životného prostredia.

Úspešné realizácie projektov a aktivít významne zvýšia konkurencieschopnosť zapojených partnerov – prijímateľov pomoci. Prijímatelia získajú nové vedomosti, zručnosti pri riešení Multiplikačné efekty počas implementácie stratégie CLLD a taktiež po ukončení realizácie jednotlivých projektov a aktivít projektu bude šírenie výsledkov projektov, cieľov MAS a potreba spolupráce prostredníctvom cieľovej skupiny. Šírenie výsledkov a výstupov bude odovzdávané nepriamej cieľovej skupine, ktorú budú tvoriť kolegovia, priatelia z jednotlivých obcí a záujmových skupín podľa jednotlivých projektov.